

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

BAVUL

Şubat 2016

Sayı: 5

Fiyatı: 6 TL

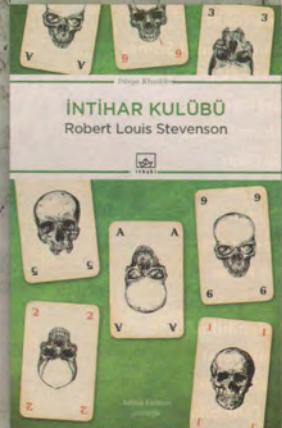
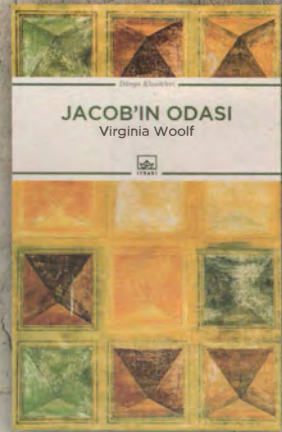
Edebiyat - Sokak

Nejat İşler
Hayko Cepkin
Erkan Can
İsmail Saymaz
Özge Dirik
Cengiz Bozkurt
küçük İskender
Ercan Kesal
Fulsen Türker
Nisan Panço
Sarı Celal
Haydar Ergülen
Selda Tokat
Mehmet Murat Somer
Serdar Akar
Barış İnce
Meltem Yılmaz
Celil Oker
Ayşen Aksakal
Ali Lıdar
Alper Gencer
Fatih Pınar
Hacer Foggo
Ali Mendilloğlu
Emrah Polat
Ahmet Büke
Esra Tanrıbilir
Hakan Demir
Hande Gündüz
Erk Acarer
Aydın Bulut
Önder Abay

"BU YALAN DÜNYANIN
DERT SAHNESİNDE
OYNADIM, OYNADIM
ROLÜM BİTMEDİ."

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

ABLUKA

Karanlık adildir, çünkü herkesin gölgesi kendi içine düşer. Gündüze dair ne varsa birden görünmez olur. Öylesine siyahır ki ortalık, ışık bile korkar gelmeye. Bir şehrin kuytu bir köşe başında, karanlıktan nasiplenmiş bir kaldırım taşında oturuyorum. Sokakta yürüyenlerin seslerini duyuyorum. Herkesin yüzü birbirine benziyor. Sanki aynı insanlar, başka seslerle geçip gidiyor varacakları yere.

Susuyorum. Biliyorum ki bağırısam da kimse duymaz. Herkes kendi sesine mahkumdur bu dünyada. Herkes kendi konuştuğuna inanır, inanmak istediğini duyar. Kör bir düğüm olur gerçek, insan özgürleşip denize açılmadan da çözülmez. Oysa biz karadayız. Ayaklarımın altındaki betondan biliyorum ki ağız var dili yok bir sokakta oturuyorum. Hava karanlık. Bu karanlıkta umut bile insanın içine doğmaktan çekiniyor.

Bir köpek geliyor yanıma. Geceleri sokaktan yaşıyan çocuklar köpeklerle sanılıp uyur. Zoraki bir dostluktur bu, çünkü gece sokaklar soğuktur. Oysa benim uykum yok. Uyuşam sabaha çıkamam gibi geliyor. Uyuşam sanki biri ölüp kalacak hemen şuracıkta. Korkuyorum. Bir çocuk ecelsiz ölecek, bir köpek başında sabaha dek bekleyecek, bir adam gelip çocuğu götürecekti diye korkuyorum. Böyle zamanlarda insanın gözüne uykuyu girmiyor.

Bir şehir tutsak kalır karanlıkta. Ortalık aydınlandıkça bir ağıt yükselir göğe. Ateş kırmızıdır insan. Ateş kırmızıdır vicdan. Öyle bir ablukadır ki bu, vicdan bile giremez.

Canım sıkılıyor. Bir ısılk tuttursam diyorum kendi kendime. En sevdiğim şarkıları mırıldansam diyorum. Oysa en çok da bu sessizlikte belli eder bir ısılk kendini. Keskin, kesif, kötü bir yerden bilindik bir ısılk gelir geçer yanından insanın. Sonra bir çocuğun bedenine gelir saplanır. Önce bir, "Ah!" duyar insan. Sonra kocaman bir çığlık. Her vicdanlı kadın, ölen bir çocuğun anası olur verir. Çocuk yere düşer. Umud yere düşer. Baş yere düşer, başında analar ağlar.

Bir şehir tutsak kalır karanlıkta. Ortalık aydınlandıkça bir ağıt yükselir göğe. Ateş kırmızıdır insan. Ateş kırmızıdır vicdan. Öyle bir ablukadır ki bu, vicdan bile giremez. İlmek ilmek işlenmiş bir insan özüttüdü vicdan. Vicdan ölsünce, insan ölür.

Ölü insanlara yazılmış şiirler var her yerde. Tekrarlayan cümleler, özlenilmiş kafiyeler var ağıtlarda. Yarım kalmış aşklar var sokaklarda. Kim bilir ne fenadır bir daha göremeyecek, duyamayacak, dokunamayacak olmak. Yerimden kalkıp barmak istiyorum. Oysa karanlık. Ölü bir güvercine takılıyor ayağıma, düşünüyorum. Siz hiç yerde yatan ölü bir güvercin gördünüz mü? Ben gördüm. Üstelik gündüz vakti sırtından vurulmuştu.

Güneş doğacak. Gece güneşin sancısıyla biraz daha karanyor. Birazdan gökyüzü kızıla çalacak. Sanki yetmezmiş gibi bunca kan, bir de gökyüzü kızaracak. Sabahı görebilenler, kendini şanslı sayacak.

TERS KÖŞE

HAYKOCEPKİN

Unutamadığınız bir dayak var mı? Çok adam dövdüm. Hepsini saygı ile anarım.

İnandığınız en büyük yalan? Ben iyi bir insanım.

En zararlı alışkanlığınız ne? Spor.

Hangi kötü karakter olmak isterdiniz? Joker.

Bir suç işleyecek olsaydınız, hangisi olurdu? Banka soyardım.

En sık gördüğünüz kabus ne? Sanırım rutin uykuyu.

En sevdiğiniz şehir ve sokağı sorsak? Özel bir yer yok.

Dalga geçtiğiniz bir özelliğiniz var mı? Hepsinin totali, varlığım ile dalga geçerim.

Değiştirmek istediğiniz ön yargılarınız var mı? Fırsat buldukça yenileniyorum.

Hayatınızın en zor anı neydi? Eş, dost, aile cezazeleri.

Şans oyunlarını oynadığınız mı? Hiç oynamaz.

Sizce bir insan ne zaman tehlikeli olur? Kendi finaline ulaşırken olduğu zaman.

Kendinizi deşarj etmek için ne yaparsınız? Sessizce kendimi dinlerim.

Mehmet Ali & AkşamSerafi

2016/06

ANKARA RÜZGÂRI...

Annenin yan odadan sesini duyuyorum. Yengeme yakınır gibi, fısırtı bir şeyler soruyor: "Taktak tak, sabaha kadar ne yazıyor kızım bu oğlan?"

Ne mi yazıyorum anacığım? Şiir yazıyorum!

İlk gençliği yazıyorum. İlk aşkı ve tabii ki ilk ayrılığı. İlk olmayan ve galiba hep olacak olan çaresizliği, İzmir'i, canım İzmirli, devrimi, olmamış, eksik kalmış şeylerin ardından bakışımı, bitmeyen kederimi, içimdeki yarayı, eski bir yarayı, eski ama iyileşmiş bir yarının kabuğunu kaldırmak verdiği acıyı ve enteresandır bıraktığı umudu.

Evet, şiir yazıyordum. Babamın 60'lı yıllarda, çiftçilikten kurtulup Almanya'da işçi olma macerasından geriye, iki paket çikolata, bir iki naylon gömlek, bir de bu Olimpiya marka daktilo kalmıştı. Daktilo ortaktı bu yana bende duruyordu. E, ailenin yazıyla çiziliye hemhal olan tek adamı bendim, haliyle makina bende kalmıyordu. Öyle de oldu. Olimpiya daktilo, lise ve üniversite yıllarında hep elimin altındaydı. Lisede, okul gazetemiz "Sesimiz"deki başyazıların tamamı, 2-8'deki yeşil gözülü kızı yazdığım akrostişli şiirler ve babamın devlet dairelerine sunduğu dilekçeler; hepsi bu daktilodan çıkmıştı.

Sonra üniversite... 12 Eylül darbesiyle birlikte, Bornova yurtlarından mecburi göçerilişimizin ardından, birkaç sene şehirlere otobüs terminali de dahil sokaklarda geçen perşan günlerden sonra; artık İzmir'e yerleşmeye karar veren abimin evindeki bir odaya kapagı atmıştım.

Bir edebiyat dergisinde yayımlanan

İlk şiirimi Karşıyaka Bostan'ı'daki bu evdeve babamın Olimpiyası ile yazmıştım.

Şiirle uğraşanlar iyi biliyor, ilk yayımlanan şiir ilk aşka benzer. Onun gibi naïf, içten, tutkulu ve geleceğe dair fazlasıyla umutludur. Üstelik ne yaşarsanız yaşayın, aradan ne kadar zaman geçerse geçsin hiçbir zaman unutulmazlar. Eski bir yara yerinin ara ara sızlaması gibi hep bir yerlerde, bekler dururlar.

12 Eylül faşist darbesinden sonra İzmir'de yayımlanan ilk şiir ve edebiyat dergisi "Dönem"de yayımlanan şiirim de böyle bir şiirdi. Başlığı, *İzmir Akşamı*...

"Biri karatahtaya taş sözcüğünü yazar yazmaz avludaki kuşlar gibi havalanmış" Ankara'dan.

"Beni İzmir'de vurdular / Bir akşamüstü İzmir'de beni yıldızlara sordular / İşğin ve suyun aşkına de ki bana/ Bu Avanoslu çocuk, bu zehir zemberek soluk/ Sığar mı bir yıldızın koynuna..."

Şimdi bile yazarken hafifçe kızıdığım, o zamanlar nasıl bir mesnetsiz özgüvenle yazdığımı hatırlamadığım şu benzetmeye bakar mısınız: "Zehir zemberek soluk/ Hey Allah'im... Yaşılığın faydalarından biri de bu işte, yaş aldıkça böyle şeyler yapmıyorsunuz artık. Daha kötüsü yıllar sonra Ümit Yaşar Oğuzcan'ın bir şiirini okurken, 'Ayten'i Markiz'de vurdular' mısrasına rastlayınca, hafızanın bu tuhaf ve kötü oyununa yalakanmanın sıkıntısıyla şöyle bir kırıldımın yerimde.

Dönem dergisi, eski usul tipo yöntemle, Basmane'de bulunan mütevacı bir matbaada basılıyordu. Yayın yönetmeni Asım Öztürk'tü. İlk sayısından, ortak bir söyleşide bulunan Yalçın Ulukaya, Nuray Hançer ve M.Mümtaz Tuzcu isimlerini hatırlıyorum. Ayrıca şiirleriyle A.Yücel, A. Hicri İzgören ve

İlhan Karaman isimlerini. Derginin ilk sayısında Muzaffer İzgü'den hikâye, Samim Kocagöz'den de bir deneme vardı bildiğim kadarıyla.

1983 yılının İzmir'inde, şiiri bir edebiyat dergisinde yayımlanmış, umut vaat eden genç bir şair olarak geçiyordum artık!

Hafta sonları imza günlerini takip ediyor, Aydın Abi'nin Şan Kitabevi'nden, Erdal Abi'nin Sergi Kitabevi'ne kadar salınıp duruyordum. Böyle günlerin birinde Adnan Azar'ı beklerken Adnan Özer'le tanıştım. *Ateşli Kaval*'ın ilk sayfasına imza verine Adnan'a zorla bir şiir yazdırırdım. Madem ozandı; hemen doğaçlama şiir yazabilirdi ve yazmıyordu da! Kırmadı Adnan, sağ olsun yazdı:

"Kırılmış incir dalı / İncir kuşu yaralı/ Böyle bahar görmedi/ Şiir şiir olalı..."

Adnan, yıllar sonra İstanbul'da birlikte kurduğumuz bir yayınevinde ortağım oldu. Yol arkadaşım ve kardeş olduğum bir dostumdur. Yeri her zaman ayırıldı.

Bir harf yüzünden (İmza günündeki ilana Özer yerine Azar yazmışlardı çünkü!) daha geç tanışdığım Adnan Azar'la dost olmak için işe mecburi hizmet yıllarını bekleyecektim.

Adnan Özer'le başlayan dostluğun devamı, İstanbul'da Yaşar Miraç'ın kurucusu olduğu Yeni Türkü Yayınlarının düzenlediği bir şiir gecesinde Ahmet Erhan'la tanışmama vesile oldu. Çok fazla sohbet edememiştik nedense. Sessiz, içe kapanık, fazlasıyla halim selim birisi olarak kalmıştı aklımda.

1984 yılında Ege Tıp Fakültesi'nden mezun olup mecburi hizmet kurası için Ankara'ya gittiğimde, hemen tüm arkadaşlarım kurada doğu ve güneydoğudaki sağlık okullarını çekerken benim şansına Ankara, Keskine, Cerit Müminli Sağlık Ocagı çıkmıştı. Bunun anlamı bir ayajımın her Ankara'da olabileceğiydi. Fırsat buldukça ve bazı

Mehmet Ali & Akşamsefası

hafta sonları Ankara'daki dostum ve hemşerim Oktay (Tok)'un evinde kalırdım. Mecburi hizmet yıllarım, tayin isteğini karşılanmadığı için aynı yörelerde ve uzun yıllar sürdü. (Keskin Merkez Sağlık Ocağı, * Keskin Devlet Hastanesi, Bala Sağlık Grup Başkanlığı, Merkez Sağlık Ocağı Tabipliği v.s.)

Sümer sokaktaki evimizin daimi konukları ise; Ahmet Erhan, Azer Yaran, Behçet Aysan, Adnan Özer (İstanbul'dan geldiği zaman), Murat Kalaycıoğlu (İlyi şairdir, Edip Akbayram şarkılarının çoğu sözleri onundur), Tolga Çandar (ODTÜ'de öğrenciydi ve henüz Çağdaş Türkü yoktu), Erkan Oban ("Dede" diye bilinir, Çağdaş Türkü'nün kurucularındandır, iyi müzisyenlerdendi, erken öldü), Suavi (Bildimi kadariyla uzunca bir süre Ankara'daki mekânlarda söyledi), Adnan Azar (Ailesiyle Antitepe civarında otururdu. Dünya güzeli bir annesi ve çok nazik bir babası vardı. İkişi de peş peşe göçtüler), Abdullah Gök

A. Erhan, her şeyden önce benim çok yakın dostum ve kardeşimdi; O'na dair tarafsız olamam. Ama, bütün objektifliğimle söyleyebilirim ki, dünyanın en iyi şairlerinden biriydi.

(O da iyi müzisyendir, kaseleri vardı, şimdi öğretmen), Zeynel(Adanalı) ve rahmetli Adnan Satıcı olurdur. Daha az görsen de Ahmet Telli'yi ve sanki bir kez de Ali Cengizkan'ı hatırlıyorum... Akile'le (Kurtuluş) daha çok Cafe Cappadocia'da ve Ekspres gibi mekânlarda olurdur. Hepimizin de hayatlarının baş köşesinde şair ve müzik vardı. Bilhassa şair... Şiirin hayatlarımızdaki öneme dair bir anektod şu ise: Adnan Satıcı-ki öğretmeni kendisi- şair abisi Veyssel Öngören'le Diyarbakır'da bir imza gününe katılmışlar. Arkasından yeme içme... Gece vakti de bir otelde kalacaklar. Otel katibi mesleklerini soruyor. Veyssel Öngören "Şair" diyor. Katibi, şairlik iyi bir meslek olamayacağını, olsa da pek bir işe yaramayacağına inanmış olmalı ki ısrarla, "doğru dürüst, gerçekten meslekleri neyse" onu söylemelerini ister. Veyssel Öngören kararlıdır ama: "Biz şairiz kardeşim, o deftere şair yazacaksın, o kadar!"

Adnan Satıcı, nedense her defasında ağlayarak anlatırdı bu hikâyeyi.

Adnan Azar'ın ölümünden sonra yazdığım bir yazıda, bakın o günleri ve arkadaşlarımın bende ki karşılıklarını nasıl anlattım:

"Ahmet Erhan, ailenin en yetenekli ve sessiz çocuğuydu. Hüzünlü bir Adanalı. Şiirlerindeki gibi bir portakal ağacı, bilemedin turuncu Ahmet Erhan. Behçet abi, yaşı bir aslan gibi dolaşırdı aramızda. Ağır, oturaklı, görmüş geçirmiş. Hepimizden

büyük ve şişman. Tabii ki ceviz ağacı onu en iyi anlatan. Akif en zeki ve haşarısı ekibin. Her cümlesi, kaynağından yeni fırlamış su gibi, neşeli ve coşkulu. Ağaçlardan erik ağacıydı Akif, can eriyi ama. Murat, Edip abiye(Akbayram) şiirler yazar; yaşı bir sedir, gölgesinde ve sesinde dinlendinizim. Hep ağır aksak ve biraz uzatır Azer abi ise, kocaman gövdesine sakladığı derin korkularıyla bir ahlal ağacıydı, Adnan'ın deyişiyse. Hepimizi de eninde sonunda bir zeytin ağacı şefkatliye kucaklansaydı Oktay'dı (Tok). Gezer, tozar, vakti geldiğinde de yine onun dalları altında toplanırdık. Yedigimiz şiir, içtiğimiz aşkı. Ben bu isimlerle, cumartesi öğleden sonra okuldan erken çıkmanın keyfiyle, sokağa savrulan ergenler gibi yaşadım Ankara'yı. Tuhaftır bir özgüven, mesnetsiz bir sevinç ve bitmek bilmeyen bir aşk duygusu...

Neşeli, gürlütücü, bazen sarhoş, şair, aşık ve içli bir alileydik. Bozkırın ortasındaki bu gri şehri, bin bir çeşit ağacını içindemiş gibi yaşadım, şükürler olsun. Güzel günlerdi..."

Erhan, ilk kitabıyla çok ses getirmiş, camiada herkesin üzerinde tartışmasız mutabık olduğu bir şairdi. Bence de kendi kuşağı dahil, Türk şiirinde Erhan'ın en iyi bilen ve kullanılan şairlerin başında gelir. Hafta sonları Bala'dan ya da Keskin'den geldiği günler en çok onunla birlikte olurdum. Ahmet'in ilk eşi ve oğlu Deniz'in annesi Kıymet'le oturdukları mütevazı evlerinin sıcaklığını hiç unutamam. Bazı hafta sonları annesi de gelirdi Etlik'te yaşadığı kendi evinden. (Ahmet babasını erken kaybetmişti) Annesini içten, sıcakları ve sürekli sigara içen bir kadın olarak hatırlarım.

İlk buluşma yerimiz mutlaka Oktay'ın Café Kapadokya'yı olur; orada da Oktay'ın muhabbet bir vesilesi eve taşınırdı. O zamanlar vertigoları başlamıştı Ahmet'in ve panik atak benzeri sıkıntılarla boğuşuyordu. Her an ve ortamda hep yanında olmayı gayret ederdim. "Severim Doktor Ercan'ı, kendi çapında yüz yataklı dahiliye koğuşudur" mısralarını yazdığı günlerdir bu günler.

kapatarak İstanbul'a gittim. Behçet abi darbe yıllarında uzaklaştırdığı tıp fakültesine aflla geri dönmüş, okulu bitirmiş, psikiyatri ihtisasına bile başlamıştı. Her şey yoluna giriyordu sanki. Ahmet de özel bir okulda öğretmenlik yapıyordu. Sık sık haberleşiyör, Ankara'yı yolum düştükçe onu ve Oktay'ı görmek için fırsat yaratmaya çalışıyordum.

2 Temmuz 1993 günü Sivas yangını geldi. Behçet abinin ölümü hepimizi dağıttı. Onun ölümünü Furuğ'un bir dezişiyse tarif etmişim: "Biri kara tahtaya taş sözcüğünü yazar yazmaz avludaki kuşlar gibi havalanmışık" Ankara'dan. Herkes bir yerlere uçtu gitti. Azar abi Faşy'ya döndü. Ahmet Ayvalık'a, Akif Bodrum'a yerleşmeye çalıştı.

Erhan, İstanbul'a geldi sonra. Kaldı ve yeniden evlendi üstelik. Ama akıllı hep Ankara'daydı sanki. Sevgili Hacer'in olağanüstü gayreti ve çabası Erhan'a ömür kattı. Ama yetmedi... Kollarımızda öldü derler ya, biraz öyle oldu.

A. Erhan, her şeyden önce benim çok yakın dostum ve kardeşimdi; O'na dair tarafsız olamam. Ama, bütün objektifliğimle söyleyebilirim ki, dünyanın en iyi şairlerinden biriydi.

Hayatı da şiiri gibi ydi ve hep yazdığı gibi yaşıdı.

Onu ilk gördüğüm andan akımda kamera fotoğraf hâla çok canlı; çarşı içindeki bir sahafın önüne oturmuş, sessizce kitap okuyan, güzel yüzlü bir delikanlı. Ahmet Erhan. Ahbablarımız bildiği haliyle bizim "Erhan" yanı.

Bana hitaben yazdığı bir şiirle bitireyim bu bahsi:

...Doktor, herkes akıyla yaşarsm
Bu rahm-i teneşirde
Ben senin bildiğin gibi yaptım
Bildığın gibiyim işte
Ötesi söylence...

1989'da Ankara'yı ve

FİLLER, ARKADAŞLAR VE UZAY YOLU

Çocukken de böyleydim fillerle ilgili ne bulsam okur, birkittirdim. Ta, 2007 tarihli bir gazete haberini saklamışım.

Fil Dehşeti

Görgü tanıklarının ifadesine göre, hafta sonu Hindistan'ın Kerala eyaletinde yapılan fil festivalinde sakın yürüten "Vinayan" adlı fil bir anda kontrolden çıktı ve etrafa saldırmaya başladı. Kendisini dizginlemek için başına vuran bacakısını hortumuyla yakalayan fil, önce havaya fırlattı ardından diğer bacaklar ve kalabalık, taş ve sopalarla file saldırdı. Uzun uğraşların ardından fil sakinleştirildi ve bir ağaca zincirlendi.

Bunu okuyunca bizim Pak Bahadır geldi aklıma. Fuarda elli yılı aşkın süredir hapis yaşayan sevgili filimiz. Babamla beraber yanına gider uzun uzun bakıştık. Gelenlere hortumunu uzatırdı.

Yapılabilecek en büyük eylemin Bahadır'ı bu bokaan yerden kurtarıp özgürlüğüne kavuşturmak olduğuna inanırdım. Zaten Bahadır'ın 12 Eylül'den sonra Fuarı gezmeye gelen asker ve polisleri hortumuyla isladığına dair bir şehir efsanesi de vardı. Buna bizzat şahit olduğunu söyleyen insanlar tanıdım, yalan değil yani.

Yukarıdaki habere göre Vinayan, ilk defa arkadaşını sopayla döven bakıcıyı görüncə balataları sıyırmaya başlamış.

Filler gerçekten ilginçtir. Sürüler halinde yaşarlar. En tecrübeli dişi filin liderliğinde yavru ve

yetişkin dişiler mutlu adımlarla dolaşırlar. Yetişkin erkeklerle sürüden kovulur çünkü sürekli dişi peşinde koştuktan ortalığın huzurunu bozarlar, yavrularına zarar verirler. Erkeklerin ancak gerekli oldukları zaman anlamlı olduğuna güzel bir örnektir bu zira çiftleşme zamanı erkekler verilen izinle sürüye yaklaşır.

Fil sürüsünde yavruyla ortaklaşa bakılır. Yavru sadece annesini değil teyzelerini de emer ve onların kavzamasıyla yaşar.

Lider dişi fil sürüden en uygun dişi fili seçerek ona su noktalarını, otlaqları ve güvenli yolları öğretir. Kuşaktan kuşağa aktarılan bir tecrübedir bu. Eğer lider dişi zamanından önce ölürse sürü yok alma tehlikesiyle karşılaşır.

Filler birbirlerine çok düşkündür.

Belki de bu yüzden Vinayan kendine değil arkadaşına yapılan işkenceye dayanamadı. Sonra yine eski bir gazete haberini okudum.

Denizli'de, 15 yaşında kas erimesi hastalığına yakalanan, sosyal güvencesi bulunmadığı ve ailesinin de durumu iyi olmadığını tedavi göremeyen 26 yaşındaki İlyas Gökçeğenç, 11 yıldır kendisine yardım eden ve sırtlarına alarak dışarı çıkartıp gezdiren arkadaşlarının desteği ile hayata tutunuyor.

Bunları kayda geçsin diye yazıyorum.

On bir yıl boyunca arkadaşını sırtında taşımanın ne anlama geldiğini düşünabiliyor musunuz?

Yağmurda ve güneşte onun solğunu ensenede hissederek ve onun acısına bakarak yürümek.

Arkadaşını sadece arkadaşın olduğu için, insan olduğu için sevmek ve esirgemek.

Bir de Nazım'ın şiiri var.

Yaşamayı ciddiye alacaksın, yani, o deredece, öylesine ki, 'meselâ, kolların bağı arkadaşın, sırtın duvarda, yahut, kocaman gözükler, beyaz gömleğinle bir laboratuarda insanları için ölebileceksin, hem de yüzünü bile görmediğin insanlar için, hem de hiç kimse seni buna zorlamamışken, hem de en güzel, en gerçek şeyin yaşamak olduğunu bildiğin halde.

Sanki bu üçünün arasında, biraz derinlerde ve kolay fark edilmeyen bir bağ var. Bu dünyaya, bize ve hayata ait. Hepimizi sarıp sarmalayan ve birbirimize bağlayan görünmez bir ışık.

Hani dünyayı hızla tüketiyoruz ya. Günün birinde artık geri dönüşü olmayan noktayı geçtiğimizde, dünyaya dair en büyük birikimin bulunduğu şu internet ağlarındaki veri paketçiklerini mutlaka uzaya yollayacaklar. Birileri galaksimize dalarsa bizi öğretilsin diye.

Bunları kayda geçsin diye yazıyorum.

Sonra bizi öğrenenler, "Bunlar yemiş, içmiş, sıçmış abicim," demesinler diye...

Ahmet Erhan'ın Bavulu

Son soy şairlerden Ahmet Erhan. Doğuştan aşıya sürmeli sesliye ve kederin bağbozumuna dalmış üzümlü gözleriyle bir kara çocuk. Kara şair. Sesine kadar batmış bir gemi gibi. Bir batık gibi dipten seslenmeye hiç aya vermemiş. Sesine batmış kıymıklara bile şirin dikenini gibi katlanan. Ve dünyaya katlanmak için yazan. Dünyaya acımdan kendisine acımayan.

Bavulu hep katlı. Hiç açmamış, hiç bırakmamış. Onun yerine kendini açmış, hiç bakmadan açtığı bir şey olan kendisini. Kendisine batmış. Batmak fiilinde ne kadar oyun ve ne kadar hakikat varsa hepsini kullanmış. Kullandı. Kendisine battı ama başkaları boğulmasın diye. Kendisinde battı, ay gibi kana kana ama ülkesinin geceleri için. Kendisine battı, başka kimse acımasın diye.

Edip Cansever'in anti-kahramanlarından biri gibidir hem, hem de yine Edip Bey'in arabı gibidir. Edip Canseverkoyu İstanbul'la, Ahmet Erhan kapkara Ankara'dır. Biri 'alkollerde yıkanır', diğeri 'alkollerde yüzer'. İkisi de aynı denize bakar, Edip Bey'de bir zaman denizi gibidir Akdeniz, Ahmet Erhan'da ise, Ahmet Oktay'ın dediği *Kara Bir Zamana Alınık* gibi durur. İkisinin de şiiri tuzludur, Ahmet'in şiirinde kum yerine karatuz.

Zamansızlardan bir şair olan K. Celal Gözüok'un "Ben bir gamhar tekkesiyim/gamsız girilmez/acı benden çok çekti" dizelerindeki 'gamhar tekkesi'nin derişisi, bekçisi, yalnızı. O gelmeden şiirde bunca bir 'acıkök tadı' yoktu. Şiirin göğsüne bir ağır gibi çöktü, bir acı gibi çöreklandı. Behçet Aysan lacivetti, Ahmet Erhan düpedüz kara. İkisini yan yana görse, temmuz ile ağustos gelirdi aklınıza. Behçet ağustos sesliydi, Ahmet'se temmuz sesli. Sesleri de sıcaktı sözleri de, dostlukları öyle sıcaktı ki aralarından değil su, damlası sızmazdı. Ateş ve felek de onları temmuz ve ağustosta buldu.

"Göğün bittiği yerde Mersin başlayabilir" demişti. Şiirin bittiği yerde, Ankara'nın bittiği yerde Ahmet Erhan başlayabilir diye de sürdürülebilir bu şiir. Hepimizin bittiği yerde, denizin, karanın, gemilerin, günün bittiği her yerde, alkölün bile bittiği yerde

başlayabilir Ahmet Erhan şiiri. Ülkenin de bittiği yerde. Galiba bu yüzden olmalı yeniden başladı bile.

Son soy şairlerden. Çünkü romantik. Hayalleri olduğu için karamsar. Ütopyası olduğu için şüphede. Aşk diye bir gurbet olduğu için de inanıyor. Hiçbir şeye. Kendine bile demeyeceğim, çünkü inanmamak hususunda birinciliği kendisine veriyor. İyi bir insan olduğu için karamsar. Yaşadığımız iyi yazımdı ve yazdığımız iyi yazımdı diyebilecek pek az şairden biri. Şiir abdali. Kara şiir sevdalı.

Ankara-İstanbul Karatreni'nin ardından baktı, sonra birgün o karatrene kendisi de atladı, ver elini "Daşlıla. "Şakaklarımda tren rayları gibi zonkluymuş İstanbul/Hiçbir yere varmayan kendenim menkul" dedi, sonra da ana'kara'sına seslendi: "Darlanma

Hepimizin bittiği yerde, denizin, karanın, gemilerin, günün bittiği her yerde, alkölün bile bittiği yerde başlayabilir Ahmet Erhan şiiri

şehrim birgün dönerim/Darlanma şehrim sende ölürüm" dedi. Sonra de ekledi, "Ankara... gençliğim, düşlerim, her şeyim..."

Bavuluna Ankara vardı en çok, sanki ikinci bir yaşam gibi, biraz Mersin vardı, koku ve yaz olarak, Büyük Express vardı yarım bırakmak üzere, ve arkadaşları vardı, kimi 'Bağlar Gazeli' olan, kimi 'yanık otlar gibi', "sen bu şiiri okurken/ben belki başka bir şehirde/ölürüm" diyen, ve kimini şehrinde uğurladığı, şiirden dünyaya uğurladığı arkadaşları.

Belki de bu yüzden bavulunu hiç açmadı, her şey kara bir şölen olarak sürsün ve gitsin diye. Kaybetmekten korktuğu için değil. Şehir dağılmasın diye. Barbarlar da gelmezdi oysa, çünkü hiç gitmemişlerdi. Burada olduklarını göstermek için kimi şehirleri kuşattı, kimi otelleri yaktı, kimi köyleri, ormanları, evleri ve suları. İşte o zaman Attıla İlhan'ın yazdığı ve adaşı iki gözüm Ahmet Kaya'nın söylediği şey oldu: "Şenlik dağıldı bir acı yel kaldı bahçediz yalnaz/o mahur beste çalar müjganla ben ağlaşıp/gitti dostlar şölen bitti ne eski heyecan ne hız/o mahur beste çalar müjganla ben ağlarız?"

Edip Cansever'le ne çok benziyor ve ne çok benzemiyor. İkisi de şiirde hemen hemen aynı sorunla uğraştı, Edip Bey varlık üzerinden, Ahmet'se yokluk üzerinden insanı arastırı. Şair tam olarak öyle demek midir, bilinmez ama, ikisi de birer insan araştırmacısı'sayılır.

Bir tek Akdeniz'e inanabilirli. Belki de inanmak için yazıyordu Akdeniz'i. Yurduna, anneye, sılaya, kutsalı dönüş gibiydi onun için Akdeniz düşüncesi. "Buradayım şimdii/Beni arayan olursa/Adresi mutluluk/Ülkesi Akdeniz'dir, deyin", bile demişti ama, Ankara da bir Akdeniz olsaydı belki adresi bu olurdu. Olmadı, Akdeniz liriktir kaldı, Ankara ise tüm epigone karşı şarkısı oldu Ahmet Erhan'ın. Ve o 'ağdaki balık' kadar 'umarırsız' kardeş, annesinin hayırsız değil, şiirimizin kara oğlu oldu. Bavulunu açmayı hep unutan. Kim bilir belki de o bavulun içinde şiir fazlası bir keder olduğunu biliyordu.

Sadece Yaşamak:

Küçükpazar Bekar Odaları

İstanbul tarihin sahnesinde bütün endemiyala savrulurken Küçükpazar onun en mahrem yeridir. Yıkık evlerin içinde yanan Çingene sobaları, bodrumlarda öten dışık makinaları, uzuc lokantalar, birbirine karışan onlarca lisan, sabah ezanıyla yollara dökülen işçiler... İstanbul dünyanın başkentiyse Küçükpazar umudun başkentidir. Garibanların hakkını yiyerek kazandıkları milyonlara "yaşamaman bir umut olduğunu" söyleyenler Küçükpazar'ı görseler hüngür hüngür ağlardı.

Verevlesime yağan kar sanki Süleymaniye cami imamı tarafından Küçükpazar'ın üzerine serpiliyor. Sokak lambaları karın altında titrekten sefaletle ışık tutmaya utanıyorlar. Bir haftada oturduğumuz döndürücü kahveden elimiz boş ayrılıyor. Yanında muhabirlerimizden Efe Şubaşı, garip isimlere sahip gariban sokaklarda dolanırken içerdin radyo sesi senin bir fırına giriyoruz. Bir şey yemek için bankonun önüne doğru yaklaşınca gözleri kan çanağı olmuş yaşı bir ama "buyur" demeden dik dik bakarak karşılıyor bizi. Radyonun sesi sonuna kadar açık, amcadan gelen yoğun alkohol kokusu, un kokusuna karışıyor. Bir bekar odasına misafir olmak istediğimizi söyleyince benle hiç konuşmadan kağıda bir adres ve isim yazıp veriyor.

Dikkat çekmekem istiyorsan Küçükpazar

Kağıda yazılı adres, meydana yine bir kahve. Kahvenin sahibi Mustafa'ya derdimizi anlatıyoruz,

"Kalan kardeşlere bir güzelliğ yaparsanız olur," diyor. Kabul ediyoruz, "Bekleyin," diyor. O sırada kahvede çay içenken yabancı olduğumuzu anlatan şüpheli gözler fotoğrafımızı çekiyor. Çekine çekine çay içenken bize verilen komutu yerine getiriyor, "bekliyoruz".

Yaklaşık iki saat sonra. Kahvenin sahibi bizi alıp götürüyor, yolda giderken ayaküstü anlatıyor "Geçen günlerde bir operasyon oldu polis Küçükpazar'da kalan Suriyelilerin hepsini götürdü. Bir senedir burada sokakta yürümek zorlaştı. Suriyelilerin hep dilenci kısmı buradaldı. Duyduğumuz göre İŞİD'iler falan da sızmış bunların arasına. Zaten dikkat çekmeden bir şeyler yapmak istiyorsan Küçükpazar bilgilmiş kaftan. O kadar farklı renkten tepten insan var ki hiç dikkat çekmezsin burada."

Küçükpazar'ı oluşturan Hoca Yağasettin ve Demiraş mahallerinde kayıtlı nüfus neydesse gerçek nüfusun yarısı. Yani evlerde ve bekar odalarında çok sa-

kaçak göçmen kalıyor bu yüzden öyle kafanıza göre her eve giremiyorsunuz. Sabahları inşaat işleri gibi günlük işlerde çalıştırılmak üzere servisler ve kamyonlar gelip Küçükpazar'dan işçi topluyor. Kaçak nüfus burada ucuz işçi piyasası oluşturmuş. İşçilerle patronlar arasında kahyalar var ve patronlara verdikleri işçi başına para alıyorlar. Anlaşma yapıncına şafak sökerken bir kamyon gelip çoğunlukla Afgan ve Suriyeli işçileri arkasına doldurup İstanbul'un kenarlarında bir yere götürüyor.

Mustafa'nın bizi götürdüğü bekar odası handan bozma bir binada. Her katta sekiz dokuz tane demir kapı var. Normalde buralar üst kattaki dükkânların depoları olarak kullanılıyor ama hepsi bekar odasına çevrilmiş. Mustafa Süleymaniye bölgesinden başlayan yıkım sonrası bekar odalarının sayılarının çok azaldığını, bu yüzden olmayacak yerlerin odaya çevrildiğini, normal yerlerinde ağızına kadar dolu olduğunu söylüyor.

Hayatı hiç somadık

Bizi taşıttığı odada kalanlar Ahmet ve Şiyar isimli iki arkadaş yaklaşık 15 senedir Küçükpazar'dalar. Ahmet Balıkesirli, Şiyar Diyarbakır. Bir yatak ve bir masa büyüklüğünde kaldıkları odaya hayatın onları sürüklemesi biraz enteresan. Ahmet, Unkapanı köprüsünde otalıcılık yapıyorlar. Şiyar cezaevinden çıktıktan sonra kimesi olmadığı için buraya gelmiş, Ahmet sevdiği kadını tarafından dolandırılca

Küçükpazar'a yerleşmiş. Ahmet burayı anlatırken, "Burası yolun sonu burdan sonrası yok artık. Yaşamak, sadece bir şekilde yaşamak... İyi olan dostların sıcaklığı. Burada tanıştıkταν bir hafta sonra kaybolan simalar var. Burada kalma olucak çok zor. Kapımın önünde balıklarımı paylaştığım karabaş var, deniz var, bunlar beni hayata bağlayan şeyler. Bekar odasında yaşayanlar genelde ailesine bakay ben kendime bakıyorum. O yüzden keçi keeder yaşıyoruz. Çok şükür yeri geliyor arkadaşlarımız bir bira ısmarlayacak paramız da oluyor. Burada gurbete gelen çocuklara acıyorum, yedi gün on iki saat çalışıp hiçbir şey yemeden içmeden yaşıyor para

Şiyar burada çalışarak bir yandan ailesine bakıyor. İki yaşındaki çocuğunu daha dört kere görmüş. "Beyazıt'ta hamallık yapıyorum. Memleketimde imkân olmadıği için gurbette ekme kımızdelesiz veriyoruz. Allah namerde muhtaç etmesin ama bunun adı yaşamak değil. Hayata ne için geldik çoğu zaman düşünüyorum. Milletin yaşadığı hayata bakıyorum kendi yaşadığıma bakıyorum açık bir adaletsizlik var. Bol bol hayal kuruyorum nasıl olsa o bedava. Aileme kavuştuğumu, ellerimin İstanbul'da getirdiğim oyuncaklara, elbiselerle köye geldiğimi düşünüyorum hep," diyerek Şiyar durumunu anlatıyor.

Sonra Şiyar bizi çatıya beslediği güvercinleri göstermeye çkanyor. Manzara müthiş eski bir koltuk atılmış, önüne nargile konmuş gözüm takılınca "Bizim de tek keyfimiz," diyor Şiyar. Eliyle yakaladığı kirlı beyaz bir güvercin gökyüzüne salıyor sonra. Hızlıca süzülüyor kuş Eminönü Meydanı'na doğru, oradan Karaköy köprüsündeki meyhanelerin üzerine. İki sevgili gülerек sohbet ediyorlar. Güvercinin gözleri içki şişesine yansıyor. Şiyar'ın kurdugu hayaller var kırmızı gözlerinde ama hiç kimsen görmüyor. Sonra ben bilgisayarı başında Yılmaz Güney'in bir sözünü yaşıyorum bu yazıyı bitirmek için: Sizin geceleriniz güzeldir, buzlı viskilerle limon sıkılır. Bizim geceleri

*Sizin geceleriniz güzeldir,
buzlu viskilerle limon sıkılır.
Bizim geceleri görseniz
çıldırınız; sessiz duvarlar
üstümüze yıklar. Yılmaz Güney*

BAŞLARKEN

Telefonu kapattım. Hemen bir sigarayı taktım. Derin bir nefes aldıkten sonra rakımdan bir yudum çektim. Sevgilim Rus salatası yapmıştı, bir çatal da ona bandırdim. Hayatın acayıp şeylere geçe olduğunu yakından deneyimlemiş bir herifim. Biraz önce, telefondaki ses, hiç aklımdan geçmeyen bir fikir verdi bana. "Yaz," dedi. "Basalım," dedi. Kontra yaptım hemen, "Telifi Gümürlükspor'a gider," dedim. "Hay hay," dedi. Futbol sevdalısı olduğun için, telifi de bolca tuttu. Dergilere yazdıklarımı ilham vermiş. Bir de üstüne, aforizma tarihinde bütün laflar bana mal edilince, geçer akçe bir lavuk olmuşum. Rakının teri bitmeden kararımı verdim. Aradım, "Konuşalım," dedim. Atladılar, geldiler köye. Mevcutluk mülakat istemişim, Çarşı'nın Bavul'u yanlarındı. Bırak birlikte gözüm kapalı kavgaya girmeyi, yan yanayken aldığım nefesi bile kutladığım Önder Abay ve Süpermen Zihni herberlik yapacaklar bana. "Krem dö la krem..."

Maç seyrettik, içki içtik, muhabbet ettik. Can Öz, Yemici'ardan komsum zaten. Emre desen, en sevdiğim adam modeli. Çocuk bakışları hızcıla anlaşmamızı sağlıyor. Lan, bir de o kadar uğraşmışım storyteller olmak için. Tencere kapagız, yemegin kokusu şimdiden nefis. Üstüne bir de şampiyon olduk mu... Kılanıyorum artık, her şey bu kadar kıyak gidemez diye...

*Birini, boş kâğıtlar ve
sivriltilmiş kalemlerle
bir odaya koyun, eğer
oradan kararını duyuracak
malzemeyle çıkarsa,
işte yazar odur.
Çetin Altan*

Eğitimi almadığım hiçbir şeyde iddiam yok. En güzel yazarlık mesleği tarifini Çetin Altan'dan duymuştum. "Birini, boş kâğıtlar ve sivriltilmiş kalemlerle bir odaya koyun, eğer oradan kararını duyuracak malzemeyle çıkarsa, işte yazar odur." Allah'a şükür, sıtk-ı sadakatle uğraştığım bir mesleğim var. Yazarlık benim için yan bir uğraş. Çok da uzak değil ama... Okumaya beş yaşında, yazmaya beş yaşında başladım. Yazdığım ve sahnelenen üç oyunum var. Senaryolarım var sırada, bir de manitalara iyi yazarm.

Eğer, bu kitap herbiden basılırsa, ilk yazdığım yazı bu, bilin. Kahramanları uydurma olan gerçek hikâyeler anlatacağım. Umarım her okuyana ilham verir, okuyan kalem tutmaya başlar ve umarım bana olduğun gibi şahane dostlarla buluşur.

Allah sizin açlığı
versin...

İçer: Pinar Ergün

DİNAMO MESKEN

Dinamo Mesken, 60'lı yılların sonunda kurulan Ertuğrul Gazi Gençlik Spor Derneği, Bursa'nın Ertuğrul Gazi mahallesi. Mahalle Bursa'nın biraz dışında, memur ve işçi kesiminin oturduğu mahalleydi. Ben de o mahallede büyüdüm. Babam, Arifiye Köy Enstitüsü mezunu bir öğretmendi. Orada da postacıdan tutun, işçisi, memuru, tapu memuru falan hepimizin babaları işçi ya da memurdu. Dolayısıyla da solcu bir yerd.

Mahallenin alt tarafında eğitim enstitüsü açılmıştı. Oradaki abiler bizim mahallede kalırlardı. Mahalledeki bloklar da ve civarında ev kiralamaya başladılar. Bursa'nın dışındaydı, fiyatlar da uygundu, yani bir öğrenci için en kıyak yerd. Zaten o zamanlar Bursa'nın içinde öğrencilere ev falan vermiyorlardı.

O gelen abilerimiz kulübümüze takılırlardı. Kulüp de futbol kulübüydü. Her mahallede takımda oynayan bir sürü arkadaşımız vardı. Daha sonraları bizim mahalle birleş solcu olduğu için tezahüratlarla bize "Komünistler Moskova'ya" diye bağırıyorlardı. Oysa kulüp olarak şöyle bir tavrımız çeklimiz falan yoktu. Abilerimiz okuyan, yazan insanlardı. Kahvede, kulüpte okuyerine brç, satranç, bilardo oynanırdı. Güzel müzikler dinlenirdi.

Kütüphanemiz ve kitaplarımız vardı. Abilerimiz oraya gelip ders çalışırlardı. Kafası derslere basmayan mahalle

çocuklarını da alıp ders çalıştırılırdı. Güzel adamlardı. Sosyal dayanışması olan, herkesin birbirini tanıdığı, hep bir arada yaşadığımız bir mahalleydi bizimki. Çünkü başka yerimiz yoktu. Takılacak bir muhtarın kahvesi, kulüp, bir de Paşa dayının kahve vardı. Abilerimiz kulüpte takılırdı.

*Dinamo Mesken'in
bana kattığı en önemli
unsur takım ruhu,
arkadaşlık ve dostluk
oldu diyebilirim.*

Benim oyunculuğumun da temelleri mahallede atıldı. Ressam bir abimiz vardı. Devlet Tiyatrosu'ndaki kursa kaydımı yaptırmamı söylemişti. "Git dilekçeni yaz. Karadağ fotoğrafçısında vesikalık çektir, para falan verme,

iki fotoğrafı al dilekçeni ver tiyatroya," dedi. Ben de gittim abilerimiz raporumu verdim. Sonra imtihanı kazanınca da beş sene okudum. Hem kursa gidip hem sanat okuluna gidip hem de tonla işte çalışıyordum. Konfeksiyonda, parfümericide falan çalıştım.

Dinamo Mesken'inse yeri benim için ayırdır. Kulüpteki herkes çocukluk arkadaşım. Ben futbol oynamasını bilmediğim için mahallenin çocuğu olarak takıma destek olmak amaçlı amigosu oldum. Takımın bir parçası olmamız gerekiyordu o da bu şekilde oldu. 80 öncesi her şey çok farklı ve zordu. O yüzden kısa cümlelerle anlatılması güç olacak. Dinamo Mesken'in bana kattığı en önemli unsur takım ruhu, arkadaşlık ve dostluk oldu diyebilirim.

Dinamo Mesken 1980 Darbesi'nden sonra kapandı. Oyunculardan da bir iki tutuklanan oldu ama daha sonra serbest bırakıldı. Hikâyenin bir parçası bende ama bu

Tecrübeyle Sabit

Flash TV'de Halay Başlı Olmak

Efe Subaşı

Hangi televizyon kanalında bir tartışma programında mahallenin muhtarı veya bakkalı bilirkişi olarak konuşabiliirdi? Hangi televizyon kanalından bir Yalçın Abi daha çıktı? En önemlisi hangi televizyon kanalı bütün bunları yaparken halay çekmekten hiç vazgeçmedi? Tabii ki Flash TV.

İl insanlar birbirleriyle haberleşmek için ellerini kollarını salladıklarında bu hareketlerin zamanla evrilerek, müzikle birlikte bir forma girip ritüel haline geleceğinden haberdar değildi. Yağmur, tapınma ve ava çıkmadan önce yapılan danslar çok tanrılı zamanlarda modaydı, şimdi farklı danslar moda. Dans, toplumlarda bir sosyalleşme biçimi olarak kabul görüyor ve yapılan her hareketin belli başlı anlamları var. Mesela kolbastı dansı; balık avcılığının imgesidir. Bununla birlikte şarıl tar da bu figürlere yön verir. Flamenko dansının bir metrekareda yapılabilmesi olmasının sebebi Kral İkinci Ferdinand tarafından mağazalara hapsedilen Çingeneledir. Dans bir var olma biçimidir. İlk insanlar, birbirleriyle anlaşmak için yaptıkları hareketlerden hareketle benim Flash TV'de halay çekeceğimi akillarının ucundan bile geçirmediler.

Küstüm Show'da Hayatla Barışmak

Eminim ki bu yazıyı okuyan herkes hayatında en az bir defa halay çekti. Kiminiz halay başı oldu kiminiz en sonunda çocukların elinden tuttu. Kiminiz figürle çok hükimdi kiminiz yanındaki aynakların ayaklarında öğrenmeye çalıştı. Ne kadar "ben düğünlere gitmem, gek sevmiyorum" desek de düğün salonunda kuzenim masa altından doldurduğu içi kadehinin yağı gibi götürdük. Bütün içtenliğimizle sahneye çıktık.

kurtlarımızı düktük ama televizyonlarda halayın samimiyetini çok göremedik, bir kanal dışında: Flash TV. Şüphesiz ki Flash TV'nin televizyon dünyasında çok ayrı bir yeri var. Dilberay'ın yaptığı "Kadere Mahkumlar" programını hangi televizyon kanalı yayınlayabilirdi Flash TV dışında? Hangi televizyon kanalında bir tartışma programında mahallenin muhtarı veya bakkalı bilirkişi olarak konuşabiliirdi? Hangi televizyon kanalından bir Yalçın Abi daha çıktı? En önemlisi hangi televizyon kanalı bütün bunları yaparken halay çekmekten hiç vazgeçmedi? Tabii ki Flash TV.

Depresyonda mısınız, kendinizi boşlukta mı hissediyorsunuz yaşamayı çok anlamsız mı buluyorsunuz. Size bir çıkış yolu söyleyeceğim: Halay çekmek. Flash TV'nin stüdyoları Bakırköy İncirli'de. Perşembe günleri canlı olarak Latif Doğan'la Küstüm Show programı yapıyor. Programa seyrirci olarak katılmak için stüdyoya arayıp önceden haber veriyorsunuz, yanınıza kimliğinizi almanız yeterli. Sizi orada Sevgi Hanım -programda Kahtalı Miçe abimizin *Edi Beşe*'siyle halay çeken benim için Sevgi abla oldu- karşıyor. Kendisi çok iyi bir insan, o da programda kendini halaya kapıyor, reklam arasında seyrircilere çay demliyor zaten seyrircilerin çoğu birbirleriyle arkadaş, neredeyse her hafta gelip beraber eğleniyorlarmış. Hani "aile gibiyiz" klişesi var ya bu klişe Flash TV'de geçerli ama bunu söyleyenler program sunucuları değil seyrirciler. Program üç saat sürüyor. Üç saat olduğunı öğrendiğimde belki sunuculara doğru sıklırlım diye düşünmüştüm. Hiç düğündüğüm olmı olmadı çünkü zamanın nasıl geçtiğini bile

salonu havasında, seyrirciler de sanki bir yanlarını evleniyormuş gibi halay çekiyorlar. Yani hem bir düğüne katılıyorsunuz hem de hiçbir şey takmıyorsunuz. Tek masraf yol parası hadi bir de su aldınız maksimum 10 liraya çigınlar gibi eğlence. Tek sorun biraz fazla alkışlıyorsunuz. Sevgi abla reklam bitiminde herkesi yerine oturttu yayına 3 saniye kala alkış başlatıyor. Latif Doğan konuşmaya başlayana kadar seyrirciler alkışlıyor. Reklam aralarında istediğimizi yapıyoruz, kimi seyrirciler bisküvi börek getirtmiş ikram ediyorlar, Sevgi abla yukarıda kantine çay dağıtıyor. Bazı teyzeler reklam arasında kimin iyi kimin kötü oynadığını muhakemesini yapıyorlar. Zaten reklam maksimum 10 dakika, göz açıp kapayınca ya da geçiyor.

Halay Hiyerarşisi

Ben programa gitmeden önce seyrircilerin masası çalışan olarak orada dans ettiklerini düşünüyordum, böyle bir şey yokmuş herkes kendi isteğiyle geliyormuş. Bu arada stüdyoya bizi Sevgi abla yerleştiriyor önce "Halay çekek misin?" diye soruyor. "Evet" dersin öne oturttuyor. "Hayır" diyenleri biraz daha arkaya doğru konumlandırıyor. Ama hayır diyenler de program akışı içerisinde dayanamayıp halaya katılıyorlar. Seyirciler gerçekten aile gibi oldukları için benim gibi sonradan gelenlere birazcık mesafeli davranıyorlar. Mesela stüdyonun sağ tarafında oynayanları kamera sürekli çekiyor o yüzden ilk başta hemen oraya geçmiyorsunuz. Ben elimde mendille kendimi kaptırsap sağ tarafa doğru geçtim hemen "N'apıyorsunuz sen yenisin gek öteki taraf" diye uyardılar. Halayda kendi aralarında bir hiyerarşi mevcut yani. Bu hiyerarşi hem çektiğiniz halayın kalitesi hem de orada ne kadar eski olduğunuzla belirleniyor. Ayrıca müzik anlık olarak çok fazla değişiklik gösterdiği için her koşula ritmi kayalayabilmemiz sizin ustalığınız gösteriyor. Sağ başa geçmediğiniz (Burada halay olgılarına bulunuyor) ve kameraların açısını kapatmadığınız sürece istediğiniz her şeyi yapabiliyorsunuz stüdyoda. Reklam arasında Latif Doğan gelip seyrircilerle sohbet ediyor "Nasılınız eğleniyor musunuz" gibi genel formalite sohbetler ediyor. "Ayşe Abla senin çocuk n'arı, büyüğün evlilik tarihi belli oldu mu?" gibi sohbetler. Bu kadar samimi bir ortam yani. Ayşe abla, Gazanfer abillerle, kendinizi halayın ritmine bırakın. Unutamayacağınız bir eğlence yaşayacaksınız.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi <https://rante.org> ile etmekten korkmayın Gökyüzüne bakmayı unutmayın.

GÖZLERİME BAK

Sorsalar bana, "Son yılların en güçlü duygusu nedir?" diye, ne öfke, ne neşe, ne de hüznün; illa ki özlem derim. Yoksa tesadüf müdür herkesin sürekliliği bir seksenler döngüsüne girmesi? Vatkalı devasa ceketleri, yarasa kollu kazakları ve bu kazakları yüksek bel kot pantolonların içine sokmayı mi özer insanlar? Kliplerinde aynalı disko topları dönen şarkıları mı? Termosifonu yakıp, yıkanmak için pazar günlerini beklemeyi mi? Televizyon yayınının belli bir saatte önce ve sonra olmayışını mı? Radyonun bazen çekmeyişi mi?

Hepsi kılıf bunların, hayatı devam ettirmek için birbirini muhtaç olmayı özlüyoruz. Aynı şarkıları ezberleyip hep bir ağızdan söyleyebilmeyi özlüyoruz. Her sabah dış alabilme konforu da neymiş? Biz ev içinden banyo için bile sıramızı bilme mütevaziliğini özlüyoruz. Komşunun çocuğunu bakkala gönderebilme samimiyetini, bakkala gidebilen çocuk özguvenini, sokakları özlüyoruz. Televizyonun açılış kapanış saati belli tek kanalında, tüm memleket aynı şeyi izlemeyi değil, bu vesile ile ortak mevzularımızın olabildiğini özlüyoruz.

Radyo ile bir küçük rakının aynı anda açıldığını, çocukların ortada koştururken, ahabpların aynı sofrada kadeh kaldırdıkları, bazen de bir tas çerez ve bir demlik çayın yettiği komşu gezmelerindeki samimiyeti özlüyoruz.

Pedagogmuş, çocuk psikolojisiymiş bilmeyen terlikler zaman zaman kıçımızda patlasa da; ne bir e-postası ne de online okey oynayacağı bir cep telefonu olan ana babalarımızın, aşıklarımıza bize kalan ilgisini özlüyoruz. Uzmanlar "kaliteli zaman" geçirin dedi diye değil, içinden geldiği için bizi pikniğe götürün babaları, daha ucuz diye değil yakışsın diye gündüzleri çıalış geceleri kazak ören analarımızı özlüyoruz. Gönülden önemsenmeyi özlüyoruz.

Hep yüz yüze olmanın yarattığı tahammüllü halimizi özlüyoruz. Yalanızın, aşkımızın, üzüntümüzün ve muzırlığımızın gözlerimizden okunduğu günleri özlüyoruz. Kendimizi saklayamadığımızdan, kendimiz olmak zorunda kalıp, kendimize barıştığımız günleri özlüyoruz. Gözlerimizde bakılmasını özlüyoruz.

"Seninle konuşurken gözlerime bak," dendi sınıfta öğretmen, evde ana-baba, parkta sevgili. Çünkü hiçbir şeyi saklayamazdı gözler ve ayıptı konuşurken gözleri kaçırarak.

Şimdi kaybolan masumiyetlerden biri oldu bakışlar. Artık herkes sadece kendine bakıyor, kendi içine. Elindeki telefonun bakıyor. Çünkü hep daha kalabalık telefonun içi, senden iyisi hep var orada. Sadece sen yetmezsin; herkes sevsin istiyor, herkesler beğensen.

Sofradaki muhabbet bir an kesilse, tüm anlardan kopuyor, kendine dönüyor, elindeki telefona. Çünkü orada muhabbet hiç kesilmiyor. Dünya o ekranın da arında, bir gün herkes 15 dakikalığına ünlü olacak ya, "Neden o an, bu an olmasın?" diyor.

Kaliteli zaman geçireceğiz birlikte elbette de; işte şu whatsapp hiç susmuyor, ötüp duruyor. Elbette özgünlük yaşanıyor, hatta bunun tweetini de attık ya, daha ne olsun? Oysa 140 karakterle koyduğumuz tepki pek de samimi olmuyor, sokağa dökülmüyor, zaten çoğu zaman karaktere de oturmuyor.

Facebook'taki mutlu aile fotoğraflarından gece kavgaları duyulmuyor, duyan komşuların yeterli takipçisi yok, her şey içeride yaşanıp bitiyor. Akşam oturmalarda bittikten, Facebook arkadaşlarına terlik, pijamaya geçip, "Bana afakan bastı, bir çay koysana," deniliyor.

Sessizce banyo sırasını bekleyen çocuklar, sayfa anında güncellenmeyince delleniyor, hiç sora sora adres bulamıyıcısına navigasyonun tek hatasında kayboluyor, tweet tasaklara kaydedilip gönderilemeyince bir zamanlar yazıp da gönderemediği mektubu hiç olmamış gibi elleri titriyor.

Elin sosyoloğu isim bile bulmuş buna; "phubbing" diyor. Phone ve snubbing kelimelerinden türetilmiş. Phone zaten bildiğin telefon, snubbing: kötü muamele, karşındakini hiçe saymak demek.

Yani gözlerine bakmamak, o sana derdini dökerken, ekrana bakıp gülümsemek, o konuşurken kafa sallayıp yazmaya devam etmek, şerefine kadeh kaldırdığın masaların şerefini rezil etmek, muhabbetini piç etmek. Hep "başka yerde, telefonun içinde bir yerlerde" olmak arzusu. Buram buram "Seninle değil onlarla olmak istiyorum" kokusu, bir "kale alamama" hastalığı.

Karşıdaki seni sevmiş, derdini açmış ya da seninle gülesini gelmiş neyeyarar? Sevgisini takipçi sayısı ile ölç biç hesapla, ekranda görüp de yüzünü görmediklerinin marjinal faydası da işleri dışlar yap. Sonra otur aslında hep tek başına geçirdiğin zamanı yaşamışın say. Sonuç genelde sıfıra yakın çıkıyor.

Herkesin kendi tilinden çaldığı, kulaklara yüzlerce farklı sesin

dolduğu, uyumsuz, mutsuz, kuru gürültü sahte bir orkestra gibiyiz, senfoniden çok uzaktı. Pek argolu konuşsa da hikayeleri güzel olduğu için, yemekleri çok yağlı olsa da, kahkahası karın doyurduğu için, evleri dar olsa da güzellikleri geniş olduğu için hayatımıza katıp, gözlerine bakıp, tahammüllümüzü artırdığımız detayları aldı elimizden, cebimizdeki her şeyi çok düzgün, çok başka görünen sanal milyonların yer aldıkları sosyal medyayı, çok oyunlu, bol janjanlı, sosyal statümüzün nişanesi telefonlar.

Şimdi içimizdeki en güçlü duygu özlemdir; geçmişe değil de insani yanı başında hissedebilmeye dair bir özlem. Bizi kavuşturduğuna sandığımız kablosuz bağlantılar, kesintisiz internetler, çok hızlı fiberler aslında bizi ayıran nehirler. El ele tutuşamıyoruz, ellerimizde telefon var, gözlerimizden okunuyor artık kalbimiz, gözlerimizi bozdu ekranlar. Her ne kadar hasret ile özlem eş anlamlıdır dese de düşatler, aslında özlemin kronikleşmesidir hasret;

romanlar, şiirler hep öyle yazar. Fiziksel acıya döner sonunda hasret, ucu hep yalnızlığa çıkar. Muhabbetine hasret kaldığım çok insan var. Dert dinleyp benim de dökülesim, ağız dolusu gülesim, yalnızlıklardan kaçışım var. Ortam müsait, çayım da kaçak.

Bir çay içip dertleşeceksek dostum; önce o elindeki telefonu yavaşça masaya bırak, sonra da gözlerime bak!

İSMİYLE MÜSEMMA: DOLAPDERE BİT PAZARI

Paranın, çöpün, eşyanın ve hatta insanın bile anlam değiştirdiği bir yerdediz: Dolapdere bit pazarı. İsmiyle müsemma şehrin çöpünü dolap düzenler gibi düzenleyip dere suyunu katan bir acayıp pazar.

Yağmurlu bir pazar günü, Taksim'den aşağı doğru dizilmiş rezidansların, üç beş yıldızlı otellerin arasından Dolapdere'ye kıvrılıyoruz. Sağda Elysium, solda İbis Otel. Yol boyu, mekânın eski sahibi oto tamircileri. Yolum karşısında, eskimış, egzoz gazından kirlenmiş görkemli Panagia Evangelistria Kilisesi karşılıyor bizi. Acıbadem Hastanesi'nin yeni, cam yüzüne kahraman bakkal edasıyla bakıyor. 19. yüzyıl sonlarında, on altı yılda inşa edilmiş olan bu kilise, yüksek katlı binalar son bir iki senede etrafına kondurduğundan beri hangisini daha fazla yadınıyor biliyoruz; önde uzayan lüks binaları mı, yoksa arkasına sığınan hurdacıları, tekstil atölyelerini, adının hakkını sonuna kadar veren bit pazarını mı?

Kilisenin arka sokağına kurulmuş olan pazarın ucuğan başlıyoruz. Pazarın geneli, yağmurdan brandalarla korunmuş ama brandası uzayanlarda var, Afganistanlı gibi. Ayaklarında lastik terlikler, yağmura aldırmaşızın sohbetle koyulmuşlar. Yanmış tencere, kullanılmış kevgir, ayakkabı satıyorlar. Yaşlı bir amca, 50 kuruş verip yanık tencereyi alıyor. Satıcı, muhtemelen tencereden daha değerli, lüks marka bir poşete koyuyor tencereyi. Suriyeli bir müşteri, islek ayak kablardan birini deneyip bir lira veriyor ve bir poşet de o kapıyor.

Çöpün ortasına konmuş bir kafesin içindeki 10-15 muhabbet kuşunu geçip Hasan Usta'nın tezgâhına konuk oluyoruz. Geçen hafta çöpte bulduğu bir saati 400 liraya satmış Hasan Usta, gözleri parlıyor anlatırken, "Ne gün ne kazanırız, çok belli olmaz. Çöp ne verirse: Önceleri çok utanırız, "Nişantaşı'nda, Teşvikiye'de sizin gibi güzel hanımlar yanından geçenken nasil gireriz çöpe!" Çok geçmeden alışmış, bir dalgalı gibi çöpün derinliklerinde eşya çıkartmayı sevmiş.

Tezgâhırdaki ürün çeşitliliğı, ilk andan dikkatimizi çekiyor. Prestijli bit pazarlarındaki gibi antikalara rastlanırsa da genellikle çöpten ne çıktıysa o konmuş. Telefon, tespih, laptop, yüz kremi, plastik oyuncak, hepsi aynı tezgâhta yer bulabilmiş. Bir tezgâhta,

raştıdığımız inek kafası iskeleti ile neyse ki süresi geçmiş bir pasaport şaşkınlığımızı ikiye katlıyor. Dolapdere'de neyin para edeceği belli ki hayal gücümüzün çok ötesinde!

Pazara yanımızda gelen dört buçuk yaşındaki Maya mızmaızlanmaya başlayınca çantadan bir defter, yarım gıfret, surup şişesi, bir de çizgi film CD'si çıkartıyoruz. Maya da uğradığımız her yerde küçük küçük tezgâhını kurmaya başlıyor. Şuruba pek ikna olmasak da bir tezgâhta yarım şişe öksürük şurubuyla karşılaşıncı güldüğümüze pişman oluyoruz.

Gül ablanın tezgâhında Maya, köşesini akranı Can'la paylaşıyor. Torunu Can, dul kızı ve yine dul kız kardeşleriyle birlikte yaşayan Gül ablanın baba mesleğı eski satmak. Yaşadığı zor hayat, tezgâhındaki az sayıda parçadan da yüz ifadesinden de belli. "Bizden çalıyolar ya, ona dayanamyorum," diyor. "Zaten bir lira, neyine çalırsın!" Gül abla, zenginlerin pazara

AVM muamelesi yapmasından şikâyetçi. "Geçen hafta gömlek almıştım beş tane, bugün kocasını da getirmiş, 'Paramı geri ver, küçük geldi,' diyor. Ulan yoksul olsa, o gömleğı ihtiyacı olan alsın diye kapının önüne koyar bel!"

Kucaklarında bebekleriyle yürüyen hippı görünümlü, ecnebi bir çift ti zilyoruz. 1960'lı yılların Central Park'ından fırlamış gibi görünen çift, pazarın bir başka sürprizi. Eski bir ocağı inceliyor ama ikna olamayıp uzaklaşıyorlar. Onların bu hali, şehrin ve pazarın ekonomi politığını özetliyor: Birilerinin çöpu, diğerleri için para.

kadar değerli olabiliyor. Aynı durum, pazarcılar için de geçerli elbette. Rüzgâr, yağmur demeden kurdukları tezgâhlarda zengin mahallelerin 'çöpü', özenle sergileniyor, bir değere dönüşüyor, yeniden karakter ve hayat kazanıyor. Tüketilmiş olanı yeniden kullanıma sokan bu pazarlarda, kaynakları çarçur etmeyen, üretimin de tüketimin de anlamını değiştiren bir mantık konuşuyor.

Yoksul kız çocuklarına bileklik dağıtıyor Murat abi. "Hanım bırakınca buraya yerleştim, içkim vardı önceden," diyor arka yokuştaki Otel Asrın'ı işaret ederek. Vurgunun gece yapıldığından dem vuruyor, "İlk, antika avcıları gelir. Safiik işte, zamanında kehribarı polyester diye aldılar benden, Antepli Murat yer mi, bir iki, sonra aydım." Ona göre, çöp hepimizden zengin, en çok da gayrimüslim mahallelerde. "İhtiyarların kafa yerinde değil, altınları çok atıyorlar. Benim altın bilezik satmışlığım bile vardır."

Sevda abla, arkadaşının tezgâhında oğlunun çeyizlerini satıyor. Kira ödeyemeyecek durumda ama tezgâhında ev kurmak için ne gerekiyorsa var: Nevresim, kahve ve çaytakımı, tepsi... "N'apayım, gelinin yanına gideceğim," diyor. "Nevresimi almayan gelin, seni alacak mı bakalım," deyince gülüyor. "Nevresim demode canım, ben değilim, canı isterse!"

Havanın kararmasıyla birlikte pazar dağılıyor. Kalan mallar, kâğıt arabalarına, kamyonetlere yükleniyor. Taşınmaya değer bulunmayanlar ise yağmalanmak üzere öylece bırakılıyor ya da yırtılarak veya ateşte yakılarak imha ediliyor. Biz de Maya'nın küçük tezgâhını olduğu gibi çantamıza geri koyuyoruz. İnsanların gelişimleriyle birlikte kilise, dumanla kaplı sokaklarda rüzgârla uçuşan envali çeşit torba ile duvar kenarlarına bırakılmış çöpün çöpu ark a çıkıyor bu kez. Acıbadem'in ise burada yaşanan hayattan hâlâ

Bir oda dolusu adam düşünün. Köy odası. Cınibir (Yeşilyurt) köyü. Cizre sınırındaki son köy. (Evet, 1989 yılındaki dışkı yedirme içkencesinin yaşandığı köy.) Köydeki onuncu günüm, on gündür tanı misafiriyim. Cizre'de 14 Aralık 2015'te ilan edilen sokağa çıkma yasağının kalkmasını bekliyoruz hep birlikte. Televizyonun sesi sonuna kadar açık. Med Nüçe, Sterk veya İmc TV kanallarında haberlerin biri bitip, biri başlıyor. Yine de herkesin kafası telefonuna gömülmüş. Sürekli "biri kişi daha ölmüş" haberi geliyor. Beş aylık bir bebek. Hamile bir kadın. yetmiş yaşında bir adam... Bu haberlerin geldiği yere 5 km uzaklıktayız. Bomba seslerini duyuyoruz. Cizre'yi kaplayan dumanları görüyoruz. Kimsebaşını telefondan kaldırmıyor. Burada haber okumak, "bizim" okuduğumuz gibi, uzak diyarlarda neler olup bittiğine "bi göz atmak" gibi değil. Bomba kendi mahallesine mi düştü diye bakmak, evin bodrumuna sığınan komşularının aç, susuz ne yaptığını merak etmek, ölenin akrabası mı yoksa arkadaşı mı olduğunu bilmek kadar hayat!

Sık sık elektrikler kesiliyor. Bir oda dolusu adam sağır, dilsiz, kör öylece kalıyoruz. Bu kör karanlığı delen telefonda izlenen bir videonun sesi oluyor. Her video bir patlama sesiyle başlıyor. Artık kimse başını kaldırmıyormuş. O neydi diye sormuyor. Herkes konuşmadan biliyor. Bir savaş nasıl çığlık çığlığa yaşanırsa öyle susuyoruz!

**Bir savaş nasıl çığlık
çığlığa yaşanırsa
öyle susuyoruz!**

On gün boyunca yaptığım tek şey, Cizre'deki ablukayı kırmak için yürüyen İdil halkını fotoğraflamak oldu. 24 Aralık sabahı başlayan yürüyüşe İdil çıkışından hemen sonra katıldım. Yolları asker ve/veya polis kapattığı için dağlık arazide dereler tepeler aşarak yürüyen binlerce insanla karşılaştım. Kadınlar, çocuklar, yaşlılar zılgıtlar atarak bir tepeden aşağı akıyordu. Bir sürgün, bir tehcir sahnesi gibiydi. Tarihi bir anı tanıklık ediyordum. Fotoğraf, tam olman gerektiği anda, olman gereken yerde bulunmaktır. Tarihsel misyonunu yerine getirmek. Kendini gerçekleştirmek. Meydan okumaktır. Gerçekle boy ölçüşmektir. Erkin, gücün, otoritenin, savaşın değil, halkın yanında olmaktır.

Bir kez daha ikna oluyorum ki fotoğraf çekmek bahane. Asıl kıymetli olan o anı yaşamak. Hayatın akışına kapılmak. Tarihi belgelemek. Kaydetmek. Öyle yapıyorum. Çekim yaparken arkada kalıyorum. Tekrar koşuyorum. Yola yakın yerlerde biber gazı atılıyor. Bu kez ölmek için hep birlikte koşuyoruz. Artık nefes nefese koşan herkes biber gazı soluyor. Silah sesleri geliyor. Yayılım ateşi açılıyor. Binlerce kişi koşuyor. Yetişemeyeceğimi anlayınca panikle tele objektifi takıyorum. Optik bir yanılsamayla yetişiyorum insanlara. Önümüzdeki tepeyi aşınca gaz dağılıyor, silah sesleri kesiliyor ama gazdan kör olan gözlerim hâlâ hiçbir şey görmüyor. Yine de, ve alışkanlıktan, gözümü vizöre dayayıp fotoğraf çekmeye devam ediyorum. Tek yapabildiğim diz çöküp kendimi sabitlemek. Silah sesinden kaçanları deklanşör sesile yakalıyorum.

Bugün 12 Ocak 2016. Cizre'de ilan edilen sokağa çıkma yasağının otuzuncu günü. Onlarca insan öldü. Ölmeye devam ediyor. Tüm ülke karanlık bir odaya dolmuş bomba seslerini dinliyor.

METROPOLE İLK TAŞI KİM ATMIŞTI

*bir ertesi yılın uçuk mirası
planına dahilidir ölümden uzak
peygamberi tavana bakar uzun ve derin
ekmiştir çok dağlanmış kızlığının ortasına
herif
ay haleleri, kasımpatılar
oysa
hiç kaleye geçmemiştir mahalle maçlarında
hep cantona
bazen yalnız kalmak ister
lakin ne gözliktüdü ne şişko*

*beraber düşünür
devrimi ve turhal otogarda rastladığı
yarı çıplak
"allah öptü beni" diye bağırın deliymi
istasyonlara istifli çuvalları ve insanları
onlarca kez bindiği sivas treniyle
beraber düşünür
halk nasıl bir...
su içme biçimidir.*

*şimdi sobaları taşarın kestanelenmeye başlamıştır
yalnızlığın ve ayva kabuklarının kokusu hatıranı
küs
boğaza kusamamıştır
altı aydır gözlerini okumamakta...*

*dingilder durur ruhunun ölü kabukları rüzgarda
şehrin kanı ıff
karıncanın kanı inh
kaldırının ohh*

*zenci bir arkadaş edinmeye yakın
kürtçe bilen bir nişyali
evine ortak olmuştur, kirayı gününde getirir
annesiz be bebekler doğurmuş rüyalarında*

*fetişin hal toptancıları beyoğlu'nda soğuk
sexshoptan kendine göre bir uzuv
bakkaldan parası kadar ekme
alınmıştır*

*alınır verilir bir insan ıcadır metropol
planına dahilidir ölümden uzak
bir ertesi yılın uçuk mirası*

dün gece babasını bile özlemiştir.

Mehmet Ali & Akşamsefasi

BİZCİL

Bencilik bile bir medeni cesaret arar. "Ben" bile diyemeyendir ki hep yanına bir yandaş katar. Mikrofon uzatılmış sıradan vatandaş, neden soruları yurttaşları platformun sözcüsü ya da bir sosyolojik grubun lideri gibi yanıtlar? "Biz bunu istemiyoruz, biz şunu beğenmiyoruz, biz öbürünü seviyoruz ama berikini sevmiyoruz?" Sen istemiyorsun, tamam da neden "biz"? Kim bu biz? Bizcillik... Vasatlar âlemindeki son çaresizlik...

"Biz" kimdik? Birliye teke tek konuşurken uzlaşmayı seçen, yanımızda biri varken aslan kesilenlerdik. Birinden hoşlandığını hissederken dahi yanında biri varken cesaretlenendik. Riski, boş kağıt veren öğrenci hilkâyesinden ya da iddia kuponlarındaki handikap oranlarından bililenlerdik. Yıldı bir Avrupa seyahati ihtimali ve emeklilikle yerleşeceğimiz sahil kasabası hayalleriyle ömür tüketenlerdik. Çocuklarımızdan bahsederken "biz" diye konuşmayı seçenlerdik. Çünkü onlar, bizim için kız ya da oğul değil, birinci çoğuldu. Şunun gibi:

"Bugün çok mızımız, çok huysuzuz bugün... Gece hiç uyumadık, hep meme istedik. Onu da ememedik sonra sabaha kadar oyuncaklarımızla kendimizi idare ettik."

Şu kurduğum cümlelere bir bak ya, dışarıdan duyan ne der? Çocuğun üçüncü tekil olmasına bile izin vermemeydik, çünkü "biz"den bağımsız olduklarını kabul etmedik. Onlar, olmak istediklerimizin aynadaki tuhaf çekilişiydi. Güzel gözükmeyince de kizi şifirlendirdiler... Onlar "biz"dik... Yıllar içinde kendi "bizcil" hayatımıza onlara da dâhil ederek topluca "yatağımızza işedik".

"Biz" ne güzel bir kelime oysa... Toplu halde aşkın bir hisse, şevkli bir kuvvete yol açtığında... Ama biz öyle değildik. Birbirimizi dibe çekenlerdik. Birbirimizden güç alarak büyümedik aksine birbirimizi sindirdik. Pısrıklığımızı, düzene adapte oluşumuza, kendi içimize doğru patlayışımıza... Hep bir yancı edindik. Yanımızda her geleni kendimize benzetene ölgün yığınlar gibiydik. Karşımızdakiyle hep aynı düşündüğünü ispat etmeye gayret eden basit

tekrar makineleriydik. Her cümleye bir "aynen" monte ettik, mütemadiyen de şahsiyetimizi kaybettik.

"Biz"ler birbirimizi o kadar iyi anlıyorduk ki... O kadar empati sahibiydik ki... Kıyamam ben "biz"e... Oysa analizimiz, empatimiz hep mevcut konumumuza sürdürme gayretileydi. Misal, "Çocuklar ölmesin!" diyen konuyu alkışladı diye özur dileyen pısrık konuşanı o kadar iyi anladık ki... "Adam ne yapmıştı abi..." "Onun kaybedeceği o kadar çok şey

vardı ki..." "Öyle yapmasa bir daha program yaptırılmazlardı ki..." Vay be, ne kadar da olgunuz öyle, hem empatiziz hem de sempaticiz böyle. Aslında sadece bizcillik... O şovmeni anlamak kendi sünepelimizde bir ben anlam yüklemektir. O bir

yanmaz yapılmaz rol modeliydi... O bir, "Ne yapalım, hayatın gerçekleri böyle abi"ydi. O bir "Oyunu ancak kuralına göre oynayan kazanır" timsaliydi... O bir gün harfleri basa basa düzene okkalı bir hastırır dese, hep birlikte dilimizi yutacağımız belliydi. Diyemedi, diyemedik... "Rleri yuttuğumuzda değil haksızlığı görüp lafımızı yuttuğumuzda bittik.

Bencilikten bir ötesi varsa o da bizcilliktir ki her koyunun kendi bacağından değil birbirinin bacağına bağlanıp asılmasıdır. Birinci tekillen bencililiğinin başkalarından yüz bulmasıdır. Bizcillik... Vasatlar âlemindeki son çaresizlik... Ne çaresizliği lan, "biz" daha ölmelik... Atarlanan, kol kola giren, boyun eğmeyen, "soytarlık etmeden güldürebiliriz" biz... Mülkiyetsiz, ipoteksiz, kredisiz, kefilsiz biz... Kapıyı çarpan oğullar gibi, ayakta duran kızlar gibi biz... Çocuklar için biz, ağaçlar için biz, kuşlar için biz... Ayşe öğretmenin beyaz tebeşirliyi biz...

YEDİNİN EN TEPEŚİNDEN; EDİRNEKAPİ KUŞ PAZARI

Edirnekapi İstanbul'un yedi tepesinden biri. Yedi tepeli şehrin tepeleri daimi aciliyetlerden ötürü görünmez olur, hatta isimleri bile bilinmez. Güzelliğinden asırlardır dem vurulmadan edilemeyen bir şehrin on kara kapısından biri olarak Edirne istikametine yol alan kapıdan adını alan bu semt, bir kuşun konabileceği en yüksek tepe. Şimdilerde eski İstanbul kalıntılarına rastlamak için çabalamanın riskine değmeyecek, bir metrobüs durağında geçen ismi kadar zihinlerde gelip geçici varlığını sürdüren semt birçoğumuz için.

Edirnekapi'da bir kuş pazarı var. on sene öncesine kadar Topkapı'da kurulmuş. Suriç'nden Ayvansaray istikametine doğru inerken solda kalan spor tesislerinin otoparkında her hafta cumartesi-pazar günleri kuş sergileyen satıcılar ile dolu. Pazar ulaştıktan sonra önündeki kahvehanede çay içip girişe doğru yöneliyoruz. Müstakbel kuş sevdalıları olarak bizleri kapıda elinde biletler ile karşılayan görevlilerden tanesi 3 liradan biletlerimizi alıp içeri giriyoruz. Tasviri yazıyla yahut fotoğrafla mümkün olmayan seslerin kucağında bulmak kendini, kuş pazarından başka bir yerde mümkün olmasa gerek.

Hem kuş hem kumar

Bir köşede kahvaltı niyetine bol baharatlı köfteler dayanıklı medelere indiriliyor, diğer bir köşede ayağından çamaşır ipiyle bağlı güvercinler alıcılara bekliyor. Tezgâhlara göz attıkça hiç güvercin den anlamayan biri olsanız da üçüncü tezgâhtan sonra en azından paça ve gaga detaylarıyla farklılıkları ayırmaya başlıyorsunuz. Bir kaç tezgâha bakındıktan sonra köftecinin arka kısmından pazarın devam

ettiğinin farkına varıyoruz. Bu bölümün gürültüsü pazarın yarısı kadar alan kaplamasına rağmen neredeyse iki katı.

Yolda sokak ruletine rastlayınca kendimizi takip etmekten alıyız. Rulet tezgâhında alt limit olarak 5 liradan oyuna girebilir, üç zarın ikisini tutturmanız halinde 10 lirayı cebe koyabilirsiniz. Beş dakikadan fazla izleyenin eli cebine gidiyor, kasa doldukça paralar cüzdana aktarılıyor. Gayr-i meşru rulet Japon pazarlarının gözde ürünü katlanabilir plastik masalarda vücut buluyor. Güvercin sevdalıları bir genç beğendiği postacıyı satın almak için sermayeyi katlamaya çalışıyor fakat 200 lira sabah dokuz sularında önce kasaya sonra cüzdana gidiyor.

Demokratik olgunluk: Kaçak avlanma

Pazarın arka bölümüne aynı biletle giriş yapabiliyorsunuz. Bu bölüm güvercin harici kuşlara ayrılmış. Kanatlinin envar çeşidi burada mevcut. Sakası, fluryası, tavuğu, horozu, hepsi bu bölümde. Yurttaş sesler korusu halinde kimisi baklava kıvamı, kimisi kabaktan hallice uyumsuz bir patırtıya dönüşüyor kulaklarımızda. Sakacı Sabri'yle avlanma üzerine başladığımız sohbet birden ülkenin demokrasisine geliyor. Saka avlamak AB kriterlerinden sonra yasaklanınca avcılık zamanı

çilingir sofrası kurmak bir daha mümkün olmamış. Kaçak avlanan Sabri abi şikâyet etme görevi bahşedilmiş ormancılardan dert yansa da ülkede herkesin bir şekilde istediğini yapılabildiğini, kaçak avlanabile imkânının da demokratik olgunluğu gösterdiğini söylüyor.

Evlıya Çelebi'nin övdiği kuş

Pazarın güvercin bölümüne geri dönüyoruz. Pazarın duvar dibindeki tenteler ile üstü örtülmüş tezgâhlarında kuş fiyatları ortalık tezgâhlara göre farklılık gösteriyor. Kimi tezgâhlarda güvercin kataloğu bile var. Pazarın en gözde, Carrier ve Posta güvercinleri. Sıkı pazarlıklara şahit olmak istiyorsanız, yol üzeri tezgâhlara göz atın. Burada çifti 20 liradan başlayan fiyatlarla kondisyonu düşük Posta ve Mardink kuşları var. Bu tezgâhların satıcıları en gözde güvercininin ayağına çamaşır ipi bağlayıp uçuşunu sergiliyor. Ayaklarına bağlanan biriple

müşteriye sergilenen kuşları burada yadırganmıyor olsa da kanadının her çırpışını özgürlük düşkünü olduğunu tescil ediyor güvercinlilerin. Bembeyaz kostümü, uzun paçaları ile tek kanatta İzmir'e varabileceği iddia edilen bir posta güvercini beş bin liraya satılıyor. Pazarın olağandışı sayılabilecek Carrier cinsi "Bağdat Güvercini" olarak da adlandırılan, soyunun Malazgirt Savaşı'na bile şahitlik ettiği söylenen güvercin ise fiyatını sorduğumuz ilk tezgâhta iki bin beş yüz liraya satılıyor. Carrier'in burun eti, daha geniş göz halkaları ve iri kalıbı onu

satıcıları safkanlığı ile övünüp duruyor.

Pazar esnafının ziyaretçileri arasında Suriye'den kuş almaya gelenler dahi var. Kırık Türkçesine rağmen bizle konuşmaktan kaçınmayan Suriyeli bir kuşçu buradan satın aldığı kuşları Suriye'ye götürüp satarak geçimini sürdürüyor. Bu işi yapmanın en riskli tarafının elindeki kutuyla 150 metrelilik sınırı geçerken askere yakalanmak olduğunu söylüyor. Kuş besleyen bir sınır görevlisine denk geldiğinde rüşvet olarak bir kaç kuş verimmiş. İşid kontrolündeki bölgede yaşadıklarını, evden çıkmak yerine kuş beslemek daha makul bir seçenek haline gelmiş.

Satıcılar kuş satışının doğru bir şey olarak görmüyor fakat insanların para ödemedikleri herhangi bir şeye değer vermediklerini de farkındalar. Kuşçuluğun ancak besleyerek ve satılarak gelişebileceğini söylüyorlar. Ülkede kuşçuluk adına, dernek ve federasyonların yasal zeminde olduğu fakat pazarların yasal bir güvenceye bulunmayışında sürekli olarak yakının satıcılar, halihazırda düzensizliklerin sorumluluğunu gözünü bu meseleyle kapatan devlete yükler. Kuş pazarına bir gün yolunuz düşmeli, birçoğumuzun elimize almaya korkacağı kuşlara, gagasını açarak ilaç veren, öleceği kesin olsa da birkaç "takla" daha atabilsin diye kuşlarına fahri bayraktar etmekten gocunmayan insanlar görebilirsiniz. Kısacası nedensiz bağımlılığı, kafasında hiç soru işareti bırakmayan kuşçular bu işten vazgeçmeyecek kadar kararlı görünüyor.

Zirvede

Nalan Tuntaş

A cılar içinde geçen çocukluk yıllarından sonra gerçek aşkı bulduğu yanlışlıkla kendisini erkeğinin güvenli kollarına bırakan Zeynep, çok geçmeden aradığının bu olmadığını fark eder. İşte o zaman aşkın ne olduğunu sorgulamaya başlar ve kendini derin bir hesaplaşmanın içinde bulur.

Belki de, yüzyıl önceki sevgilerdi gerçek olan; kadınla erkeğin birbirine ulaşamadığı, göz göze gelmenin bile yettiği, iki üç süzüğün destanlara bedel olduğu, bir dokunuşun cayır cayır yaktığı... İşte buydu aşk, gerisi yalandı.

Ağır ağır geçen zaman birden hızlanıp elinden kaçmaya başlamıştı. Onun ardından koşarken yorulmuştu Zeynep. Nereye koşuyordu? Geleceği mi? Bu müddet özlemle beklediği gelecekti? Deneyimlerden geçse geçse, sınanıp sınındıkça, sakınp sakındıkça sıkıpsı kalmış, özgürlük alanının gitgide daraldığını gün geçtikçe daha çok hissederek olmuştuk. Önce Turgut, sonra Turgut'un evi, işyeri, onun seçtiği yaşam ve en sonunda bu oda, bu kapan...

Yazarın ya yinemiyece yazınlanan diğer kitapları:

Arşipel'in Çocukları // Zor Yıllar // Cahide

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://trantey.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

ytikulle.com • facebook.com/ytikullekekitap • twitter.com/ytikullekeyayin

genelidatam
PUNT

KAFA AVCILARI

Sevdiğim yemek İzmir köfte, favori rengim pembe. Muhabir olmak istedim, parası az geldi; reklamcılığa heves ettim, o kadar çalışmayı gözüm kesmedi. Ben de klimalı bir plazada havalı bir iş buldum.

Mülakat daveti, işveren firmadan gelmişti. Deneyimli beyaz yakallık bulmak ve müşterisi olan diğer şirkete transfer etmek için aracılık yapan bir headhunter (kafa avcısı) firmasından gelmişti. Seçtiğiniz takdirde üzerinizden para kazanacak bir nevi insan emlakçılığı yapan şirketin mülakat plazanın orta katlarından birinde her tarafı kapalı bir görüşme odasına alındım. Birkaç dakika sonra beni beğendiği takdirde müşterisi olan şirkete pazarlayacak olan kafa avcılar karşısında oturuyordum. Emlakçıların, yeni düşen boş daireye baktığı gibi bakıyorlardı bana. Kendimi bir odası güneş görmeyen 3+1 daire gibi hissediyordum. Gıdığım topuklu ayakkabılardan olsa gerek arka cepheden kot farkıyla yüksek giriş katı sayılırdım. Ön cephedeki balkonumu içime çekmeye çalışıyordum.

Derken her mülakatın başında sorulan klişe soru geldi kafa avcılarından: "Bize biraz kendinizden bahsedir misiniz?" Raki olmadan bu derin mevzulara girilemeyeceğini kimse öğretmemişti onlara. Sevdığım yemek İzmir köfte, favori rengim pembe. Muhabir olmak istedim, parası az geldi; reklamcılığa heves ettim, o kadar çalışmayı gözüm kesmedi. Ben de klimalı bir plazada havalı bir iş buldum. Sabrettim, sıklıkla gülümsedim, müdür oldum. Şimdi de daha çok para karşılığı beni avlayıp müktekel müşterinin olan kozmetik devine altın bir tepside sunulmayı bekliyorum. Önüme konulan su bardağından bir yudum alana kadar bu cevapları düşünerek gülümsedim. Üniversitedeki öğrenci kulübü başkanlığımdan başlayarak on

senelik iş hayatını ama başlıklar halinde sıraladım. Ben olmasam şirket batardı mesajları içeren abartılı başarı hikâyeleri anlattım. Başarıdıklarımların garantisidir bakışı atarak diğer soru için sözü kafa avcılarna bıraktım.

"İletişim becerilerinizle çözümlediğiniz bir durum ya da olay anlatabilir misiniz?" İletişim mi bıraktınız şu gri ofislerde? Yan masamdaki adamdın günde elli iki tane e-posta alıyorum; ama ayda üç kez günaydın zor duyuyorum. Sabah işe gelirken konuşkan bir taksiciye denk gelirim güne enerjik başlıyorum. Yoksa plaza asansöründe birbirini tepeden tırnağa süzen asık suratlı, kibirli insanlarla ne iletişimim kurayım ben, diyecek değildim tabii. Her hafta yaptığımız sıradan bir toplantıyı, yüce divanı toplamış gibi anlattım. Muhteşem fikirlerimi tüm tarafların onayını aşmış iletişim becerilerim sayesinde aldıkları sonra, hayata geçirdiğimi söyledim. Verdiğim cevap karşımdakilere inandırıcı gelmemişti. Avcılar tatmin edecek cevapları verememiştim. Bu gol sonraki soruda çıkartılmıyıldı.

Avcılar bel altından vurdukları klişe sorulara geçtiler yine. "Neden şu anki işinizden ayrılmak istiyorsunuz?" Bir kadın neden terk ederse o yüzden: Tamamen ilgisizlikten. Şirketin gözdesi değilim bir süredir. Çaptan düştüm. Vaat edilen terfimi alamadım. Her kadın gibi daha iyisini hak ettiğimi düşünüyorum. Peşimde koşan siz avcılar tarafından avlanmak istiyorum. İlgi istiyorum, iltifat istiyorum, daha çok para ve daha yüksek bir sıfat istiyorum. Hem şefkatli hem ateşli bir sevgili; yediğim tüm tatlıları çiş ve

kaşaya çeviren bir metabolizma istiyorum. Perde arkasındaki gizli amaçlarımı beyin kıvrımlarıma hapsederek en hoş gidecek cevabı verdim. Edindiğim bilgi ve deneyimleri farklı bir sektörde uygulamak niyetindeydim. Şirkete katabileceğim çok şey olduğunu ve bunları düşündükçe çok heyecanlandığımı söyledim. Elbette ki şu an çalıştığım şirket ayrılmakla kararmakla kararmak belki de bayrakları yarıya indirip üç günlük yas ilan edecekti ama yerime yetiştirdiğim; yerimi dolduramayacak ama en azından şirketin batmasına engel olacak çalışanlar sayesinde yokluğuna alışacaklardı. Bu mesajları üstü kapalı vermek her zaman değerimizi arttırırdı.

Son soru fonda Ümit Beşen'le sorulacak kadar acıklıydı: "On sene sonra kendinizi nerede görüyorsunuz?" Aynanın karşısında gözlerimin kenarındaki çizgileri kapatmaya çalışırken görüyordum. Spor salonundaki on yıllık üyeliğime rağmen, ön balkonunu hâlâ eritememiş ama ev kredisini nihayet bitirmiş kidekli bir yönetici olarak... Spor salonunda beraber konuştuğum; her gün asansöre beraber bindiğim ve sadece hafta sonu tatillerimi anlattığım yüzeysellikteki onlarca arkadaşım arasında yalnız kalmış biri olarak görüyordum. İçimdeki kasvetli hüznü bastırdım ve tüm dışımları göstererek gülümsedim:

Önümüzdeki on yıl içerisinde çok uluslu bir şirketin CEO'su olmayı bekliyorum.

Sosyal Demokrat Kağan Hikâyeleri: 4

Felsefe Taşları

Yasalarbaşı'nın ulaşı nefes nefese yettiğinde Kağan, nehrin büküm yüzünden genişleyip hırçinlığını üstünden attığı, köylülerin Balkağızı dediği bölgede çimiyordu. Kıyıda yığılmış giyllilere bakıp, Kağan'ın kendisini göremeyen ulak telaşlandı. Kağan'ı yerden gökten gelebilecek belalara karşı korumakla görevli çeri, oturduğu yerden eliyle suyun içinde bir noktayı gösterdi. Beraber beklediler.

Kağan'ın kafası suyun üstünde belirlince ulak rahatladı. Elini kolunu sallayıp önemli bir haber getirdiğini belirtmeye çalıştı. Kağan onu gördü, düzenli kulaçlarla kıyıya geldi. "Hayırdır?" dedi ulağa. Soluğu düzenliydi. "Yasalarbaşı gelirse iyi olur dedi," dedi. "Uzak diyarlardan bir bilgin gelmiş, seni görmek istemiş." "Hay hay," dedi Kağan. Çevik bir hareketle karaya çıktı. Telaşsız giylindi. Bir yandan da düşünüyordu. Sık sık olurdu bu. Uzak diyarlardan birileri gelir, kendisiyle boy ölçüşmek isterdi. Kimisi kılıç oyununda onu yenmek isterdi, kimi ok atmadı. Satranc oynamak isteyen de olmuştu, bir oturuşta kimin daha çok kımız içebileceğini görmek isteyen de. Arada sırada da bilginler sökün ederdi. Mantık, coğrafya, budunbilim, kendileri hangi alanda güçlüyse, o alanda Kağan'ı zor durumda bıraktıklarını göstermek isterdi.

Kağan önde, ulak ve koruma görevlisi çeri arkada, obaya doğru yürüdüler. Her gördüğünün selamını içtenlikle alan Kağan, sonunda Yasalarbaşı'nın çadırına ulaştı. Hâlâ ıslak saçlarını sıvazlayarak içeri girdi.

İçerideki kalabalığın hepsini tanıyordu, o yüzden dikkati hemen çadırda ki tek yabancıya yöneldi. Yabancı'nın yüzü bunu hak ediyordu doğrusu. Daha

doğrusu yüzü değil, yüzünde daha önce görmediği şey. Bir çocuk boyundaki adamın gözlerinin üzerinde iki yuvarlak, tenge büyüklüğünde iki su damlası vardı. Donmuş gibi dikine duruyor, akımıyordu su damlaları. Damlaların arkasındaki gözleri kocaman kocamandı.

Yasalarbaşı korkmadıysa bu adaman, benim de korkmamam gerekir diye düşündü Kağan. Çadırdan içeri girdiğinde, konuk ve ihtiyar bilginin dışında herkes yere diz vurmuştu. Yüzünde sağlam bir gülümsemeye yaklaştı ikisine.

"Değerli konuğumuz Karadağlar'ın ötesinden gelen bir bilgin, Kağan," dedi Yasalarbaşı. "Dilim içinde, yüzün üstünde dil biliyor. Senden bir konuda yardım almaya gelmiş." "Elimizde olan bir şeyse, başımız üzerine" dedi Kağan. "Yüzünüzdeki arkasını gösteren taş ne?" Konuk bilgin konuştuktan. Tiz bir sesi vardı, sözcükleri yuvarlıyordu.

"Görmek isteyip de göremediklerimi gösterir olan bana yüce Kağan," dedi "Felsefe Taşları derim ben olarab." "Yüceyi kaldırım lütfen kutlu bilgin" dedi Kağan.

"Yardımları istiyormuşsunuz. Gözünüzdekilerin bile gösteremediği şey nedir size, başışlar mısınız?" "Kendimi bildim bileli yollardayım, Kağan" dedi kısa boylu bilgin. "Dünyanın tüm bilgilerini toplayarak geziyorum. Sırrına eremediğim bir tek şey kaldı, onu sana sormaya geldim. Bilsen bile o bilir dediler." Kağan bir Yasalarbaşı'na, bir cadırı dolduran kalabalığa baktı. Ne zor benim isim de dedi içinden.

Konuk konuşsun diye bekledi.

"Bir tek ölümsüzlüğün sırrını bulamadım şu dünyada," dedi bilgin. "Biliyorsan armağan et onu bana."

Kağan gülümsedi.

"Ölümsüzlük. O kolay," dedi. "Karşılığında o Felsefe Taşları'nı isterim ama, Yasalarbaşı'na yaraşır."

"Ölümsüzlüğü bahşedersen bana," dedi bilgin, "elimle veririm değerli meslektaşına. Ölümsüz olan her şeyi görür kendi gözleriyle." Kağan kararlı bir hareketle sağ kolunu kaldırdı elini yumruk yaparak. Havada tuttu yumruğunu, sonra üç parmağıyla konuyu göstererek indirdi. Çadırın içinde

müşellah kim varsa yayına davrandı o an.

Okların ucu konuğun üstüne çevrildi. Çadırda sinek uça duyulurdu.

"Aman!" diyebildi konuk bilgin. Kağan heykel gibi duruyordu. Okçular da.

"Ölümsüzlüğün sırrı ölmektir," dedi Kağan. "Ancak öldükten sonra anlaşılır ölümsüz olup olmadığınız. İstiyormuşsunuz bilmezmi?"

Konuk bilgin iki elini havaya kaldırdı.

"Kalsın, kalsın," dedi. "Daha epeyi vaktim var öğrenmeye."

Kağan parmaklarını açarak indirdi kolunu yerine. Okçular yaylarını gevşettiler.

"Felsefe Taşları ne olacak?" dedi Kağan.

"Birini değerli meslektaşına armağan etmekten mutluluk duyacağım," dedi bilgin.

"Bakin, bir şey daha öğrendiniz," dedi Kağan.

"Ölümsüzlüğün sırrı ölmektir" dedi Kağan. "Ancak öldükten sonra anlaşılır ölümsüz olup olmadığınız. İstiyormuşsunuz bilmezmi?"

BİSİKLET, ZEYTİN ve ASLAN

1976 yılı olması lazım. On iki yaşımdaydım ve benden bir yaş büyük çocukluk arkadaşım Aslan'la bisiklet kardeşliğimiz vardı. Bisikletlerimizle, o zamanlar küçük bir Batı Karadeniz kasabası olan Karasu'da girilmedik sokak bırakmamış, şehir merkezine iki km uzaklıktaki plaja defalarca gidip gelmiştik. Ama bunlar bizim için değildi. Bir gün yine bir fikir (böyle muziklikler hep benden çıkar zaten) ortaya atarak Aslan'a, "Adapazarı yoluna gidelim mi?" dedim. Sadece güldü, hiçbir şey demedi. Ben de başka bir şey demedim ve bastık pedalları. Eski Karasu-Adapazarı yolu 50 km civarında ama otobüslerin, kamyonların, traktörlerin, otomobillerin dolu olduğu, virajlı, ormanlıklar içinde, tehlikeli bir yoldu. Araçlar bir saat sürerdi ama bizim çocuk aklımızı yine de ürkütmemişti. Bizler macera peşindeydik. Kasaba çoktan gerimizde kalmış, ormanlık yola girmiştik. Yine birbirimize bakıp bakıp gülyüzdük. Arada ben garip vahşi hayvan çığlıkları atıyordum ama Aslan sadece sessiz sessiz pedal çeviriyordu. Onun sakin bir karakteri vardı benim gibi değil ama bana hep çok gülerdi. Gerekli oldukça konuşurdum, benim gibi yerli yersiz değil. Bir ara pedal çevirmekten bitkin düşmüştük. Karapınar yakınlarında mola verip bir dere kenarına oturmuş, çeşmeden kana kana su içmiştik. Suyun daha parayla satıldığını dönemlerdi ama ekmek ve zeytin o zaman da

paralıydı. Cebimizdeki üç kuruşla yoldaki köy bakkalından aldığımız ekmekle kâğıt külah içine konulmuş yirmi-yirmi beş kadar siyah zeytini büyük bir işteahla yemiştik. Arkasındanyine nereye ve niye gittiğimizi bilmeden yola koyulmuştuk. Daha on dakika filan geçmişti ki arkamızdan babam arabasıyla bizi geçip zınk diye durmuştu. Bizi nasıl bulmuştu, nereden haberi olmuştu derken kapı açılıp babam ve bankada görevli bir amca aşağıya inmişti. Bana o zamana kadar hiç vurmamış olan babam okkalı bir tokat atmış ve sonra arka kapıyı açıp, "Geç içeri!" demişti. Babam Aslan'a da, "Oğlum getir bisikletini koyunlar bagaja, sen de geç arabaya," demişti.

Ama o kabul etmemiş, "Yok amca, sağolun. Ben bisikletle dönerim," diye cevaplamıştı. Arabanın camından göz göze gelmiştik, yine gülümsemiştik birbirimize. Maceramızı tamamlamamıştık. Bizi, yoldan arabayla geçenken gören annemin

arkadaşı olan kayakmacının hanımı, tarafından ihbar edilmiştik. O zamanlar babam Karasu'da Ziraat Bankası müdürüydü. Kaymakama lojmanlarımızı yan yanaydı.

Aradan yaklaşık üç yıl geçmiş, bu süreçte Aslan on altı, ben on

beş yaşına girmiştik. Memleketimizde, o üç-dört yılda elli-altmış yıl yaşamış kadar yorgun ve bitkindi. Aslan, ben ve birçok arkadaşımız Halkevi, Karasu Devrimci Kültür Derneği filan derken kendimizi, teneffüslerde kavga dövüşün,

okul çıkışlarında taşı sopalı kavganın eksik olmadığı lisele sol mücadelenin içinde bulmuş, ısk hızzıyla politize olmuştu. Parkalar almış, kaşkollarımızla yüzümüzü kapatmıştık küçükük kasabada. Ülkelerin her yerinde yaşanan çatışma ortamı bize derişayet etmiş, ilkokuldaki sınıf arkadaşlarımızla bile sırf karşı görüşler diye kıyasıya kavgaaya tutuşmuştu. İşte böyle bir ortamda, kasabanın sinema

salonunda yapılan bir düğüne girmiştik. Biz, yedi-sekiz kişilik bir grup olarak salonun alt katında düğünkü izlerken, balkon katından üç-dört kişilik bir ölkücü grubuyla ağd dalaşmış girmiştik. Sonrasında içlerinden en bıçkın olanının aşağı inmesiyle salonda bir kavga kopmuş, düğün dağılmış, kavga dışarı taşmış ve bir anda gecenin karanlığında Aslan'ın yerde bulmuştu. Onu acilen ve panik halinde hastaneye yetiştirmiş doktorun gelmesini beklerken kalbinin üzerine gelen bıçak darbesi yüzünden çıkan kanı temizlemelerini endişeye zilyiorduk. Parkası bitide, boğazlı kazağı yukarı sıyrılmış ama çıkarılmamıştı. Gözleri yarı açık bakıyordu ve çok kan kaybediyordu. O panik içinde insanların arasından nasıl olduysa yine göz göz geldik ama bu sefer gülemedik birbirimize. Sanki, "Ben bu defa gelemeceğim," der gibi bakıyordu.

Çocukluk arkadaşım Kadir Aslan Köseöğlu'nu 13.01.1980 aşkımı Karasu Devlet Hastanesi'nde kaybettik. Bize baka baka gitti, sessize. Gece boyu evinde başında bekledik. Ertesi gün, kızgın bir bakımla sloganlar eşliğinde toprağa verdik. Aslen Doğu Karadenizli bir ailenin en küçük evladıydı. Kendi için bir şey istemeyen; özgür, eşit, adil bir ülke hayalî kurduğu için yine kendisi gibi yok edilenlerin arasına bisikletine binip gitti. Daha on altı yaşındaydı, on yediden yeni gün almıştı. Bir hafta önce lisedeki kavga sonrası hepimizin alay ederek takıldığı moraran sol gözü yeni iyileşmişti. Sessiz ama gülen bir mizaca sahipti. Fazla konuşmayan ama arkadaşlarını asla yarı yolda bırakmayan pervasız bir karakteri vardı. O gün bugün her bisiklete bindiğimde, onunla Adapazarı yoluna kaçmışız ve yakalanışımız mutlaka aklımdan geçer. Yine size abartılı gelebilir ama ben bir daha asla siyah zeytini ağzıma koymadım çünkü kırk yıl önce arkadaşımın su kenarında yediğim zeytinin tadı hâlâ dün gibi damımda.

Sanki, "Ben bu defa gelemeceğim," der gibi bakıyordu.

Mehmet Ali & Akşamsefası

Ülker Sokak'ta Lubunya Olmak

Beyoğlu Ülker Sokak'ın Türkiye'deki LGBT tarihi açısından büyük bir önemi var ve aslında bir dönüm noktası diyebiliriz. Fazlasıyla hareketli ve neşeli bir sokak. Ama uzun süren bir abluka sonucu 1996'da yılında başlayan operasyonlarla dönemin emniyet amiri Hortum Süleyman önderliğinde mahalle "temizlendi", translar -her ne kadar direnseler de- "sürüldü". Bir sokagın var oluş ve yok oluş hikâyesini, bir kimliğin var olabilmeye mücadelesini, olayların yirminci yılında dinlemek için aktivist Demet Demir ile konuştuk.

Son Durak Ülker Sokak

Demet Demir, Türkiye'de LGBT denilince akla ilk gelen isimlerden biri. Elli dört yaşında, otuz yıldır Ülker Sokak'ta yaşıyor ve yedi kedisine sahip. Ülker Sokak'ın mazisini de bugünü de en iyi anlatacak birkaç isimden biri.

Travesti ve transseksüellerin kendi alt kültürlerini geliştirdiği, birlikte yaşayarak kolektif ve korunaklı bir hayat sürebilecekleri mekân arayışının ilki Ülker Sokak değil aslında. Abanoz Sokak, Sormagir, Pürtelaş... Her sokaktan polis operasyonları sonucu yerlerinden edildiler. Ülker Sokak bir arada yaşamı ihtiyacının son durağı.

Demet Demir, Cihangir'deki toplulukları dağıtılınca Başkurt'a (eski Sormagir Sokak) taşınmış. Orası da polislin saldırısıyla darmadağın olunca 1991'de Ülker Sokak'taki bir arkadaşının yanına gitmiş. Zamanla otuz küsur dairede, yüz civarı trans kadın Ülker Sokak'ın yeni sakinleri olmuşlar.

İlk sorum teker teker her sokaktan polis zoruyla çıkartılan transların Beyoğlu'nda ve bir arada yaşama konusunda neden ısrarcı oldukları: "Nasıl Anadolu'nun bir şehirden göç edenleri aynı mahallere taşınırız bizde de öyle oldu. Gettolaşmak, cinsdaşlık ve kendini güvende hissetmenin bir ihtiyacı olarak oluştu. Bir arkadaşım başına bir şey gelse hep beraber toplanıp arkadaşımıza sahip çıkabiliriz. Çünkü biz polisle, müsterilerle, bir yandan mafya ile uğraşıyoruz; buna en çok bizim ihtiyacımız var", diyor. Diğer bir önemli sebep ise sokakta transların genelevlerine kendi hesaplarına çalışıyor olması. "Hem çalıştığımız hem yapıp kaktığımız kendi evimizdi. 'Home Office' anlayacağın", diye ekliyor.

Manukyan Ülker'e karşı

Aykın kültüre karşı ortak tutum içinde hareket etmek mahalle kültürünün bir refleksi kabul edilir. Bundan yola çıkarak mahalleli ile aralarının nasıl olduğunu soruyorum, başta çok iyi olduğunu, selamlarını konuştuklarını söylüyor. Ancak işler kalabalıklaşmaya başlayınca bozulmuş. "Aramızda pasta kavgaları, kıskançlık gibi huzursuzluklar çıkmaya başladı", diyor. Bu soruyu sokagın en eski esnafı kuru temizlemeci Sıtkı Demir ci'ye de sorduğumda benzer bir cevap aldım. "Gece yaralarına kadar adamlar gider gelir, kavgaya çöker, işeler havada uçuyoruz. Bu yüzden zaten dönmelerin temizlenmesi için imzalar toplandı mahallede. Emniyete, valiliğe bildirildi. Sonra Hortum geldi silki süpürdü burayı", diyor.

Mahalleli dışında dönemin genelev patronesi Mustafa Münyan'ın da, genelev sahipleri de bu

tür sokakların müşteri kaybına yol açtığı gerekçesiyle polisleri kıskırttığını da ekliyor Demir.

Hortum...

Beyoğlu Emniyeti Ekipler Amiri Süleyman Ulusoy'u bugün "travesti avcısı" olarak hatırlayınan çoktur. Beyoğlu'nda hayatında ilk kez travesti görüp "Rabbim beni buraya ekipler amiri yaparsa ben de burayı temizleyeceğim" diye kendine söz vermiş bir görev aşığı. Amir olunca işe koyuluyor, Ülker Sokak'tan önce Cihangir bölgesinde de "temizleme" operasyonlarına katılmış. Demet Demir, Cihangir'de yaşananları translara tecrübe kazandırıldığını söylüyor. "Transların doğru düzgün bir toplu direniş ve politikleşmesi yok gibiydi. Cihangir'de başladı ve Ülker'de devam etti bu durum", diyor.

Abluka

Ülker Sokak operasyonu başlayınca daha önceki icraatlerinden adını duyan transların birçok korkup kaçmış. Kalkanlar açık cezaevi hayatı yaşamış adeta. Mahallenin bakkalına satış yasağı gelmiş, kuaför kapatılmış, iş yapmalarını engellenmiş. "Mahallenin bir tarafına polis bir tarafına mahalleli masa kurup gelen adamları korkutup kaçırıyorlardı", diye anlatıyor. Bakınlarda yaşadıklarını soruyorum, "Polisler gelir evlerin kapılarını kırar, önce eşyaları talan ederlerdi, bazı evleri yaktlar. Sonradan duyduk Hortum söktüğü çelik kapıları satar yoluna bakarmış", diyor. Gözaltına alındıklarında karakoldan karakola sürüklenerek işkenceye maruz kaldıklarını da söylüyor Demir. Süleyman Ulusoy, Hortum lakabını da renk renk hortumlarla işkence ettiği translardan alıyor.

Direniş ruhunu sürdürenler de olmuş tabii. Bunların başında ise Demet Demir geliyor. Altı ay içerisinde son kalan beş-altı kişi Demir'in evinde direniş geçirmişler. Haliyle baskılar kendisine yoğunlaşmış. "Evde olduğum anlaşılmış diye bir yıl evde elektrik yakmadan oturdum. Üç defa kapım kırıldı, kimsenin kabloları koparıldı haber veremeliyim telefon diye. Ülkü Ocakları'ndan mafya da musallat oldu, burayı terk edeceksin diye tehdit ettiler. Ama hiç ayrılmadım ve hâlâ buradayım", diyor Demir.

Sokak dağılınca, trans ölümlerinde bir artış gözleniyor. E5'e çıkmak zorunda kalan translara, polisten kaçarken araba çarpıyor, cinayetler artıyor. "Ülker Sokak'tan sonra dört yıl içinde kırka yakın arkadaşımızı kaybettik", diyor Demir.

Ülker Sokak boşaltıldıktan sonra transların ne mesleği değişti ne de onlara bakiş açıldı. Yalnızca bir arada olmanın gücünü, bir getto kurabilmenin hayalini kaybettirdi. Ülker Sokak politikleşmeden yalnızca kendini doğal koruma içgüdüsüyle bütünlenmenin bir sonucu olarak önümüze çıkıyor.

AKIL FİKİR VEREV

-B oyama kitaplarındaki sadece hatları belli, renksiz şekillere benzetiyorum kendimi ihtiyaç, dedi, kim gelirse beni istediği renge boyayıp gidiyor.

Etrafa bakındım, Amerikan barda ikimizden başka oturan yoktu. Barmen de mutfaktaydı. Bardaklara ağılıyordu. Bu adam demek ki ihtiyaç diye bana hitap ediyordu alenen. Huzursuzlandım.

-Af edersiniz, dedim, bana mı söylediniz?
-İhtiyarsan sana söylemişimdir, diye yanıtladı bakmadan.

Çuvala benzer bir palto giymişti; saç sakalı birbirine karışmış, yüzünü kılcal damarlar basmıştı. Biraz ortaçağ, biraz Rus, biraz ermiş kokuyordu. Saatlerdir dalgın dalgın içtiğimden ne zaman yanıma iliştğini fark edememiştim.

-Evet, genç değilim ama o kadar da yaşlı sayılmam, diye savunmaya geçtim birden nedense.

Kırk yaşına yakındım ve durup dururken alınmışım. Alınmak, dövmek, yakınmak, soyunmak, tutunmak, taşınmak sevdiğim tarz fiillerdi; almak, dövmek, yakmak, soymak, tutmak, taşımakalışkanlığım dışındaydı. Sevinmek ve sevmek üzerinde durmayacağım. -Herkes seri katilleri merak eder. Kimse çıkp da seri cesetlerle ilgilenmiyor. Oysa hayatı boyunca aslında defalarca öldürülen o kadar insan var ki... Çocukken öğretmeni öldürüyor, ailesi öldürüyor, büyüyor, memleketi yönetenler öldürüyor, sevgilisi öldürüyor, devlet öldürüyor, patronu öldürüyor. Kaç yarasa olduğuna dikkat etmeden, kaç kez can verdiğini bilmeden inatla yaşadığını sanıyor salak. Sürekli şağitte gidiyor.

Pek bir şey anlamadığımdan dudak büktüm. Asıl o ihtiyardı, sigaradan ve alkolden catallanan sesine kulak verirken bar taburemi biraz ona yaklaştırdım.

-Siz herhalde seri cesetlerden birisiniz, bu kadar dert yandığınızna göre...

-Sen beni ne sandın, dedi aniden dönerek. Solumdaydı. Dönünce sol gözünü olmadığını gördüm.

Kendi hayalleri tarafından öldürülen bir miyidi? Kurduğunuz hayalin sizi öldürmesi kadar korkunç bir şey var mı? Şaşkındım.

-Bahse girer misin, diye sordu.
-Nasıl, dedim, ne bahsi?
-Yani bahis, iddia, çekişme – berbat bir kumar anlayışı... Gözünü koyar mısın ortaya?

Bu adam gözünü kesinlikle böyle kaybetmişti. Korkmaya başlamışım, dilim damağım kurudu. İçkimi tek yudumla yandım.

-Yok, diye kekeledim, yok, yok, sevmem ben.
-Gazeteleri okumuyorsunuz herhalde, dedi, Karadeniz'de, Samsun mu - Rize mi ne, aynı evde kalan üç bekârkardaş yılbaşı çekilişi için bir bayiden piyango bileti almışlar birer tane. Üçü de işçi, yokul gençler, 1 Ocak günü ikramiye için biletlere ortaya koyup internete, çekiliş sitesine girmişler. Biletlerden bir tanesine yüklüce bir para isabet etmiş. Buraya kadar her şey güzel. Sonrası kötü: Biletin hangisine ait olduğu karışmış ve kavgaya çıkmış aralarında sabahın köründe.
-Ee?

-Olay mahkemelik olacak.

-Neden ki?

-Birbirlerini bıçaklayarak öldürmüşler. Ödülün hangi aileye miras kalacağına mahkeme karar verecek büyük ihtimal.

Hâlâ gözyaşlarını tutamayan barmen içkimi tazeledi.

*Kurduğunuz
hayalin sizi
öldürmesikadar
korkunç bir şey
var mı?*

-Siz, dedim, gözünüzü bu tür bir olayda mı kaybettiniz?

-Hayır, diye noktalandı adam, insan iki gözü olunca kendisinden uzak olan şeyin nerede durduğunu anlar. Tek gözle bakınca uzaklık görecelidir. Ben benden gidenleri istediğim uzaklıkta hissetmek için kendim çıkarttım gözümü.

Allah akıl fikir versin diyeceğim ama bazen akıl ile fikir verer.

Tuvalet için izin isteyip kalkarken borcumu sezdirmeden bardağın kenarına illiştirdim; tuvaletin sokağa açılan penceresidarsa da göz korkusu oradan geçip karanlığa karışmama yetti sayılabilir.

Barlardaki yalnız insanların sabıka kaydı sadece hatıralarıymış, bunu bir kez daha anladım.

gece bekçisi / göklerin, kuşların ve gecenin yaratılması üzerine

Çocukların ve kedilerin olduğu yerlerde kendimi güvende hissediyorum. sokağın dip karanlığının bir anda karla kaplanmış bir aydınlığa dönüşüyor çocuk sesleri, ve tekinsiz bir karanlığın içinde dolaşmaz kediler, hazretleri. isim gereği, sabahın ilk saatlerinde yürüyorum eve. allah istikametimi ters buyurmuş deftere; herkes rıksarsan, ben yaklaşıyorum. sürekli olarak güvende hissetmem gerekiyormuş, doktorum öyle söylüyor, düzenin içinden kim ses veriyorsa, "hep düzenle beslenin" diyor zaten. rutini bozan her hamlenin karşındayım. günlerin giderek birbirine benzenmesinden, seslerin tanıdık ve sınırları aşına olmasından hoşlanıyorum. kızınca, esrarını açığa çıkararak bir adama benziyorum birden. gülünce, her şey devamlıymış gibi geliyor bana.

sabahın köründe kuşların gökyüzüne bu kadar yaklaşıyor olması kimin umurunda! şehir belli ki henüz uyanmamış, yola koyulanların gürültüsü yolun sütünü taşırdığında, ocağı temizleme telaşı göğü görmezden gelmeye başlayacak nasılsa. "göge bakmayan hayal kuramaz" derdi haydar abi. körler bile karanlığın tavanına koyulurlarmış. haydar abiyi görmeyeli nereden baksan on sene olmuş. o da herkes gibi kaza geçirdi. ölümün meşhur manşetlerinden biri, çekip aldı haydar abinin özünü kabuğundan. gidip o kabuğu tertemiz yıkadı, bembeyaz bir örtüye sarıp toprağın altında

sakladık. aynı göğün altına düştüğümüz bir akşam üstü, "insanın göğü bir şemsiye gibi seyar! nerede istersen, orada açılır içine" demişti bana. haydar abiyi hep yanımda hissedirim onu gök ile birlikte hatırladığımda.

gece bekçisi, uykunun ve karanlığın boyulu boyunca yeryüzüne serildiği bir vakit çayını demleyen insanlardandır. neyin bekçiliğini yapıyorsan yap, gece siyahi örtüsünü lacivertten yana çevirdiğinde kuşların uyuma vakti çoktan gelmiş demektir. baykuşlar ve gecenin diğer tedarikçileri sabahın mavisine dökülecek ince bir nehir gibi kavuşmaya koyulurlar, o ağır yükü boşanır birbirine dayanan çarkların. insan, en çok gece olunca karşısına alır kendini. çünkü gece insanın ensesine dayanan namıdır kaldırır.

dünyanın gece olan her yerinde zora koşulan milyonlarcaşıl çil yavrusu gibi dağılır. 'ölmeceğimi' inadının bittiği yerdir burası. sonsuza kadar yaşamamın kurtulmuş bir duygunun yarısı... gecenin karşılıksız teklifleridir bunları! ama işte bütün bunları, bunları ve bunları ancak geceleri uyanık kalanlar hatırlar.

aslında mesal dedim değil şey de, bir nevi güneşi karşılama ve uğurlama merasimidir. güneşi karşılamaya yahut uğurlamaya bir ritüizm yok. ve fakat bu ikisi arasında kalan, o dili dışarıda koşturmacaya ne demeli? terin hunharca ısraf edilmesi mi? hayatın şaşmaya masraf edilmesi mi? yoksa korkunun her duyuya etraf edilmesi mi? toprak hâlâ tavını arıyor. güneş bir kere daha o meşhur yolkamasını yapmak üzere doğduğunda, o günün tarihini yazıp imzayı atmaya üzere hazırlanmaya koyulacağız. iç cebimde kalemin, kaleminin ucunda henüz satılmamış bir gökyüzü... yavaş yavaş eve doğru

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://ranteey.org>

SICAK ŞARAP

Metin Altıok o güzel şiirinde şöyle der:

*Senin ağzın tarçın kokardı/Benimki karanfil.
Birbirine karıştırdı/Soluklarımız.
Tek başınız şimdiki kimiz/ Bende karanfil
Sende tarçın kokusu/ Yapayalnız, kimsesiz.*

Bir yerde tarçın-karanfil ikiliğini duyduğuma n'ya da resmini gördüğümde, hele de kokusunu aldım... Bir de portakal kabukları varsa o karede... Benim gibi yaz insanlarına soğuk ve gri kışta en iyi gelen karedir, içimi de neşemi de ısıtır. Çok zor bir kış günü, sevdiğim, sevdiklerimize sihirli iki kelime fısıldayın: "Sıcak şarap." Sıcak şarap, zoru çok kış günlerinde ruhumuzun eldiveni gibi, hemen ısıtırır üyüyen yerimizi. Yüzyıllar önce Ortaçağ'da yazılmış bir yemek kitabında bahsediliyor baharatlı, ısıtılmış şaraptan. Gastronomi dünyasının en ünlü yemek kitaplarından biri olan İngiliz Isabelle Beeton'un 1861'de yazdığı kök kitabı *Book of Household Management*'ta görüyoruz sonra. Açıkçası tarihî çok da önemli değil. Çıkış noktası aslında her ekonomiyi dayandırır bu ilaveli şarapların. Nedeni basit, insanlar içmekten hoşlanmadıkları, dokmeye de kıyamadıkları şarapları daha içilebilir kılmamın yolunu denemeli, lyi de yapmıslar. Hayal dünyamızla çeşitlenen reçeteler zaten şarabı, şarap içmeyi zenginleştirir, sosyalleşme aracı kılan.

Uzun uzun reçete veremeyene size ekleyebilecekleinizi sıralayayım. Tarçın ve karanfil baş aktör. Havlıcan, kakule, zencefil, yıldız anason ve muskat. Sonra elma, portakal, limon, ayva, kuru incir, kuru kayısı, şeker veya bal... İsterisen rom, votka, vermut, brendi, likör... Tabii ki şarap, kırmızı da olur beyaz da, Roze de... Dikkat etmeniz gereken birkaç detay var. Sıcak şarabı ne kadar tatlı sevdiğinize bağlı şeker ya da bal ekleyebilirsiniz. Biraz daha alkolü yüksek olsanız dersiniz de ilave bir içkiyi servis ederken ekleyebilirsiniz. Baharatlar, meyveler ve şeker beraber kaynatılıp şerbet kıvamına gelince, şarap ilave edilir ve artık kaynatılmaz, ısıtılır. Gerisi sizin hayal dünyanıza, keyfinize kalmış. İsterisen içine bir tutam neşe katın dost meclisleri için, isterseniz içine bir tutam aşk katın sevgiliye özel... Sizin sıcak şarabınız en güzeli olacaktır.

Patrick. Soluklarımız karışsa...

“Vefasız bir dünyadayız”

Başında uğultulu bir ağırla uyanmıştım o gecenin sabahına. İstanbul'daki ilk günlerimdi ve bir otel odasıydım. Sonbahardı. Sigara dumanından sararmış kalın perdeler yağmuru görmeme engeldi. Karşımdaki küçük televizyonun cam ekranında, çarşıların arasına gömülmüş, kıpırtısız tavan soluk aksamı vardı. Dışarda korna seslerinin arasına kaba bir erkek sesi karışıyor, içerde, tüm odayı sarıp sarmalayan halıdan havaya rutubet dağılıyordu. O sırada bilmiyordum ne kadar zamandır bakıyordum kirli beyaz tavana. Baktığımda yerde nefes aldıkça eksiliyordu, nefes verdiğçe artıyordu.

Sonunda, ağır bir yükü taşıyıcı gibi çıkardım kendimi yataktan. O an elimi, yatağımdaki telefonun ahizesine atabilir, unutmamışımı o numarayı çevirebilir, bir iki kelime edebilirim de. Ama ben, yorgun adımlarımı doğru olan istikamete sürmeye karar verdim.

Banyoya girer girmez gözlerim kamaşmıştı. Fayanstan duvarlar, sahte bir cennet gibi çayır çayır parlıyordu. Yarımda dakika sonra, az önce üstümden olan her şey yeryerdeydi. Sonra da, ilk suyun arasından, çok derinlerden gelen o şarkıyı duydum.

Durdum.

Şarkı boğuluyordu, yükseliyordu, alçalıyordu. Ama eninde sonunda bu şarkı, müzikten ve sözlerden çok daha öte bir anlam taşıyordu. Yoksulluk. Çaresizlik. Haksızlıklar, adaletsizlikler karşısında acı çeken insan. Yalana ve rüyaya tepki. İsyân. Mahallenin kuytusunda cigarasını içeren önünden akan arabaların farlarına bakıp düşünen genç. Günde dört saat yol kat edip gittiği atölyenin ruhsuz duvarları arasında hayallerini kaybeden kız. Kavga eden ve pislikten çocuklarını korumaya çalışan anne.

Gerçek yaşam mücadelesi.

Azer Bülbül gerçekti.

Şimdi onu, on dört yıllık menajeri ve yakın dostu Mustafa Kocadağ'dan dinlerken, o günkü hislerimde yanlışladığımdan emin oluyorum. Zira Azer Bülbül'ün ilk günden son güne kadar ne düşünüşü, ne temsil ettiği değerler ne de kitlesi değişti. Uyum sağlamak adına herkesin girdiği yollara girmede. Kendine bir çıkış aramadığı gibi, direnmeyi de bildi.

-Önce sizi tanıyalım.

Bundan otuz yıl önce dayımın kurduğu Barış Müzik'in yetkilisiyim, aynı zamanda menajerim. Barış Müzik olarak ilk albümü Grup Yorum'a çıkardık. Sonrasında Mahsun Kırmızıgül'e 19 albüm, Emrah'a 20 albüm, Ahmet Kaya'ya 7 albüm yaptık. Yalnız bizde kuraldır, kadınlara albüm yapılmaz. Onun dışında dönemin dev isimlerinin albümleri hep bizden çıktı.

-Azer Bülbül, bir sanatçı olarak nasıl ortaya çıktı?

Aslı adı Subutay Kesgin olan Azer Bülbül Kars doğumludur ama gurbet çocuğudur, uzun yıllar Almanya'da yaşamıştır. Çok temiz bir ailesi vardır. Ana babası hacirdir. Kız kardeşi Essen Üniversitesi'nde hocadır.

Azer'i Almanya'da bir gece gazinosu götürmüşler.

Sıra da Yıldız Tezcan sahnedeymiş. Yıldız Tezcan mikrofona Azer'i uzatmış. Azer bir okumaya başlamış ki herkes şokta! Böyle bir ses yok! Kadın hemen Uzelli firmasının yetkililerini arayıp Azer'i tanıtmış. Uzelli firması da Azer'i ilk uçakla Türkiye'ye getirtip ona burada bir albüm yapmış.

-Siz nasıl tanıştınız?

Ben Azer'le ilk kez bir radyo programında karşılaştım. O zaman Azer'in 12 albümü vardı ama medyada hiçbir şekilde yer almadı. Hatta o günlerde Ben Babayım albümü yeni çıkmış olmasına rağmen medya onu inatla göstermiyordu. Ben de biraz araştırdım nedir bu işin aslı diye, meğer medya Azer'i, "Çok tepki alıyoruz" gerekçesiyle yayınlamak istemiyormuş. Azer'in tarzına dair dedikodular çok dönüyordu. Düşünün, adamın albümü deliler gibi satıyor ama Kral TV klübünü yayınlamıyor.

-Sonra?

Sonra ben Azer Bülbül'ün çok başarılı olacağına inandım ve bu işin peşine düştim. Nihayet klübünü televizyona sokmayı başardık. Klip on beş gün yayınlandı ve Azer Bülbül patladı. Klipin ardından ilk olarak TGRT'de bir talkshow'a çıktı. Program ilk 100'de 98. sıradayken Azer'in çıktığı akşam prime-time'da yüzde 3'e çıktı.

Ve sonra Televizyon Çocuğu programına çıkardı Okan Bayülgen. O geceki reytingleri de patladı. İşte ondan sonra Azer Bülbül'ün önu açıldı. Çok üretti. 2000 yılında Azer'i bizim firmaya transfer edip bizden çıkan ilk albümü olan *Ağrı*'ı yayınladı. Ardından *Zordayım*, sonra *Elimi Kana Bulama* derken bizden tam 23 albüm çıkardı.

-Ve medyanın yaklaşımı birdenbire değişti mi?

Büyük oranda evet. Ama Azer Bülbül hakkında kasıtlı haber yapan biri hep vardı: Reha Muhtar. Azer Tarabya'da Palet 3'te sahne alırken, Reha Muhtar her gece ekibini alıp gelirdi. Bir gece bir tartışma oldu ve

Azer, Reha Muhtar'la mekândan kovdu. İşte o günden sonra Reha Muhtar apansız saldırdı, Takıntı yaptı Azer onu kovunca.

Ama tabii Azer'in medyada çok güzel dostları da vardı, mesela Ufuk Güldemir.

Ufuk Bey Azer daha o kadar ünlü olmadan önce bile Yeniköy'de sahne aldığı mekânda onu dinlemeye gelirdi.

ON DÖRT YIL AYNI ÇATI ALTINDA KALDI

-Sizin ilişkiniz nasıl devam etti?

Ben onun on dört yıl boyunca menajeriymişim ama bu kadar da sınırlı değil. On dört yıl aynı çatı altında kaldık. Azer bir gün olsun cebinde para taşımadı, bütün parası beneydi. Bana, "Sen benim kader arkadaşısın", diyardı.

-İnsani özelliklerinden bahsedelim böyleyse, madem en yakınında siz vardınız. Korkular, mutluluklar, umutları...

En büyük korkusu uçaktı, daha da başka korkusunu bilmiyorum. Onu en mutlu eden şey ise... Galiba huzurdu çünkü çok yalnız bir adamdı. İnsanlar tarafından çok ezildi. Sanat camiasında ayrı ezildi askerde ayrı ezildi. Ama gözü karaydı da, mesela ölmeden önce Aysu Baceoğlu'yla Hatay'da *Zordayım* filmini çekerken kadına kızdığı için filmi yaktı. Kadına da parasını verip kalktı geri döndü.

Çorum Extra Sinemak

-Nasıl bir aile hayatı vardı?

İlk evliliğini bir İtalyan ile yapmış zamanında. Almanya'da Sema Hanım vardı ikinci eşi. Türkiye'de evlilik yapmadı.

-İnsanlar Azer Bülbül'ün neyin sevdi?

Doğallığını. Bir de sanatına ve hayranlarına saygı ve sevgisini. Azer bir hayranıyla karşılaştığında düğmesini iliklerdi. Biliyor musun onu en çok dinleyenler uzun dönem askerler ile Ankaragücülerdi. Onun hayranlarıyla arasında sevgiden de öte bir bağ vardı. Mesela onun konserlerinde kendine jilet atsanlar olurdu, Azer bundan hiç hoşlanmazdı, o insanların teslim olmayı değil direnmeyi aşları.

-Sanat camiası onu nasıl karşıladı?

İbrahim Tatlıses, inanır mısın, Azer'e saygısından Azer'i gördüğünde eli ayağı titreyen bir insandı. Hatta hatırlıyorum, Azer bir defasında İbo'nun şovuna konuk olmuştu. Bir gün sonra da ona misafir gittik. İbo dedi ki, "Ben bunu sarhoş sanıyordum, herkes öyle sanıyor. Ama bu adam sarhoş değil, bu adam şarkıları okuyup kendini de insanları mest eden bir adam, ondan bu halde". Ama bu iyi örneklerin yanında kötü örnekler de vardı tabii. Hatta kötüler çoğunluktaydı. Birçok sanatçı Azer ekmeklerini ellerinden alacak korkusuyla Azer'i dışladı, her gördü, piyasadan silmeye, yok etmeye çalıştı.

İBO VE AHMET KAYA HAYRANIYDI

-Azer Bülbül kendi albümleri arasında en çok hangisini severdi?

İlk defa istediği tüm şarkıları koyduğu albümünü... Yani son albümü. Hatta o albümde Yıldız Tilbe'yle *Girme* düeti de var.

-Albümleri ne kadar satıyordu?

Zordayım şarkısını kendi yazmıştı. Üç buçuk milyon sattı o albüm. Ben babayım albümü altı milyon sattı. Boş günü yoktu, her gün konser verirdi. Yurtıçı, yurtdışı. Almanya'da Azer ile Tarkan'ın konseri aynı gün olduğunda Azer'in kitlesi onun beş katıydı.

-Azer Bülbül kimlere hayrandı?

Başta İbrahim Tatlıses. Kasetini bitirir bitirmez İbo'ya dinletmek için can atardı. Bir de Ahmet Kaya hayranıydı. Son albümünü ona ithaf etmişti. Yıldız Tilbe'yi de çok sevdi, Yıldız Tilbe de onu çok sevdi, Arap çocuğu derdi ona. Bir de Levent Kırca'yı çok sevdi. Levent Kırca da pek çok şkecinde Azer'in şarkılarına yer vermişti.

HAYATININ ANLAMI MÜZİKTİ

-Hayatın anlamı onun için neydi?

Azer'in hayatı sırf müzikti. Bugüne kadar en kötü sattığı albümü bile reklamsız 70-80 bin satıyormuş, düşünün.

-Uyuşturucu meselesi de Azer Bülbül'le ilgili tartışmaların her odayında oldu değil mi?

Sadece burada mı, Azer Türkiye'ye gelmeden önce, Almanya'da bir magazin gazetesi onu kapak yapmış, uyuşturucudan öldü diye. Azer, evet orda içti burada da içti ama son zamanlarda birakmıştı. Yani onun o halinin uyuşturucudan kaynaklanmadığını anlatmak için ne çabalar sarf ettik ama insanlar inanmak istediği şeyi inanıyor. Bakın, Azer Bülbül şarkıyı okurken öyle hissederci ki o sırada elini tutsanız okuyamazdı, tüm benliğiyle hissetmesi gerekirdi.

BUNCA YIL YAŞAMASI MUCİZEYİMİŞ

-Onunla ilgili unutamadığınız bir anınız var mı?

Var. Ben önce Allah'tan af diliyorum... Azer son dönemlerde Türkiye'ye küsüp gitmişti, Paris'te sahne alıyordu. Ben gittim onu aldım

Türkiye'ye geri getirdim. Ölümünden bir buçuk yıl kadar önce. Unkapanı'nda plakçılar çarşısının içindeki çay ocağının yanında bir çesme var. Yaz havasıydı. Orada sohbet ediyorduk. Ama benim de hızla geri dönmem lazımdı, o zamanlar Almanya'da yaşıyordum. Neyse...

Azer'e, "Benim gitmem lazım", dedim. Ama o, "Abi gitme", dedi. "Beni burda bırakıp gitme, ben seni kırmadım Türkiye'ye geldim ama gitme." Meğer hastalığı, kalp yetmezliği varmış da ondan korkuyormuş. Yalnız kalmaktan korkuyormuş... Ama bizim hiçbirimizin onun rahatsızlığından bilgimiz yoktu. Söylemedi ki nereden bilelim. Neyse, ben bastım Almanya'ya gittim. Arada telefonlaşıyorduk ama Azer'le. Bu arada son kaseti çıkınca bana, "Kılibi çektim senin ilgilenmeni istiyorum", dedi. Ben de geldim Türkiye'ye. O sırada Azer Antalya'da bir gazinoda sahne alıyordu. İşte, bir hayranıyla bir arkadaşlık kurmuş. Derken bir gün bizim şirketinin yetkilisinin kızı bana telefon açtı. "Mustafa abi neredesin, Azer öldü", dedi.

-Sonra?

Morgda gördüm ama... Allah her adama öyle bir ölüm nasip eylesin. Çünkü cenazeyi ayakayan insan Azer'in gülümseyerek ölmüş olduğunu söyledi. Sonra birçok dedikodu çıktı yok uyuşturucu, yok alkol dediler. Evet, bir Çin hapi kullanmış, doğrudur. Ama zaten o güne kadar yaşaması mucizeymiş. Doktorlar Azer'in kalp ritminin normal kalp ritminin üç katı üstünde olduğunu söylediler, bunca yıl nasıl yaşamış, mucize dediler...

"Sinek kadar kocan olsun, başında bulunsun!"

Anlatacağım olay, Ankara Seyranbağları yakınındaki Kızıltoprak mahallesinde vuku buldu. Üzerinden yıllar geçti, hâlâ unutulmadı. Siz olsanız unutulabilir misiniz, zor bel!

Bakin nasıl başladı her şey: Çocukluk arkadaşım Ejder, Tunali' da kuafördü. Ama böyle böyle değil, Ankara'nın en has kuaförlerinden. Paraya para demezdi.

Naim Süleymanoğlu'nun Seul Olimpiyatları'nda "İşte Naim!" nidalarıyla osura osura altın madalyaları topladığı yıl, bunun altında '88 model BMW vardı kardeşim! Baak, sene '88 diyorum! Ankara'da 88 tane yoktu yani o arabadan. Sabah efendi takılır, geceleri -bazen beni de yanına katar- âlemlere akardı o biçim; içki, kumar... Hakkını yememek lazımdı, başlarda az içer, az oynardı.

Gel zaman git zaman kumarda erittiği mangırın çetele tutulamayacak kadar büyüdü. Ayak uyduruyordum tabii, uydurmam da yani, deli miydim!

Bu zaafını anası babası da biliyordu tabiiyle. "O'lum evlendirelim seni," dediler. "Bak, bu böyle gitmeyecek, düzenli bi' hayatın olsun... Komşu kızı Kader, seviyor mus da seni, ha?"

Kader fıstık. Bizimkinin kızda gözü yoktu ya, sonunda nasr' olduysa ikna oldu. İstemeye gittiler. Formalite aslında: Kız istenecek, karşı taraf verecek, çiçektir, çikolatalardır şu bu... Fakat bu klasik akışı bozan Kader'in babası oluyor. Ejder'i gösteriyor, "Kız vermem bunalı" diyor. Haydaa!

Olayı anlatırken "Lan," dedi. "Öyle sinirlendin ki herif beni, belimdiki silahtı yoldımdı, nerdeyse çekip vuracam itil!"

Velhasıl büyüklerinin yanında susması gerekirken, "Niye ki?" diye lafa kontra giriyor bizimki.

"Kumarın var," diyor adam. "Huzur bozarl!"

"Amka etme," diyor Ejder. "Zevkine oynuyom ya, evlenince bırakacam vallahi"

Kader'in babası gözlerini yumup çenesini kaldırıyor. "Yok," diyor.

"Olmaz!"

Bizimki kendine yediremedi tabii, kudurdu. Nası olurdu da kız vermezdi falan filan.

Ağzından girip burnundan çıktı Kader'in, kızın da gönlü var tabii. Kaçtılar. Bi' süre Adana'da, Ejder'in akrabalarının yanında kaldılar. Kucaklarında kırkını yeni çıkarmış kızlarıyla mahalleye döndüklerinde, Kader'in babası ses etmedi. Ne de olsa olan olmuş, ama bu olay çok koydu adama bel! Fazla da yaşamadı zaten.

Evlendi de huyundan mı vazgeçti sanki? Yook, aksine; birken üç bastı kumara. İçkiye de gömüldü, hem de dibine kadar! Kumar arkadaşlarını eve getirip

içmeler falan. Alayı çakal. Evde güzeller güzeli karısı varmış, umurunda bile değil adamın.

Yanında çalışanlar Gaziosmanpaşa'da dükkân açacak kadar

büyürken, yıllar içinde küçüldükçe küçüldü Ejder, dükkânı Seyran'a taşıdı. "BMW cort, Hacı Murat lord!" durumları yanı.

Bunun gidişatı bombok. Yoksul mahallenin solgun ışıklarının yanıp söndüğü bi' akşam kahveye girdim. İçerisi, sigara dumanından sinema perdesi anam avradım olsun. Bizimki sırtını duvara vermiş, köşe masada yanık oynuyor, arada da biradan çekiyor. Kulağına eğildim. "Kardeşim," dedim. "Bırak şu mereti be, dön artık eski günlere!"

Yan gözle baktı. "Siiktir lan!" dedi. Daha da konuşmadım. Ne konuşacamdı! Zaten o günden sonra çamur deryasına balıklama daldı. Misal, evlerine gelen bi' adam Kader'e göz koyuyor. Kumar borcunu silcekmiş şerefisizin. "Bunla yatacanı" diyor Ejder. Bildiğin kodoş olmuş yani. Kadın kafayı yiecek.

Ağlayıp sıziyor. "Ben yapmam böyle bi' şey!" diyor.

Ejder'de balata falan kalmamış ki... Artık ne kadar dövüysen kadını. Kan revan içinde, yakındaki karakola sığındığını öğrendik Kader'in. Şiddetli geçimsizlik, şiddet uyguluyor, kuman da var falan. Şikâyetçiymi! Ejder'i karakola çekip hafiften hırpalyorlar. Komiser, Kader'i odasına çağırıyor. "Ya kızım, idare et işte, sinek kadar kocan olsun, başında bulunsun!" diyor.

Velhasıl bunları barıştırdılar. Ulan o vakitten sonra bi' uslandı dümbük, inanamazsın. Kadınla geymeler, çocuğu parka götürmeler falan. Duyuyorum; kumara devam ediyor ama eskisi gibi açılmıyor, boy bile vermiyormuş.

Meğer mahsustan iyi davranıyormuş. Olayı sonradan öğrendik: Bi' gece evde oturuyorlar. "Bi' duş alalım, çıkacak," diyor Kader'e. "Bi' damla tanıştıracam seni, müşteri bulacak, iş oldukça alo çekecek. Eğer düzgün çalışırsan, para getirirsen, benden iyi koca bulamazsın... Yook, sözümü dinlemedin, işte o vakit külahları değiştiriz." Ejder banyoya girince, Kader yatak odasına dalıp yastığın altındaki tabancayı alıyor. Banyonun kapısını açıyor, bi' boğuşma falan.

O gece, silah sesitle yerimden fırladım. Bi' süre sonra dışarı çıktığımda Ejder'lerin evinin önü kalabalıktı. Mahallede yaklaşan ambulansın sireni acı acı ötüyordu. Evin önündeki kalabalığı yanp başımı uzattım. Ejder, tabancayı kızının kafasına dayamış, "Haydi, haydi," diye bağıyordu. "Bunu da vururum!"

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

“ÇARESİZLİKLERİM ÇARESİZ KALIR”

Benim içinde yetiştiğim garibanlık camiasında en ucuz şey insanın hissettikleridir. Yani her duyulan söz ediyorum. Tersoklu geçmeyen bir zamandır delikanlının belini büküğü için, maddi değil de manevi tesellinin peşinde koşarız. Fakat duygular ucuçluğundan dolayı çok kolay harcanır. Torbacılıktan emekli hacı ninenlere (büzmahallede en itibarlı makamdır) göre, kapı gıcirtısına oynamamızın da gözü kırpmadan cinayet işlememizin de sebebi budur.

Amma her şeye rağmen insanın bazı hisleri gelip geçici değil, delip geçicidir. Adamı kevgire çevirir. Bu atış taltimi bitince her yerinizden hava almayı başlarsınız. Düşük gibi âdet o delikler acı acı ve sürekli size aynı şeyi hatırlatar.

Onunla Aynalçesme'de bir batakhanede tanışmıştık ve ona ilk görüşte âşık olamamıştım. Çünkü dumandan hiçbir şey görünmüyordu. Çalıştığı evin sahibi Sosyete Alev, Tepebaşı'ndan ta aşağıda Dere'ye kadar namık annelerdendi. Ama böyle trışkadan değil, harbici annelerden. Yanındaki kızlara damızlık muamelesi yapmaz en büyük parayı ortamcılıktan kazanırdı. Evin sahibi Sosyete Alev benimle, duyduğuma göre Topkapı'da kalpazanlık yapan bir İranlı'yı aynı gün misafir etmiş, İranlı ile pişti olmuştuk. Alev ablaya çalışan menajerler nerede kara para zengini olmuş adam varsa, cezaveine girmeden Alev'in evine getirir paranın büyük kısmını orada Alev'in melekleri tarafından cebellez edilirdi. O gün Alev'in evinde her zamankinden sakin bir gündü. Kalpazan olduğunu öğrendiğimiz lauvak ben geldiğimde okeye dönüyordu, yarım saat sonra eli açınca, olduğu yerde ağzından salıyalar saçarak bayıldı. Sonra Alev menajerlerini çağırıp adamı dışarı attırdı.

İranlı'nı yarattığı tantanadan sonra bütün dikkatimi ona verdim. Sapsarı esrar dumanının arasında yirtık uçurta gibi sağa sola savruluyor, dumanın arasından sallanan siyah saçları gözlerimi mınkatsı gibi kendine çekiyordu. Sonunda dumanı yapıp yanına doğru gitmeye karar verdim. Benim gelişime

hiç aldırış etmedi, yanındaki iki travestiyle lubunca konuşup güllüyor, en az benim kadar içip bana misin demiyordu.

Sonra allahtan yanındaki travestilerden biri beni tanıyıp, "Gel Celal gel seni F.ile tanıştırayım," dedi. Görüş mesafesi duman yüzünden eli santim falandı. Geldiğimden beri ilk kez onun fotoğrafını çekebileceğ kadar yaklaşımıştım. Bir 2 Şube'de yedeklim dayış, bir de bu anın fotoğrafını hiç eksiksiz hatırlarım.

Kısa sürede samimi olduk. Onla uzun uzun konuşurken bir süre sonra ortama kimse kalmadığını fark ettim. Alev abla televizyonun karşısında horluyordu. Alev abla müşterisiyle kızların arasında bir ilişki olmasına kesinlikle izin vermez, bunu çok çabuk sezer ve sezincede de kıza yol verirdi. Alev ablanın uyuduğundan emin olunca bu ter kokulu batakhaneden kendimizi dışarı attık, altımızda çalıntı Mercedes çitlik ata ata indik Unkapanı Köprüsü'nden. Gaza gelip arabanın torpidosundan kuyumcudan cebellez ettiğim dört tane bileziği koluna taktım. Eve geldiğimizde yüz yıldır âşıktık birbirimize. Sarıldık, öpiştük, seviştik.

Sabah dışardan gelen gürültüyle uyandım. Onu yanımda görünce tekrar âşık olduğumu hatırladım. Gürültünün sebebi anlamak için pencereden aşağı baktığımda, Alev'i otobanda çağaı çıkıyıp günlerden taniyan ve o günden beri rüşvetini yien sivil polislerle tartışken gördüm. Alev zaten, "İyi para kazandığını bildiklerini için her allahın günü gelyor madiler kafamı koparmaya," diyerek konuyu bana ıtlatmıştı. Kapının önünde bayığı bir gürültü kopunca, polisler elleriyle su işaretini yapıp Alev'i arabaya geçirdi. Alev, o polislerle eski bir Reno'ya binip bir daha hiç gelmeyecek gibi uzaklaştı. İkeri geldiğimde F. iyi uyanmış ve kucagında siyah bir tuhafıye poşetinden para çıkartırken buldum. Anlaşılan dün aşkımı İranlı'dan kalmıştı. Deste deste sahte Türk parası vardı kucagında.

F. heyecanlı bir şekilde, "Burada apartman alacak para var. Alev abla nerde," diye sordu. "Bilmiyorum, zarboların arabasına binip gitti," dedim. Alev ablanın bir süre gelmesini bekledik, sonra F., "Parayı buradan çıkartalım, ben de kızlarla haber yollarım Alev ablaya," dedi. İranlı'nın parayı gelip almasını beklemek benim de yapacağım iş değildi ama manıtanın böyle açık göz davranması hoşuma gitmişti. Üzerimizi giyinip nete çıkarak ederek dışarı çıktık. Parayı bagajdaki takım çantasına koymasını söyledim. Üzeriniz bu kadar yüklükten her zaman tetikte olmak lazım.

Alev'i hemen bulmamız lazımdı İranlı geri dönerse işler boka sarılabildi. En güvenli yer bizim mahalle gökkütü gözüme. Lavuklar ne kadar sağlam olsa da bizim mahalleden parayı çıkarı tamazlardı. Bu yüzden parayı bizim eve götürebileceğimizi söyledim, kabul etti. Bizim mahalleyle paralanı zulalamaya giderken, F. arabayı Tepebaşı'nda Hazopulo Pasajı'nın önüne çekti. "Bekir var burada matbaacı, karakolda tanıdıkları var Alev ablaya haber gönderiyim," dedi. Matbaacı Bekir'i ben de bildim, bağlantıları sağlamdı, karakola değil direkt bölgeye bakan ekiplere sordurmasını söyledim. F. arabadan indi. Bir sigara yaktım. Son on iki saatte olanlar aklıma almıştı. Her şeyden önemlisi ilk defa böyle âşık olmuştum. Hayat yine beni şaşırtıyordu, her zamanki gibi. Evet hayat hep bana sürpriz yapardı nasil aklıma gelmedi. Arabadan inip hemen bagajı açtım. Alet çantası oradaydı. Çantayı açtığımda para poşeti içinde yoktu. Koşarak pasaja Bekir'in yanına gittim, kızı sordum, "Gelmedi," dedi. Pasajın istiklal'e açılan kapısından koşarak dışarı çıktım. Tramvaylar ötüyor, kestaneciler ritim tutuyor, insanların yüzleri bahar güneşinde parılıyordu. Yani hayat devam ediyordu. Onu bir daha görmedim, paraları alıp kaçmıştı. Belki de en iyisini yaptı. Geriye bu hikâyeyi bıraktı. Alev ablayı merak ediyorsanız, parasını yien polisler kafasına sıkıp Halkalı çöplüğünde atmışlar ben de gazeteden öğrendim.

İnsanın bazı hisleri gelip geçici değil, delip geçicidir.

AMBULANS

Zaman geçiyor, zaman değişiyor... Tarih, omuzlarda taşınan çocuklardan, sadece bir kez omuzlara alınan çocuklara akıyor! İri yarı köknar kütükleri, tahtaya dönüştürülüyor. Hızlarla kesiliyor tahtalar. Ağızlarına tutturdukları inci çivileri alıp hızlı hızlı çakıyor ustalar. İşte o tahtalarda omuzlarda çocuklar.

Nerden baksan kırk yıllık hikâye...
Omuzlarındayım... Karşıdan gördüğüm anda öyle bir tutuluyorum ki...
"Söz" diyor, "Bunu sana alacağım."
Ya 78'in ya 79'un sonbaharı... Tuğladan duvarların üstüne yansıyan çınar yaprakları, hafif bir lodos. Ayna gibi gıcır gıcır arnavutkaldırımlarına düşen ilk yağmur damlası, belki biraz toprak kokusu...
İnsan doğup büyüyor işte. Pastada mumlar, bekliyorum.
Sonra... Diyor ki; "Sana yollayacağım onu."
Kapı çalıyor bir türlü... Çalsa da beklediğim şey gelmiyor. Gelirken, o da getirmiyor.
"Söz verince tutar genelde." Ama unutuyor nedense.

Kıytrık, haybeden bir numara... Uzaktan kumandalı sözüm ona. Bir kordonu var. Kordonlu kumandalı bir oyuncak!
Ambulans...
Tutulmuşum bir kere. Ama gelmiyor işte! İlk defaküfür ediyorum ona, alçakça:
"Senin yollayacağın ambulansın..."
Bir gün sonra; elimde o kordonlu kumanda. Odada mavi bir ışık... Piller bitiyor, ışık sönüyor. Huzurlu bir rüya!

Nereden baksan kırk küsur yıl sonra... 2016 kışı... Soğuk, ayaz... Böyle geçsin tarih! Kırk duvarların üzerinde açılan kurşun delikleri. Sert bir poyraz. Sanki yabancılaştığın, senin olmayan bir asfalt... Ona düşen, sert tipi parçaları. Yerde kar, karda kan kokusu.
Öyle bekliyor, kıpırdamadan, cansız... İnsan doğup ölüyor!
Çocuğu vurdular... Lami cimi yok; 'teröristtir' artık yurdumda herkes. Ve yurdum, bir çocuğun ölümü beklediği coğrafyadır. Halkın öldüğü ama gömülmediği topraktır. Birinci gün ambulans gelmiyor...

İkinci gün ambulans yaklaşıyor...
Üçüncü gün mavi ışık yok. Sonra... Öyle belli belirsiz, kurşunun iz yaptığı duvarları şöyle bir aydınlatıyor.
Dördüncü gün çocuk ölüyor!

Omuzlarındayım... Onu beğenmişim bir kere! "Söz diyor alacağım sanal!"
Alıyor. Söz verdiği tarihte üstelik! Biraz geç sadece!
Ya 78'in ya 79'un sonbaharı...
Pastada mumlar... Bana bir gün sonra ambulans geliyor.
Odada mavi ışık!

Zaman geçiyor, zaman değişiyor... Tarih, omuzlarda taşınan çocuklardan, sadece bir kez omuzlara alınan çocuklara akıyor! İri yarı

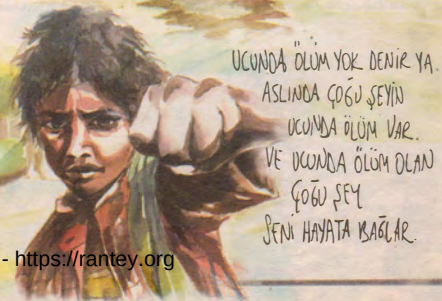
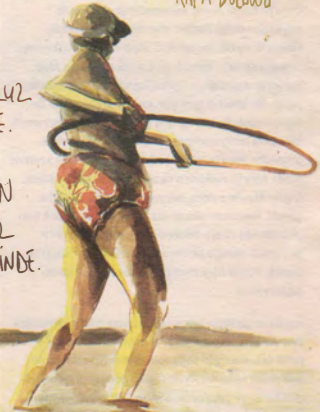
köknar kütükleri, tahtaya dönüştürülüyor. Hızlarla kesiliyor tahtalar. Ağızlarına tutturdukları inci çivileri alıp hızlı hızlı çakıyor ustalar. İşte o tahtalarda omuzlarda çocuklar.

Aşağı yukarı kırk yıllık hikâye...
Babama ilk küfürüm; alçakça.
Haksızlık etmişim oysa!
Aşağı yukarı kırk yıl sonra...
Babam yok artık. Bizî kurda kuşa, ite, piçe emanet ettiler; gittiler...
O ambulansı hâlâ saklım.
Sırası gelmişken; bir özürdür babama:
"Sizin göndereceğiniz

İNSANLAR
RUH BULMAK İÇİN
DOĞUYA GİDİYOR.
AKAN KANIN DUMANI
OLSA GEREK BU RUH
BATOAKININ
İÇİNE GEKİP
KAFA BULUĞU

GEÇMİŞİ DE
SEVEMİYORUZ
GELECEĞİ DE.
ANDA
YAŞAMAKTAN
VARLIĞIMIZ
YOKLUK İÇİNDE.

UCUNDA "ÖLÜM YOK DENİR YA.
ASLINDA ÇOĞU SEVİN
UCUNDA ÖLÜM VAR.
VE UCUNDA ÖLÜM OLAN
ÇOĞU SEY
SENİ HAYATA BAĞLAR.

ÇIPLAKLIĞIN GÜCÜ

Bizler genelde görünene, ortaya çıkan işe saygı duyarken ardında yatan emeği umursamayız. Örneğin; sanatçıları alkolükler onları yetiştiren koşulları, ona yardımcı olan karakterleri görmezden geliriz. Fakat saheserler oluşturmak hiç kolay değil ve bu eserlerin ardında isimsiz kahramanlar var. Özellikle ressam ve heykeltıraşların en güzide eserlerini yaratırlarken ihtiyaç duydukları sanat işçilerinden, yani nü modellerden bahsediyorum. Hakkında bilgi sahibi olmadığımız, çoğu zaman çıplaklıkla beraber andığımız nü modelleri Mimar Sinan Üçatlı Sanatlar Üniversitesi'nde modelleri yapan Asra Tin'den dinliyoruz.

"Uzun bir yolculuğun ardından"

Ben nü modelliğe tesadüfen başladım diyebilirim aslında. Antalya'da ekonomi okuduktan sonra bölümümle ilgili bir işe girmiştim. Gelirim iyiydi ama pek mutlu değildim. Hayatımın tükendiğini, yavaş yavaş öldüğümü fark edince istifa ettim ve sırt çantamı alıp Uzakdoğu'ya seyahate çıkmaya karar verdim. Bu yolculuk beni çok değiştirdi ve epey uzun sürdü. Uzakdoğu'yu tek başıma 4 yıl kadar dolaştım, sonra da 1 yıl Hindistan'da yaşadım. Türkiye'ye döndüğümde bazı şeylere henüz hazır olmadığımı hissettim. Bu sefer de Tahtalı Dağları'na güde orada tek başıma yaklaşık bir yıl yaşadım. Bu süreçten sonra artık sisteme direnebileceğime kanaat getirince İstanbul'a dönüp bana uygun bir iş aramaya başladım. Arkadaşlarım nü modellerinden bahsetmişler. Bir gün okulun önünden geçenler klima estii, çat kapı girdim. Başvurumu yaptım ve yaklaşık seksen kişinin katıldığı bir mülakatın sonunda okula kabul edildim.

"Ya şimdi, ya hiç."

Kabul edildikten sonraki süreçte başkalarının önünde çıplak kalma fikrine alışmaya çalıştım ama ilk güne kadar bu pek mümkün olmadı. İlk gün atölyeye geldim, kabinde kıyafetlerimi çıkardım. Heyecanlıyım. Atölyenin ortasına doğru yürüdüm. 'Ya şimdi, ya hiç,' dedim ve üzerimdeki şalı yere bıraktım. İşte o an benim adıma bir dönüm noktaysa. İlk defa yabancı gözlerin önünde anadan üryan kalmıştım. Sonrası ise kendiliğinden geldi, baskatı heyecanı ve korkuyu yendim zamanla.

"Ağır bir iş"

İlk defa modelle çalışan öğrencilerin üzerinde tatlı bir telaş oluyor. Verceğimiz poz bu hocayla beraber bellirliyoruz. Pozun bizim açımızdan rahat olması gerekiyor çünkü yanlış poz vermek ciddi sakatlıklara sebep oluyor. Bir atölye haftalarca süzöl ve her gün sabah dokuzdan öğle paydosuna kadar aynı pozisyonunda durmanız gerekiyor. Bu da sakatlanmak için yeterli bir süre. Ayakta verdiğimiz pozlarda otuz, yatar ya da oturur duruma verdiğimiz pozlarda kırk dakikada bir mola veriyoruz.

Yaptığın iş çok kolay, sadece duruyorsun diyenler oluyor ama bence çok ağır bir iş bu. Yarım saat hiç kıpırdamadan durmak hiç kolay değil. Zaten pozisyonun onuncu dakikasında artık çıplaklığınızı değil, bedeninizle sapanan ağrıları düşünmeye başlıyorsunuz. Burada konsantrasyon çok önemli, tek bir noktaya odaklanıp dakikalarca sabit katabilmek gerçekten kuvvetli bir yoğunlaşma gerektiriyor ve bunu zamanla öğreniyorsunuz.

"Mesele çıplak kalmak değil durmak"

Nü modellik denince akla önce çıplaklık geliyor ama asıl mesele çıplak kalmak değil durmak. Çünkü dakikalarca sabit durmak ağır ve acılara sebep oluyor. Bunları hissetmemek içinse kendinize yönelmeniz en doğru tercih oluyor. Modellik yaparken içimdeki 'gerçek ben'i ortaya çıktı. Hepimizin başırdığı

gerçeklerle yüzleşmekten çekiniyor ve bunları hareketle, koşuşturmayla bastırmaya çalışıyor. Bu da ruhsal sorunlara sebep oluyor. Ama işte durduğunuz anlarda tüm çıplaklığınızla kendinize yöneliyorsunuz ve böylelikle de öünüzü tanıma, sorunlarımızı çözme fırsatınız oluyor.

Aksine çıplaklık bir güçtür. Aslında herhangi bir güce ihtiyaç duymadan, en yalın halimizle dünyaya göğüs gerebilirmizin timsalidir. Masumiyetin gücüdür çıplak kalmak.

"Masumiyetin gücüdür çıplaklık"

Çıplaklık ayıp değil ve bunu seksle özdeşleştirmek çok yanlış. Ayp, utanılacak şeylere denir fakat bu beden benim tabiatım ve ben doğadın utandırmıyorum. Aksine çıplaklık bir güçtür. Aslında herhangi bir güce ihtiyaç duymadan, en yalın

halimizle dünyaya göğüs gerebilirmizin timsalidir. Masumiyetin gücüdür yani çıplak kalmak. Kendimizi olan inanç eksikliği durumların üzerine gitmek yerine onları örtmeye çalışmamızı salık veriyor bize. Hiçbir şeyi tüm 'çıplaklığıyla' ele alamıyoruz. Korkularımızın üzerine kapatırken aslında kendi potansiyelimizi de engellemiş oluyoruz.

"Çıplaklık direniştir"

Nü modellik benim için bir meslekten daha fazlası. Fiziksel çıplaklığı tecrübe ettikten sonra hayatımın her alanında sadeliği ve açıklığı ön planda tutmaya başladım. Bu da benim çevremle olan ilişkilerimi kolaylaştırıp güçlendirdi. Kadın olarak, birey olarak, bu tabiatın bir parçası olarak çıplak olmak, bir nevi direniş özelliği taşıyor benim için. Özümler barış ona sadık kaldığımda hiçbir şeyin beni yenemeyeceğini, her engeli direnebileceğimi bu meslek sayesinde öğrendim. Mümkün olduğu müddette de mesleğime devam etmeyi planlıyorum. Bu beden bizim için var, toplumun yargılarına tabi olmak için değil. İçinizdeki 'ben' size herkesten daha yakın aslında. Ona ulaştığınızda huzura giden tüm yollar bir incek, tüm kapılar açılacak.

HALKIN ÇOCUĞU SÜPERMEN Tahtakale'de

"Soğuktu ve süpermen olmalıydım. Bu tip havalarda tayt hiç makul bir seçim değil ancak her işin kendince racunu var ve süpermen olarak tayttan vazgeçmem. Ancak kendime bir önlem alarak içligimi giydim, bir handa giyindim ve soğaka çıktım. Mavi tayt, kırmızı pelerin ve kırmızı donumla Tahtakale'ye giriş yaptığımda asayiş berkemal, ortalık sakindi. Günlerden pazar olduğu için ısparta caddeye imiş. Zabıtalardan olmadığım bu nadide günde kotçular kollarını, kapakçılar kapaklarını, hapçılar haplarını satmaktaydı.

Caddeye çıkan sokaklarda tenekeler içinde ateşler sayesinde doğal bir ısındı durumu var. İçlik durumu kurtarmayınca ben de biraz ısınmak için ateşlerden birine gidip ellerimi ızattım. Bu esnada civar tezgahların civan delikanlıları yanıma gelip sorular sormaya başladılar. Dizi, film, sinema, moda falan derken ne çekimi yaptığımızı anlamaya çalıştılar. Ben de böyle anormal bir durum olmadığımı, normal bir süpermen olarak kuturcalık bir şeyler olup olmadığımı baktıma geldiğimi söyledim. Teşekkür edip yanımdan ayrıldılar.

Öncelikle şunu söylemeliyim ki kurumsal şirketlerde gördüğüm satış sorumluları, "Sales Management Director"ler, nice iletişimciler Tahtakale'de çalışmaya kalksa stajyer olarak başlaması gerekir. Ben ki süpermenin, ömründe böyle bir senkron, böyle bir ikna görmedim. Yaklaşık onuncu saniyeden itibaren kendimi bir rüyanın, bir keriz silkeleme derisinin içinde buldum. Olan bitenin farkındaydım ancak karşı koyamıyordum.

"Abi CD lazım mı?" yerini "Kot vereyim"e bıraktım. Durumda. Ben de süpermen olarak bir tatsızlık var

Zaten burada insan hariç her şeyin bir fiyatı, sevgi dahil her şeyin "orijinalinin birebir kopyası" var.

mi diye bakmak için kotçuların yanına yanaştım. "Vaysüpermen abim, taytla ömür geçmez abim sana bir skinnı vereyim," diyerek başlayan karşılama, "Asla sahte değil abi, orijinalin bizzat aynı bunlar," ile devam etti. Dakikalar geçtikçe o kot pantolonu almak zorunda hissediyor, süper kahraman kimliğimi yitiriyordum. Bu esnada kotçulardan biri pelerinin ucundan tutup, "Aslında bu da satar Refik abi ama daha kalitesini yapmaktayız" diye seslendi. Oradan uzaklaştım.

İçeri doğru yürürken mide bulantısı ilacından elektronik sigaraya kadar geniş bir ürün yelpazesine sahip Rifat abinin tezgahına bakakaldım. Tezgahlar önünde sürekli bir akış olduğu için bekleme süresini uzun tutmamız tercih edilmiyor.

Rifat abi de bu hassasiyetle bir süre sonra dönüp "Hayırdır süpermen? Almayacak mısın bir şey?" dedi. "Süpermen'im abi ben. Bir pelerinin var bir taytım. Öyle pek bir şey tüketmiyorum," dedim. Bu

sempatik cevapla aramızda bir samimiyet oluşur diye düşünürken ortam daha da gerildi. "Seni bu üç parçada satıyoruz, buralarda senin senden daha orijinalini yapıyoruz," falan dediler. Tadım kaçtı.

Çektim gittim. Tornavidalar, musluklar, kırılmaz camlar, kırılmaz tabaklar, cezereye tezgahların yanından geçip çeşitli hapların dizildiği tezgaha geldim. Farklı ebatlarda renk renk hapların bulunduğu tezgahın ne olduğunu anlamaya çalışırken tezgahlar arkadaş sağ olsun durumu açıklamaya başladı. "Vay be süpermen. Ulan bu kalitesiz beslenme yedi bitirdi herkesi, süpermen bile yemiş hayatın sillesini. Abi bu 36 saat diyor, sıkıntısız. Bu biraz daha hafif ama zaten 36 saatli

Hem brader sen bu kadar afra tıfıraya girmişsin de benim bir adamı süpermen yapmam 20 TL evelallah. Kripton'dan gelmiş gibi olur."

Burada süpermenlik biraz anlamsız çünkü hemen herkes süpermen. Mesela hapçının iki yan tezgahında bir abimiz telefon satıyor. Kendisinin iddiası, akıllı telefonların bataryaya sorununu çözdüğü yönünde. "Abicim buraya bu iPhone yetkilileri geldi, buradan feyz alıp gitti. Biz halkı tanıyoruz, şarj sorununu biliyoruz ama bunlar tırt abi, ancak bizden öğreniyorlar." Kendisini bu şekilde ifade eden abimizin tezgahı en pahalı tezgahlardan biri. Zaten burada insan hariç her şeyin bir fiyatı, sevgi dahil her şeyin "orijinalinin birebir kopyası" var.

Nihilistpedia

Nihilistpedia, nihilist roman kahramanları rehberi

Zerdüş, Alman filozof Friedrich Nietzsche'nin şiirsel bir tarzda yazdığı felsefi romanı Böyle Buyurdu Zerdüş'ün kahramanıdır. Yazar, bu karakteri oluştururken iyi ve kötü arasındaki çatışmayı ilk kez işleyen ve ahlaki bir sisteme dönüştüren İbranî peygamber Zerdüş'ten esinlenmiş ama onun tam tersi hareket eden bambaşka bir karakter yaratmıştır.

Yaşamı

Dağlarda geçen on yıllık bir inzivanın ardından Zerdüş, biriktirdiklerini insanlara anlatmak için Alaca İnek şehrine gider. Pazar yerinde toplanan kalabalığa, Tanrı'nın ölümünün ardından yeryüzünün anlamı olarak gördüğü Üstünleri anlatmaya koyulur ve insanın alt edilmesi gerektiğini ilan eder. Ona göre bu dünyanın ötesinde aşkın bir dünya olduğu düşüncesi de tamamen yanlıştır. "Yalvarırım size, kardeşlerim, yeryüzüne bağlı kalın, inanmayış size dünya ötesi umutlardan söz edenler!" diye öğüt verir. Başlarda söylediklerini insanlar anlamaz hatta ona gülerler; aslında onun anti-nihilizminden korkmaktadırlar. Zerdüş pes etmez ve devam eder; on anlattıkça da müritleri çoğalır. Ama Zerdüş'ün asıl istediği müritler değil, yol arkadaşlarıdır. Sonunda onları bırakır ve dağdaki mağarasına döner.

Yıllar sonra Zerdüş rüyasında, bir çocuğu tuttuğu aynaya baktığını ve orada ona alayla gülen şeytani bulduğunu görür. Bu rüyayı, öğretisinin yoldan çıktığına yorarak tekrar insanlara arasına döner. Tüm canlıların en temel itici gücü olarak ele aldığı Güç İstenci'ni onlara anlatmaya başlar. Zerdüş bu defa, söylev vermekten çok şarkılar söyler, genç kadınları dans etmeye teşvik eder; yaşamı olumlamak zaten onun öğretisinin önemli bir parçasıdır. Ama bir kahinin, "Hepsi boş, hepsi bir, hepsi geçmiş!" dediğini duyunca karamsarlaşır; üzgün, yorgunlaşmaya başlar, geceleri garip rüyalar görür. Öğrencileri onun izinden gitmeye devam eder ama Zerdüş'ün onları dan gizlediği bir şey vardır; bir öğretmenin olarak günleri saydığı. Depresif bir halde öğrencilerini bir kez daha terk eder.

Zerdüş artık yalnız bir gezgindir. Büyük şehirlerden uzaklaşarak uzun bir deniz yolculuğuna çıkmaya karar verir. Limana ulaşmak için yol alırken bir dağ geçidinde beynine çeşitli düşünceler üşür. Bir cüceyle Bengidönüş üzerine hayali bir konuşmaya girer. Zamanın sonsuzluğu ve durmadan kendini tekrarlaması üzerinde tartışır. Zerdüş bir süre daha modern uygarlığın arazisinde yolculuğuna devam eder ama çağdaşlarının siğ ve hayalperest kültürünü çürütmeye ya da eleştirmeye bile layık görmez. Zerdüş kendisi üzerinde çalışmaya devam etmek için dağlarına geri döner ve yine bir münzevi haline gelir. Uzunca bir zaman da oradan ayrılmaz. Ama bir gün, onun izinde yürüdüklerini ileri süren bazı konukları mağarasına ağırlar. Bu kişiler önceden yaşamlarına hâkim olan nihilist umutsuzluktan, Zerdüş sayesinde kurtulduklarını düşünmektedir. Mağarada tam bir karnaval havası oluşur; şarkılar söylenir, şiirler okunur, yenilir, içilir. Zerdüş dışarda olduğu bir sırada aniden sesler kesilince neler olduğunu merak eder. Yine dua ettiklerini görünce şaşkına döner. Üstelik bu defa tapındıkları şey bu dünyadan bir Tanrı, bir eştiktir.

Zerdüş sonunda karanlık dağlardan çıkan bir sabah güneşi gibi parlak ve güçlü bir şekilde mağarasından çıkar. Bir kez daha insanlara gitme zamanı gelmiştir.

Nihilizm

Zerdüş, 19. yüzyıl sonlarında başlayıp 20. yüzyıl tamamen etkisi altına alan nihilizm çağını ironik bir şekilde dramatize eden ve kurtuluş yollarını gösteren bir kitabın kahramanıdır. Tanrı'nın ölümünün sonrasındaki insanlık yozlaşmış, sürüye dönüşmüş ve yeni putlar arayışına girişmiştir. Tüm değerlerin yok olduğu hedonist, materyalist bir dünya yeni yanlışlamalara açtıkır. Zerdüş ise bu putları yıkarak yeni değerler yaratmak isteyen bir anti-nihilisttir. Ona göre Üstün olmak, isteyerek iyinin ve kötünün ötesinde durmak anlamına gelir. Yani sürünün anladığı anlamda ahlakın ötesinde olmak. İnsanlara, nihilizmin hakimiyetinden nasıl kurtulacaklarını göstermek amacıyla yaşamın yasası olarak kendilerini alt etmeyi anlatır.

Aşk ve Kadınlar

Zerdüş'ün söylevlerinde geçen kadın imgesi yaratıcısının kadın erkek ilişkilerine önyargılı bakışını birebir yansıtır. Örneğin, "Yaşlı ve Genç Kadınlar Üstüne" başlıklı bölümde kadını "yüzey", erkeği ise "derinlik" kavramlarıyla ilişkilendirir. Ona göre kadın, varoluşuna bir anlam kazandırmak için erkeğe muhtaçtır. "Kadınları mı gidiyorsun? Kırbacını unuttul!" sözlerini Zerdüş'e yaşı bir kadın söyler ama onun da bu konuda bir itirazı olmadığı gibi söylevlerde kadınlar hakkında sarfettiği sözler cinsiyetçiliği aşp kadın düşmanlığına varacak bir hal alır.

Kaynakça

1. Böyle Buyurdu Zerdüş, Friedrich Nietzsche, Çev: A. Turan Oflazoğlu, Cem Yayınevi, 1999
2. Ecce Homo, Friedrich Nietzsche, Çev: Can Alkor, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, 2009
3. Kusursuz Nihilist, Keith Ansell-Pearson, Çev: Cem Soydan, İstanbul Kültür Yayınevi, 2009
4. Nihilizm, Bülent Diken, Çev: Aylin Çınak, Ayırın Yayınları, 2011

Mehmet Ali & Akşamsıra

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Zerdüş

Karakter Adı	Zerdüş
Kitap	Böyle Buyurdu Zerdüş
Yaratıcısı	Friedrich Nietzsche
Yaş	30 - ∞
Meslek	Ermiş, Mesih, Vaiz, Öğretmen
Felsefi Görüş	Anti-nihilist
Etkilendiği kişiler	Zerdüş Peygamber, Dionysos, Apollon
Etkilediği kişiler	Modernistler, Varoluşçular, Nihilistler, Naziler, Richard Strauss (Also Sprach Zarathustrabestes)

TETRA

Bir şişe el yapımı Bulgar rakısı düşmüştü elimde, rakıyı kaptığı gibi Taraça Kahvesi'nin yolunu tuttum. Taraça Kahvesi'nden içeri girdiğinizde sizi iki bilardo masası ve her kahvede gördüğünü okey, kâğıt vs. oynanan masalar karşılayacaktır. Oysa balkonuna geçince bir anda yaş ortalaması seksenini üzerine çıkacak ve neredeyse tüm masalarında satranç oynayan ve oynamak için sıra bekleyen izleyicilerle karşılaşacaksınız.

Bekir amca'yı orada bulacağımı biliyordum. Masasına oturup oyunun bitmesini bekledim. Ve sonra şişeyi çıkarıp gösterdim ona. Bekir amca Bulgar göçmenidir. Bir sevindi sormayın. Uzun zaman olmuş Bulgar rakısı içmeyi.

Bana, "Bulgar rakısı nasıl yapılır, biliyor musun?" diye sordu. Anlattım bildiğim kadar. Erikten damıtlır, şöyle mayalandırılır, böyle fiçide bekletilir falan derken, tatra ağacının kökleriyle de aromalandırılır diyerek bitirdim. Bekir amca "tatra"ya takıldı, kaldı. Uzun uzun hatırlamaya çalıştı tatra ağacını. Ve sonra tüm yüzüne çocuğu bir sevinç yayıldı. "Haa sen, 'tetra'ı diyorsun. Onun adı tetradır, tatra değil." "Sen hiç tatra gördün mü?" diye sordu. Görmedim Bekir amca... "Tetra ağaç değil, çalımı bir bitkidir. Yapraklarından kumaş boyası yapılır. Bizim köyün (Varna Türkmenavutlar köyü) her yerinde tetra doludur, dallarının ortasından bıçağı vurunca kırılmaz ortadan ikiye ayrılır. Çocukken tetra dallarını bıçakla ikiye ayırır ikiye çiçekler doldururduk. Kendimizce vazo yapardık işte çocuk akı,"

Tetra ile başlayan gırgızgâhın, hayatım boyunca dinlediğim en güzel hikâyelerden birisi olacağını hiç düşünmemiştim doğrusu.

HİTLERLİ YILLAR

Bulgaristan, Naziler tarafından işgal edilir. İktidardaysa Nazi yanlısı bir hükümet görev başındadır. Bekir amca siyasetten anlamaz o yıllarda ama Almanca dersinde yaşanan bir olay tüm hayatının akışını değiştirecektir. Almanca dersinde öğrenciler boykot kararı alır. Bekir amca nedenini bile bilmeden katılır boykotta, sırf arkadaşlarını yalnız bırakmamak için. Niçin boykot ettiklerini sonradan öğrenecektir. Almanlar, Bulgaristan'da Esperanto dilini yasaklamışlardır. Bu yüzden Almanca dersleri boykot edilmektedir. Bekir amcanın, dünyanın sayılı Esperantistlerinden birisi olmasına doğru evrilen merakının nedeni budur.

Boykot sınıf arkadaşlarıyla Bekir amca arasındaki sosyal ilişkilerin güçlenmesini sağlar ve bir gün onu okul pikniğine davet ederler. Piknikte Bekir amca, o güne kadar hiç duymadığı bir marşın tek bir ağızdan ve tek bir yürekle söylenildiğine tanıklık eder. Sonraki hayatında belki yüzlerce kez söylediği Enternasyonal Marşı'dır bu. Sofradaki karpuzların kabuklarında oluşmuş tuhaf şekiller vardır. Bekir amca orak-çekiçle, karpuz kabukları vasıtasıyla tanışır. Bulgaristan Komünist Partisi gençlik örgütü, Komsomol pikniği Bekir amcanın komünizm ile tanışıklığı ve doksan iki yıl süren ömrünün anlamı olacaktır.

Karadeniz Matbaası'nda işe başlar. Bulgar Komünist Partisi'nin kuran Dimitar Blagoev olduğunu, o sıralarda Bulgar komünistlerinin önderi Georgi Dimitrov olduğunu ve Georgi Dimitrov'un da bir

matbaa işçisi olduğunu, Çerno More (Karadeniz) Matbaası'nda çalışan işçilerden öğrenecektir. Kendisinin de Dimitrov gibi matbaa işçisi olmasından ve aynı matbaada çalışmasından, vakarından kaynaklı belli etmese de, gurur duyduğu sesinin tonundan anlamıştım.

TÜRKİYE MACERASI

Bulgaristan'daki Nazi yanlısı iktidar, Türk azınlık için ciddi bir tehdit oluşturmaya başlamıştır. Birçok Türk ailesi gibi Bekir Karayel'in ailesi de vapur yolculuğuyla İstanbul yolunu tutar.

"Rakıya su koyan hayatta her şeye su koyuverir."

Tuzla civarında bir kampa yerleştirilen aileler daha sonra Taraça'nın muhtelif yerlerine dağıtılacaktır. Bekir amcanın ailesinin şansınıysa Diyarbakır'ın Bismil ilçesinin "Türkmenhacı" köyü düşecektir. Kim bilir belki de Kürdistan coğrafyasında bir köyün adının Türkmenhacı olması tuhaflığının nedeni bu yerleşke politikası bile olabilir.

Türkmenhacı köyünün Kürt nüfusu bu yeni misafirlerden pek hazzetmede doğrusu. Tabii bunun temel nedeninin milliyetçi bir refleks değil, bölgelerinde verimli toprakların bu göçmen ailelere dağıtılması olduğunu belirtmekte fayda var.

NİYET İSTANBUL KISMET ANKARA

Yirmi yaşındaki Bekir amcanın niyeti bir an önce Türkiye'li komünistlerle ilişki kurmaktır. Hem altın bilezik mesleği matbaacılık da vardır, aç açta kalacağını düşünmez bile. Trenle Diyarbakır'dan İstanbul'a niyetle yola düşer. Gel gör ki, cebindeki para ancak Ankara'ya kadar yetecektir.

Ankara Garı'nda iner inmez sorup soruşturarak Hamamönü'nün yolunu tutar. O dönem matbaalar Hamamönü tarafında birikmiştir. Deneyimi sayesinde hemen bir iş bulur. Kısa bir süre sonra da bir bekâr evi... Ancak hâlâ Komünist Parti ile ilişkilenecektir. Ve ilişkilenecek bir iz bile bulamaz.

Dönem Şükrü Saraçoğlu iktidarı dönemi. Sorsanız Adolf Hitler'den Nazi düşüncesine daha yakın kim var diye Şükrü Saraçoğlu'dur derim. Doğal olarak bütün yayın organları bugünkü medya gibi uğursuz rolünü oynamakta ve toplumu başarılı bir şekilde manipüle etmektedir. İyilerinde öğlen paydoslarında, kahve sohbetlerinde her yerde Nazi ordularının zaferleri, Kızıl Ordu'nun işinin bittiği konuşulmaktadır. Dişini sıkarak dinler Bekir amca tüm bu muhabbetleri. Diğer yandan iş içini yer. Kızılordudan, savaşın gidişatından haber alamamak ve ajans haberlerinin doğru olma şüphesi Bekir amcanın sinirlerini bozmaktadır.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://rantey.org>

MESLEKLER VE MEMLEKETLER

AFRİKALI SAATÇİLER

Yine bir gün öğle paydosunda işçiler Nazileri öven rutin muhabbetlerini yaparken dayanamaz ve patlar Bekir Amca. "Şansızlı Kızıl Ordu kazanacak" Matbaanın yemekhanesinde buz gibi bir hava eser. Bu iğtiraz ve çıkış aynı zamanda Bekir amcamın ilk polis ve TKP ile tanışmasının anahtarını olacaktı. Patronun ihbarı üzerine çalışırken gözaltına alınırlar. Polisler TKP ile ilişkilendirebilmek için ağır işkenceler yaparken, Bekir amca savaşın gidişatıyla ilgili bir tahminde bulunduğu, komünist olmadığını söyler polislere. Şanslıdır tutuklanmaz.

Gözaltından çıktığında işsiz ve mimlenmiştir. Bekir amca. Yeni bir iş bulmak umuduyla her gün Hamamönü sokaklarını arşınlar, yanına tanımadığı bir işçi yavaşır. Kendisi gibi bir matbaa işçisi olan "Zil Ali". Zil lakabı yoksulluğundan gelir Ali'nin. Zil Ali'nin radarına gözaltına alındığı gün taklimesinde Bekir Karayel. Çünkü Zil Ali Komünist bir işçidir. Bekir amcaya ilişkileri ile iş bulur ve sıkı dost olurlar. Bekir amcamın bu tesadüf karşılaşmanın aslında tesadüf olmadığını öğrenmesi için biraz zaman geçmesi gerekecektir. Zil Ali'nin Bekir Karayel'e güven duyması için tanınması gerekmektedir.

Derginin tüm sayfalarını işgal etme hakkını olmadığını biliyorum. İstemeye istemeye hikâye burada sonlansın. Varın ötesini siz hayal edin.

Enver Gökçe, Ahmed Arif, Ruhi Su ile birlikte yapılan kahve sohbetleri, hayatlarında halka teşhir edilmek için caddelere pranga ve kelepçeler ile dolaştırlırken kendisini meraktan görmeye gelen kalabalıkta çok sevdiği eşini ilk görüşünü... Ömrünüzden bir kerecik canlı dinleyebilmek için bir yılınızı vereceğiniz Ruhi Su'nun 1952 tevkifatında, koşta kafalarını kişiliği için dayanamayıp sazını kırdıklarını... Ulus'ta kurulan Barış Derneği'ne saldırdı, Ahmed Arifer, Enver Gökçeler ve daha nice sembol ismin o zamanlar tarla olan Mamak'ta yaşı bir kadına yardım etmek için tarlada çalışmaları... Bütün hikâye Tetra ile başladı ve hâlâ ilk kadehi içmeden önce toprağa dökiyorum Bekir amca. "İlk kadeh toprakta kâhilerin hakkıdır," dediğini unuttum ve gene suz içiyorum. Öğüdünü de hiç unuttum. "Rakiya su koyan hayatta her şey su koyuverir."

Toprağın altındakilere sevgi ve özlemle.

Coğrafi keşifler dünyanın kaderini küliyen değiştirdi. Bu keşiflerin başını çekenler ise Avrupa'nın seçkin devletleriydi. Devlet eliyle desteklenmiş denizciler yelkenlerini uzak diyarlara açarakları yükleri kıpır kıpır ve nele sebep olacaktı farkında değildiler. Ortaçağ'da, gemilere atlayıp yollara düşen Avrupalıların amacı huzuru ve aşkı yaymak değil, sömürülecek yeni topraklar bulmaktı.

Keşif yarışları sonunda geniş topraklar elde eden ülkeler için en önemli sorunlardan biri işgücüyü. Bu sorunu çözmek ortaklık içinde Afrika'ya yolda. Ancak bu, sömürgecilğin ilk adımıydı. İlk dalga saklinleşirken Sanayi Devrimi ortaya çıktı. Muasır ülkeler için bolluk ve refahı temsil eden bu olay, Afrika halkları için sömürgecilğin daha da şiddetlenmesi anlamına geliyordu.

Nitekim kölelik 1926 yılında Milletler Cemiyeti tarafından yasaklandı. Ancak Afrikalıların çilesi bu noktada da son bulmadı. Emperyalistler, köle ticaretinin yasaklanmasıyla beraber Afrika'daki hammaddelere yöneldi ve yine toprakların yerlilerinden, yani Afrikalılarından yararlandılar. Dinlerin ve dillerini Afrika'ya zerk etmiş olan Avrupalılar, kurdıkları tesislerde işçi olarak Afrikalıları çalıştırmaya başladılar.

Günümüzde Afrika'daki emperyalist faaliyetler halen daha üstü örtük biçimde devam ediyor. Bu sebepten dolayı da Afrika halkları kendi ülkelerinde günlük bir-iki dolar gibi ücretler karşılığında çalışmak zorunda kalıyor. Açlığın ve yoksulluğun had safhada olduğu ülkelere geçim sıkıntısı çeken insanlar başka ülkelere nasip aramak için yollara düşüyor. Başta İstanbul olmak üzere

Türkiye'nin pek çok şehrinde rastlayabileceğimiz Afrikalı saatçilerin hikâyesi de bu karanlık geçmişe dayanıyor.

Muhammed, Türkiye'ye iki yıl önce Senegal'den gelmiş. Ekskriyetle Bahçelievler-Şirinevler bölgesinde satış yapıyor. Kendisine mesleğini sorduğumuzda ise şu şekilde yanıtıyor: "Senegal'de çocuklarını ve bir ailem var. Burada onlara daha iyi bir hayat sağlamak için çalışıyorum. Çünkü orada çok az para kazanabiliyorum. Burada eskiden bir evimiz vardı ama şimdilerde sokakta kalıyoruz. Saat satmamın sebebi ise buraya benden önce gelen arkadaşlarımın bu işi yapıyor olması. Bana bu işi tavsiye ettiler. Çünkü çalışmamız iznimiz yok. Sokakta ticaret yapmamız gerekiyor. Saatçilik de bu açıdan bize çok uygun. Hem sermayesi düşük hem yorucu değil hem de kazancı diğer işlere göre daha yüksek. İnşaatta çalışmaktan daha iyi yani," diyor bize. Bir müşteriyle ilgilenip satışa başarısız olduktan sonra devam ediyor. "Sadece saat değil, kemer, cüzdan, bileklik gibi şeyler de satıyorum. Bunların da sermayesi düşük. Saatler Dubai'den geliyor. Aldığımız bazı toptancılar var. Türk yapımı değil sadece. Gerçi bu beni ilgilendirmez," diyerek susuyor. Fazla konuşmak istemiyor.

Kelebek etkisine ister inanır ister inanmayın, Muhammed'in burada saat satıyor olmasının sebebi beş yüzyıl önce yaşamış cesur bir denizcinin uzak suları keşfetme arzusundan öte bir şey değil. Bu gemici yüzünden şimdi Afrikalı saatçıların tezgâhlarındaki saatlerin hepsi ayrı bir zamanı işaret ediyor. Ünlü düşünür Frantz Fanon, "Avrupa, Üçüncü Dünya'nın yaratıcısıdır," diyor. Medeniyet, ezilen halkların sırtına inşa ediliyor. Fakat biliyoruz ki saatlerin doğru zamanı göstereceği günü ezenler korkuyla ezilenler ise umutla bekliyor.

ÖZGE DİRİK

VASİYETİMDİR

Bu 30 parça kitaplaşsın.

Bir tanesini de mezarıma gömün. Öpücük sesi.

Öğze yıllık okuduğumda üzerime çöken tedirginlik, daha sonra gitmedi. Sanıyorum bu tedirginlik, bana ilgi duyuyordu. Delilim yoktu fakat, tanıdık. Bu zorunlu ilginin sürekliliğini, garip bir biçimde benimsedim sonra. Fark ettim ki; birer kuynuklu yıldızdı onlar ve Özge de onlardan biriydi. Bazen yaldızını dökse dökse kuynukunu çıkarır bir yıldız, bazen orada öylece yaldızını bekleyen askıda bir kuynuk. Art ardarlar, nizami, sürüyorlar. Öyle ki, ağır yük altında trslıyor, üzerinden geçtiği raylar. Öyle bir ardılık; herkes birbirini geçmek ister... Hem kuynuk istese, yıldızsız da gider.

Özge Dirik, 16 Ocak 2003 tarihinde kendi mail adresine başlıksız bir şilrini yollamış, daha sonra çıktısını aldığı şilre elyazısıyla başlığı iliştiirmişti: Kaan. Özge şilrin adını Kaan koymuştu çünkü, Kaan İnce'yi, onun Ka N isimli şilriyle selamlıyordu. Kaan İnce, şilrinde iki harf arasında boşluk bırakmıştı çünkü; "Adımdan çıkardım bir a gözlerimde gezer geriye kalan" diyordu şilrinde.

Özge, Kaan'ın kendini isminden düşürerek koymadığı harfin boşluğunu doldurmuştu fakat, kendi yerini boş bırakmıştı. Dirik'ten iki yıl önce kendi isteğiyle yaşamını

sonlandırın Onursal Yakupoğlu da, tıpkı Özge Dirik gibi, bir şilriyle Kaan İnce'yi selamlamış, onu anmıştı. Sergeyesenin 27 Aralık 1925'te İngiltere Otelindeki odasında kendini asarak intihar ettiğinde cesedinin yanında bir şilr bulunmuştu. Bu, intiharından bir gün önce bileklerini keşip kanyıla Mayakovski'ye yazdığı veda şilriydi. Şilrin yürümesine girenler birbirlerine en çok endişelerini miras bırakıyor... Ve özenle saklayan miras, beklenen yeni mirasçıya devretmek için.

Özge Dirik, 2000'lerin altında ve üstünde gezen müntherirlerden biriydi. Tıpkı Kaan İnce, Onursal Yakupoğlu, Zafer Ekin Karabay, Nilgün Marmara gibi. Diğerlerinden ayırmak gerekseydi, belki de neşeli bir kırılğan denebilirdi ona. Poetikasını kendi suyunu bulundırmak, uğraştığı kendini alt etmek üzere kuran birininkine benzeyordu sesi. Zira Kuzey Yıldızı dergisini çıkartan ekipleydi ve ölümünden yaklaşık dokuz ay önce 3 Aralık 2003 tarihinde attığı bir elektronik postayla hoş bir anılatıyordu dergi grubuna. Bir mağazanın rafındaki Kuzey Yıldızı dergilerini, diğer tüm dergilerin üzerine koyup yakalandığında, dergiden bir şilrini gösterip şöyle demişti görevliye: "Bu kişi şilri yazardıktan bir gün sonra öldü." İletinin devamında, "Bazen çok iyi yalan söylüyorum, ayıp ama, çok ayıp." diyordu. Çok kötü yalan söylüyordu Özge. Öyle ki; koşulsuz inanılırdı yalanına.

Orta Doğu Teknik Üniversitesi İktisat Bölümü mezunuydu ve zorlu bir askerlik süreci sonrasında bir bankanın kredi kartları bölümünde işe başlamıştı. 27 Ağustos 2004 tarihinde, arkadaşlarına Ezberlenen Cin Ayet isimli öyküsünü yolladuktan sonra kendini oturduğu evin penceresinden boşluğa bıraktı. Burası; Erenköy, Bayar Caddesi, Sinan Sokak'ta bulunan 'Arzum Apartmanı'nın, 10. katında eşiyile birlikte yaşadığı daireydi.

Polislerce bulunan yaklaşık bir buçuk yıl önce yazdığı vasiyetini, kitaplaşsın diye...

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi <https://rante.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

Mayıs

Mayıs
Mayıs
Mayıs
Mayıs

06

19. Hafta Week 4 236/27

Perşembe

Thursday
19.05.2004
Dönüşte
Nisan 19

Mayıs
Mayıs
Mayıs
Mayıs

01 - Bir Monosakşelin "Ölümü"

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

31

01

02

03

04

05

06

07

08

09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

Beşiktaşlı Mehdi gerçekten yaşamış mıydı?

Beşiktaş'ın 100. yılında Yıldız'dan İnönü'ye kadar açılmış bir Beşiktaş bayrağının altında yürüyorduk. Bu esnada bayrakla birlikte dururken yanındaki arkadaş kendince hayatı film olacak bir andan bahsediyordu.

Bahsettği adam Mehdi tam bir tribün çocuğuydu. Büyük mahkamlar önce tribün kapma derdiyle sabahlayan Mehdi, gecenin birinde yazılmaya çıkan devrimcilerle bir sokakta karşılaşmış. Polis sokağa baskın yapınca Mehdi'yi de içeri almışlar. Mehdi'nin siyasi bir tarafı yokmuş, işkenceye de dayanmış ama polis Beşiktaş'a sövünce dayanamayıp o da cevap vermiş. Bu cevaptan sonra da bizim tribün çocuğu Mehdi kariyerine Bayrampaşa'da siyasi tutuklu olarak devam etmek zorunda kalmış.

Kendince lümpen bir ortamdaki gelen Mehdi zamanla bilinçli bir siyasi mahkûma dönüşmüş. Mehdi'nin olduğu her yerde doğal olarak Beşiktaş ve futbol da konuşulmaya başlanmış. Siyasi mahkûmlar Mehdi'yi etkilerken, Mehdi de normalde futbola yüz veremeycek siyasi mahkûmları çokşulu birer futbol insanına çevirmiş.

Mehdi bir gün cezaevindeki sırdaşına hayatının aşkı olan komşu kızını anlatmış. Oyle bir anlatıyormuş ki

Mehdi, Mecnun'u bile çırak çıkartmış. Komşu kızıyla ancak kırık dökük şekilde konuşan Mehdi, kız için "Mehdi abi"den ibaretmiş. Mehdi tam kıza açılmayı planladığı dönemde alakasız şekilde içeri girince de plan çuvallamış.

Mehdi'nin içeride girdiği yıllardan sonra bir gün komşu kızının da içinde olduğu Yıldız Teknik Üniversitesi'nden çıkan bir grup öğrenciye Beşiktaş'a yürürken polis saldırıyor. Bizim komşu kıza da bunun sonunda Bayrampaşa Cezaevi'ni boyluyor. Mehdi de o sıralar Bartin'da hapisteymiş.

Mahallede Mehdi'nin hikâyeleri ile büyüyen kızımız o kadar etkilenmiş ki aslında bu sebeple politikleşmiş. Komşu kıza içeri düşünce Mehdi'nin yerini bulup öğreniyor ve aralarında mektuplaşma başlıyorlar. Kızın tutuklu kaldığı üç ay boyunca son derece düzenli giden mektuplaşma, sonrasında azalsa da devam etmiş. Mehdi kendi hikâyesine bakıp kıza vaat edeceği hiçbir şeyi olmadığını anlayınca arkaşından vazgeçme de kendi içinde yaşamaya karar vermiş.

Mehdi'nin hapisteki vadesinin dolmasına uzun zaman kala arkadaşları tahliye oluyor. Mehdi'nin analatikları öyle bir kazmış ki içine, kızın mahallesine gitmiş, Mehdi'nin bahsettği komşu kızını görür görmez tanımış. Gidip

kendini tanıtmış, muhabbete başlamışlar.

Gel zaman git zaman utançtan ölse de, Mehdi'ye ihanet ettiğini düşünse de gönül ferman dinlememiş. Komşu kızının da gönüllü bu sırdaş kayına evlenmişler. Mehdi isminde bir çocukları olmuş.

Mehdi cezaevinden çıktıktan sonra neler yapmıştır, bunları hiç öğrenemedim. Kesin olan tek şey öldükten sonra tabutunun vasiyeti gereğince meşketi Artvin'e gönderildiği. Bu tabutu Harem'den otobüse yükleyip, Artvin'e götüren kişi ise Mehdi'nin sırdaş, komşu kızının kocası. Mehdi bu vasiyetle sırdaşına ceza mı vermiş, yoksa ikisini affettiğini mi anlatmaya çalışmış, hiçbir zaman anlamadım.

Hikâye bittiğinde stada girmişti. Bütün tribünler siyah-beyaz çekiordu. Etrafına bakındım, Mehdi'yi aradım. Bunca yaşamıştıktan, bunca deritten sonra burada olsa ne derdi acaba dedim kendi kendime. O sırada Yeni Açık "Siyah" diye bağırıyor. İster hapis olsun, ister aşk. Benim dinlediğim Mehdi şu anda burada olsa, eminim ki yalnızca "Beyaz" diye bağırdı.

YALNIZ DEĞİLSİNİZ, DESTEK VAR!

gölgelerde

"Nasıl olduğunu ben bilemeyeceğim, sen bileceksin... Tek bildiğim bir erkek gibi davranmadığın, bir erkek gibi olmadığın."

Kuşkularla, kıskançlıkla, saplantılarla bunalan Molteni, karısının onu artık sevmemesinin hatta küçümsemesinin nedenini sorgulamaya başlar. Ancak beklenmedik bir anda tanış olduğu olay evliliğini, işini ve giderek bütün hayatını tamamiyle değiştirecektir.

Çağdaş İtalyan edebiyatının bir büyük romanlarından biri olan *Küçümseme*, kuşkusuz Alberto Moravia'nın en çok tartışılan eserlerindendir.

Alberto Moravia
Küçümseme

Kendinizi *Game of Thrones* gibi entrika, ihanet ve mucizeler diyarında bulsanız ne yapardınız?

İster kalpleri ister savaşları kazanın, isterseniz gölgelerde saklanın isterseniz ışıklara yönelin her halükârda kendinize göz kulak olun, çünkü Kış Geliyor...

Game of Thrones Bulmacaları sizi romanlarındaki kadar gerçek ve uyarlandığı televizyon dizisindeki gibi canlı, dünya ve dünya ötesi ihtisamlı diyarlara doğru eğilence bir yolculuğa davet ediyor. Bu kitabın sayfalarının arasında kimi zaman ölümcül düşmanlar, kimi zaman sürpriz müttifekler ve kimi zaman da güvenilir arkadaşlarla karşılaşacak, şimdiye kadar hazırlanmış en sürükleyici, en çekice ve en mükemmel biçimde kurgulanmış bulmacalar sayesinde rüya gibi bir seyahate çıkacaksınız.

Tim Dedopulos

Game of Thrones Bulmacaları

Ücretsiz PDF Kitap Arsivi - <https://rantey.org>

Mehmet Ali & Akşemsafası

www.destekyayinevi.com

facebook.com/DestekYayinevi

twitter.com/destekyayinlari

instagram.com/destekyayinlari

CÖPLERDEN SEMT ANALİZİ:

Yeni bir kent tasarımı şekilleniyor bugünlerde İstanbul üzerinde. Bundan yirmi yıl önce köy hayatı yaşanan, yediğini içtiğini kendisi üreten insanların yaşadığı İstanbul kırsalında bugün rezidans kuleleri, güvenlikli, yüzme havuzlu, yapay boğaz köprüsü siteler var. İşte bu yerleşim alanlarına örnek olabilecek nitelikte yerlerinden birisi İstanbul Küçükçekmece'de bulunan Atakent mahallesi. Büyük konut ve ulaşım projelerinin gözde semti diye dillendirilse de muhalif politik tavırından ötürü olsa gerek otobüs ulaşımından başka bir projeye dahil edilmemiştir Atakent. Her köşesinde sadece orta ve üst sınıfın kapısından içeri girebileceği franchising kafeler, pastaneler, süpermarketler ve kolejler bulunan bu semtin sakinleri, evlerine parmak izi koyucuyu gibi güvenlik önlemleriyle girebiliyor.

Süpermarketten organik beslenmek

Semtin her köşesinde organik ürün atıklarına rastlamak mümkün. Bu ürünlerin organikliğini fabrikasyon ambalajlarından anlıyoruz. Semtin sakinleri ortalama üstü fiyatlara satılan organik süt ve yumurta tüketiyor. Evlerin mutfakları semt sakinlerinin pek fazla zaman geçirdikleri bir yer olmasa gerek ki, dondurulmuş gıdalar, kebapçı mezeleri ve garnitürleri, karton tabak, plastik çatal bıçak atıklarına sıkça rastladık. Light ürünler, maydanoz ve roka gibi yenmeden çöpe atılan sebzeleri göz önüne alarak hareketliliğin bir sonucu olarak köle problemlenden söz edilebilir. Bunu destekleyecek bir başka önemli unsur ise bölgenin genelinde spor salonlarının sayısının yüksek oluşu.

Aynı evde yalnız yaşamak

Sık sık karşılaştığımız tek öğünlük ya da tek porsiyonluk paketlenmiş gıda atıkları, semt sakinlerinin günlük öğünlerini tekil olarak geçirdiğine işaret ediyor. Bu işaret de modern dünyanın klasik sorunlarından aynı evde yalnız yaşayan aile fertlerini akillara getiriyor. Gıda tüketimleri bölge sakinlerinin genel olarak masa başı işlerde çalıştıkları bir köy gösteriyor. Enerji değeri düşük, daha çok beyin fonksiyonlarına etki eden ürünler sıkça tüketilirken bal, fındık ezmesi, kakulı yer fıstığı artıklarının tüketimi tamamlanmadan çöpe karışıyor. İçecek tüketimi bundan önceki analizlerimize göre oldukça ilginç sonuçları ortaya çıkardı. Atakent'te kola, meyve suyu gibi ürünlerin atıklarına rastlamak bir hayli zor. Semt sakinlerini bolca sade soda, süt ve süt karışımı içecekleri tüketiyor.

Kozmetikten uzak duruluyor

Semtin çöplerinde badem yağı ve gül yağı kutularına sıkça rastladıktan sonra bu ürünlerin içeriğini

araştırdım. Bu yağlar de kuru ciltleri canlandırıyor göze ve beyne kuvvet veriyor. Atakent yaşamak istemiyor. Kozmetik ürünlerinin bu kadar olmasının bir önemli sebebi de semt genelinde lüks sayılabilecek kadar güzelik salonlarının çokluğu. Bu salonlar haftalık randevular ile belli bir ajandaya göre çalışıyor ve her müşterinin bir hafta sonra saat kaçta geleceği çok büyük oranda belirlenmiş.

Kusursuzluğa önem veriliyor

Her ne kadar evde yeme alışkanlığı düşük olsa da semt sakinlerinin serisi bozulmuş bir tabağa, fincana tahammülü yok gibi görünüyor. Konteynerlerden sıklıkla aynı serinin parçaları olan tabaklara ve fincanlara rastladık. Serisi bozulmanın çöpe atılması, semt sakinlerinin mükemmeliyetçi hali hakkında ipuçları sunuyor. Semt sakinlerinin ortak yaşam alanlarına dair bir kusurun giderilmesi konusunda oldukça hassas olduğundan hareketle bu hassasiyetlerin çöpe de yansımaları söyleyebiliriz. Çöplerden çıkan ilaç kutuları da ölesi bir hastalıklı doktor nezdinde iyileştirildiklerini gösteriyor. Böylece korumalı bir hayatın içinde antibiyotik kullanımların fazla görülmeye bu korumacı tavrın bağımsızlık sistemine vurduğu darbe olarak nitelendirilebilir.

Çakma semtler

Atakent'in bazı sitelerinde İstanbul'un tarihi Sarıyer, Ortaköy, Beylerbeyi, Bebek gibi semtlerinden isim devşirmek yapıp meydanlar ve ticaret merkezleri yaptıklarını görebilirsiniz. Bu bir özlemin yansımaysa şayet çöplerde elimize geçen kutularına börek, profiterol gibi hazır gıda satan dükkanların

HALKALI ATAKENT

da bu özlemi gidermek üzere isimlerini aynı yerlerden devşirdiğini gördük. Çocuk parklarının kauçuk zeminle kaplanarak koruma altına alınan semtin çocuklarının, oyuncak sirkülasyonu da bir hayli fazla. Konteynerlerde spasaşlam oyuncaklar var. Toprağa basması, toprakla oynaması sakıncalı görülen çocuklar da parklarda oynamıyor. Belli bir yaştan sonra ise semtin sınırları içinde gezmek yerine yukarıda bahsettiğim semtlerin gerçeğini gezmeyi tercih ediyor.

Sonuç olarak böyle bir tasarımın vücut bulduğu alanlarda hayatlar da tasarlanmıslığa müttehak bırakılıyor. Fatih Çarşamba'da gözle görülenmeden hissedilen duvarlar Atakent'te gözler önünde. Yemek yemek için bile uygun zaman bulamayan semtin sakinlerinden yaşama dair pratik üretmeleri beklemeye ne kadar doğru olduğunu bilmesem de bir gerçek var ki hayatlarımız ne uğruna geçiyor ondan haberdar değiliz.

GÖLGELER DİYARINDA

Biz, insanlığın yeni tanıştığımız hali içinden geçip giderken, gerçek olamayacak kadar umarsız gölgeler görmüştük. Gölge insanlarla dolu gölge köyler. Bunların içinden akıp gitmiştik hiç konuşmadan, hiç dokunmadan birbirimize.

Kapının önünden, önlerinden yavaş yavaş geçiyorlar. Uzun, çok uzun bir zaman önce var olan topraklardan. Şitajhurlılar geçiyor, diye bağıyor biri sokağın öte ucundan. Öyle uzun bir zaman önce ki o zamanlar var olan toprakların adı şimdi çoktan değişmiş, yerlerine yenisi konmuş. Kaç içeriy diyor kadın. Çocuk kapının önünde duruyor annesinin yanında. Boyu kadının dirseğine kadar. Ayakları çıplak çocuğun, terliklerinin içinde. Onlar da fakir. Evlerinin kapısında duruyorlar. Karşıdaki evin derme çatma penceresi açılıyor. İçerden bir baş dıyanıyor. Yanına bir baş daha. Şitajhurlılar sokaklarından geçiyor. Küçük, küçücük güçsüz ayaklarının altında yerden kalkın beyaz toz bulutu. Gözlerini incecek kaldırıyorlar, başları eğik. Anne, diyor çocuk, ne olmuş bu insanlara. Savaş, diyor kadın. İstila, talan, çaresizlik demiyor. Uzun bir yol, demiyor. Yokluk, demiyor. Sadece, kendi içine bükülmüş 'savaş' diye bir ses çıkıyor ağzından. Çocuk öne doğru hamledecek oluyor. Kadın son anda yetişip kendine çekiyor çocuğu. Sakın konuşma bunlarla. Neden anne? Açtır bunlar, yaklaşma, pistir, hastalıktır. Ne yapıyor köy sakinleri uzun uzun geçerken savaş sakinleri? İçeri koşup bir tas yemek, bir kap su, bir battaniye mi getiriyorlar? Kulakları ve gözleri dinlemeye hazır bir yürek mi sunuyorlar? Nereye gidiyor diye mi soruyorlar? Oturun dinlenin mi diyorlar? Ne yapıyorlar? Hiç. Yağmur yağacak, kar yağacak. Hiç. Bırak geçip gitsinler, diyecek evin

içinden çıkıp kadının çocuğa katılan yaşlı kadın. Bırak çekip gitsinler. Herkes kendi topraklarında kalsın. Kimin toprakları?

Yüzlerce yıl sonra bu kez Nitajhurlular geçiyor nehir kenarındaki çamurlu yoldan. O zaman ne yapıyor köy sakinleri? Yüzlerindeki yaraları mı siliyor? Kadınların kucaklarındaki çocukları alıp artık hatırlamadıkları komşu teyze ve amcaları gibi avutuyorlar mı bir gülümsemeyle? O her şey geçer gülüşüyle. Nehrin denize kavuşan ağzında biriken balıklardan o gün yakaladıklarını bir ipe takıp yolluk olarak mı veriyorlar? Yoksa bırak geçip gitsinler mi diyorlar? Yer yok. Nehir kenarında küçücük kulübelerimizde size yer yok. Zaten nehirde fazla balık da yok.

Yüzlerce yıl sonra bu insanlara benzer başkaları kışın çıktığı rüzgârlı bir dağ kasabasından geçiyorlar. Geldikleri uzak diyarın başka dillerde iyice yabancılaşan ismini, sokağın köşesinden büyüğe bir çocuk haykırıyor. Hiç umurunda olmadan, bir oyun adını haykırır gibi. Sonra biraz bekleyip başka bir köşeye koşuyor. Sanki karşısından gölgeler geçiyor. Güneş gidince kendi kendine kaybolup geceye karışacak gölgeler. Kim bilir belki o gölgelerden biri, de yıllar sonra o içlerinden geçip gittikleri gölge köyleri ve insanların düşünüyör. Biz, insanlığın yeni tanıştığımız hali içinden geçip giderken, gerçek olamayacak kadar umarsız gölgeler görmüştük.

Gölge insanlarla dolu gölge köyler. Bunların içinden akıp gitmiştik hiç konuşmadan, hiç dokunmadan birbirimize.

Bir başka yüzyılda trafikte bekleyen arabaların arasından geçiyorlar, egzoz ve toz bulutları, şehir gürültüleri arasında. Kentin erkekleri bu yeni kadın ve çocuklara bakıyor, oradan oraya koştuğu erkeklerine bakıyor, sudan çıkan cesetlerine bakıyor. Bir pencere aralığından bir el uzanır diye sokak sokak geziyorlar. Dünyanın elle tutulur gözle görülür camekânından bir gölgeler boşluğuna düşüp görünmez olmuşlar. Oysa tam da yüreklerinden geçiyor. Meğer şimdilik insanlığın gerçeğine çıkmışlar. O artık çok uzaklarda kalan evleri hayal şimdi. Gözleri haykırıyor. Meğer bir gölgeler diyarına varmış. Meğer bir gölgeler diyarına varmış. Meğer bir gölgeler diyarına varmış.

İşte böyle.

Yüzlerce yıl önce evlerine giriyor, çocukla kadın, evlerinin önünden az önce geçen Şitajhurlılar'ın ardından. Yazık bu insanlara diyor evdeki yaşlı kadın. Çok yazık diyor genç kadın. Çocuk duymuyor onları. Rüzgâr üfleyen pencereden dışarı bakmaya devam ediyor. Önce biraz kederleniyorlar, sonra kederleri geçip gidiyor gölgeler diyarında...

Buyrun Tanışın: Mae West

"Elbette sansüre inancım var, sayelerinde servet yaptım."

Bir zamanlar 'seks' denince ilk akla gelen, muzırla mizahı aynı keyifli potada eriten Mae West, çift anlamlı hınzır replikleriyle imalı konuşma kraliçesidir.

Oyunculduğumün yanı sıra senaryo, oyun ve roman yazardır. Mae West, aslında kasa boyulu, iri göğüslü, tavşan dudaklı vepeyce tombul bir kadındır. Dolgu tabanlı pabuçları "her seferinde tek ayak" diye tanımladığı kırtına ötesi yürüyüşü gariptir. Önu seks sembolü yapan şey ise, söylenmes ayıpları ima etme cüreti, imalarının müstehcen çağrışımları, sansürle taksımları, hattayeni sansür yasaları çıkmasına sebep olmasdır. Yoksa günümüz yıldızları yanında masumun masumudur. Biraz bacak, biraz göğüs dekoltesi haricinde soyunmuşluğu, hattı mayı giymişliği yoktur. Zaten vücudu, ne günümüzün ne de kendi döneminin standartlarındı, mütenası değıldir. Lakin tüm bu fiziksel defolarıyla dünyaya, çekiliciliği zayıflık demediğünü, seksin sadece gençlerin tekelinde bulunmadığını göstermiş, seksin herkesin keyif alacağı bir eylem olduğunu zihinlere yerleştirmişti. Ki bunlar tam da muhafazakarların tüylerini ürperten şeylerdir.

Yazarlık serüvenine, rol aldığı dövüldüklerdeki repliklerini çizdiği cümlelere dönüştürerek, aynı asil ve asil-yazarları elden çıkartarak başlamıştır. Başından beri devdill şahanelerinde olan Mae West'e, 14 yaşına geldiğinde 'baby vamp' adı takılır. Tuluta kaçan bu yeniden replik yazma huyu nedeniyle yazarlık, tiyatro yönetmenliği ve prodüktörlükle sürekli takışa da seçilerek elbette baştan kaç, ona bayılır. 1926'da tümüyle kendi imzasını taşıyan ilk Broadway oyunu *Sex* yazıp yönetir ve yapımcılığını üstlenir. Oyun müstehsin bulunur, Mae West tutuklanır. Seyirciye oyuna bayılır. *Sex* yıllar sonra, 1999'da Broadway'de yeniden şahnelendiğinde, yine kapalı çış çış oynar.

Yine kendi yazıp yönettiği 1927 ürünü *Drag*, eşcinselliğe dokunuşuyla, 1928 ürünü *Diamond Lil* ise müstehcenliğiyle olay olur. Her seferinde tutuklanır, yargılanır, arada hapis bile yatar, cezasını ödeyerek salıverilir.

1932'de davetlere dayanamayarak Hollywood'da gider. Bundan sonraki 46 yıl boyunca sadece 12 film yapacaktır ama artık dünya çapında bir yıldızdır. İkinci filmi 1933 tarihli *She Done Him Wrong* (kendi oyununu *Diamond Lil* uyarlaması), MGM karşısındaki sallanan Paramount'u kurtaran yapım olarak tarihe geçerken, başarılı paylaşılır "süit" Cary Grant'ın'da yer alması sağlar. Sanırlı kuluza Belle of Nineties filmi keşse kese kuşa çevirir, Mae West sansürle dalgasını geçse de sinirinden ağlar, filmse fevkalade işe yarar.

Aynı yıl Hays Sansür Ofisi, sırf Mae West'in manidar sözleri için yeni bir sansür yasası çıkartır. Başta film dünyası olmak üzere yer yerinden oynar. Artık tam bir şöhrətli! 1936'da senaryosunu yazdığı *Go West, Young Man*'le ABD'nin en çok kazanan kadını ünvanını alır. 1943 yapımı *Heat's On*, senaryosunu kendi yazmadığı ilk filmidir. Zaten sansür de iyiden iyiyi sıklıkla başlamıştır. Sinemaya ara verir.

Sırada kendi yazdığı skeçlerle yıllar sürecek Las Vegas gösterileri vardır. Mae West bu gösterilerle de gündem olmayı, yani sıkça ahlaka aykırı bulunmaya sürdürür.

Senaryo ve oyunlarının yanı sıra, *Pleasure Man* ve *Sex* adlı iki de roman yazar. Edebiyat adına gayet sade suya tirit, ama Broadway ve vodvil dünyasını içeriden anlattığı için de eğlenceli romanlardır.

1970'de israrlarla dayanamayıp, Gore Vidal'ın skandal yaratan romanından uyarlanan *Myra Breckinridge*'le perdeye döner. Başrolü o zamanların seks ilahesi Raquel Welch'le paylaşır. Tüm rüküşlüğü ve geçkinliği rağmen Mae West, Welch'den sürekli sahne alır.

Son denemesini 1978 yılında, kendi oyunu *Sex*'ten yola çıkan, ama başkalarının elinde epey değişmiş *Sex*te'le yapar. Cümleleri yine muzır, yine manidardır. Eski kocaların, Mae West'e saygı duruşu olarak Tony Curtis, Ringo Starr, Alice Cooper, George Hamilton, George Raft, Walter Pidgeon:

Dalton oynar. Film gişe yapmaz. Mae West son hayalkırıklığını derin yaşar.

Salvador Dali tarafından, gayet anlaşılır nedenlerle idolize edilen Mae West'in bilinen tercihi, yapılı ve genç erkeklerdir. Mümkünse vücut çamyipyonu olan bu erkekler onun hem özel yaşamında hem de sahne gösterilerinde önemli yer tutar. Hatta Las Vegas'taki sahne gösterilerinde ve son dönem filmlerinde bu erkekler olabildiğince az giyimli olur, her fırsatı bir kenardan sahneye fırlar.

Kapalı adamları sevmesine rağmen 1911 yılında gösterişsiz Frank Wallace'la evlenmesi ve acilen boşanması, hayatının muammalarından biridir. Yıllarca bası sporcu hayranları tarafından düzenli olarak ziyaret edilmisti. Mesela vücut şampiyonu Paul Nowak, ölene kadar Mae West'in şoförünü de sürdürmüştü. Özel hayatını hep özel' tutmaya özen gösteren West, yıllarca filmleri, gösterileri ve yayınlarını insan yüzü davalarıyla uğraşmış, politikacıları kızı yüzüklüğe suçlamış, defalarca tutuklanmış ve durumunu "Elbette sansüre inancım var, sayelerinde servet yaptım." diye özetlemişti. Hayatı boyunca kendini "biraz muzır bir kız" olarak niteleyen Mae West'in kapalı ve sınırlı sosyal hayatı, tanıklıkları "narisist" diye yorumlanmıştı. Ne de olsa yatak odasının tavani ayna kaplıdır. Yıldız plana kadar aşşşılanıp küçüşşşenmiş, yüzü sahnelere geçen çocukluğu boyunca her anlarında hırpalanmıştır. Kimselere güvenmez, ağlamaz; dostu genç, arkadaşları bile yoktur. Garip bir yalnızlığı seçer. Mesela, tüm servetine rağmen, 1932 yılında Hollywood'a gelince yerleşmiş ufak apartman dairesinde yaşıyor. Sıkılaşmış saatterce kendini ayında seyretmesi, evinde yalnızken bile gösterişli sahne kostümü benzeri kıyafetler içinde, tutkuya bağlanmış prantalara bezzeli, tüller ve tüyler arasında oturması, uyanır uyanmaz üstüne geçirdiği ve sadece yataarken kırdığı sıkı kürselerle gezmesi, şoförülle tek başına saatterce otomobile dolmasıının en büyük eğlencesi diye

İstanbul Film Festivali

Bir zamanlar festivaller sadece film seyredilen yerler değil, dünya sinemasını gerçekten buluşturan yerlerdi.

Seksenlerin sonu... Festivalin belki de en güzel yılları. Dünyanın her yerinden görmediğimiz bir sürü film festivale katılıyor. Akın akın seyirciler salonlara koşuyor. Dünyanın meşhur sinemacıları da geliyor. Mesela bir sene Bertolucci onur konuğu olarak gelmişti festivale. Ben öğrenciydim o sırada. Hocalarımız bu ünlü yönetmenlerle sinema hakkında sohbetler yapmamızı ve bunları kamerayla kaydetmemizi istedi. Biz de dedik ki, "Hocam biz sinema televizyon öğrencisiyiz adamlar dünya çapında yönetmen, bizimle konuşurlar mı?" Hiç unutmuyorum Duygu Sağıroğlu dedi ki: "Bir sinemacının sinema öğrencilerine annelik borcudur. Siz görüşmeyi talep edin onlar mutlaka kabul edecektir." Aynen öyle oldu o sene edis İstvan Szabo gelmişti, onunla bir otel odasında oturup sohbet ettik. Orada şunu söylemişti: "Kısa film uzun filmin anesidir." Biz de Duygubeyin söylediğini ona söyledik: "Sizin bize annelik borcunuz varmış sohbet edebilir miyiz biraz?" Kabul etti. Sağ olsun çok güzel bir sohbeti.

Birkaç gün sonra Bertolucci geldi biz de aynı teklifimizi ona da ilettik o da kabul etti. Kamerayı da ben kullanıyordum. Bertolucci'yi vizörden gördüğüm anı hiç unutmuyorum. Hatta bir an yaşadığım anın gerçekliğini kontrol etmek için gözümü vizörden çekip baktım Bertolucci'ye.

Festival akşamları küçük partiler olurdu biz de oralara giderdik. TRT'den festivali takip eden TRT görevlileri yanıma geldiler ve "Bertolucci ile sen konuşmuşsun o kaseti bize verebilir misin?" dediler. Gerçekten de

adam devlet televizyonu dahil hiçbir kanala konuşmamış, sadece öğrenci olduğumuz için bizle sohbet etmişti. Hocalarımıza sorduk TRT bizden kopya istiyor verelim mi diye, verdik. Eğer TRT'de Bertolucci röportajı o zaman yayınlanmıyorsa o bizim çektiğimiz röportaj.

Daha sonra başka yönetmenlerle de görüştük Elia Kazan, Kieslowski, Nikita Mikhalkov. Hepsi de tanışıp sohbet etme imkânımız oldu. Emek Sineması'nın fuayesinde konuşmuştuk Kieslowski ile. (Mavi, Beyaz, Kırmızı'yı yapmamıştı daha) Yazlık bir ayakkabı ile gelmişti. Eski de bir ayakkabıydı. Konuşmadan sonra dışarı çıkıp İstiklal Caddesi'nden ayakkabı aldık ona. Nikita Mikhalkov'la "Mekanik bir piyano için bitmemiş parça" filmi ile ilgili uzun sohbetlerimiz oldu. Angelopoulos hocalarımızın da arkadaşı olduğu için sık sık okula gelip giderdi zaten, abimiz gibi.

Düşünsenize bahsettiğim isimler gelmiş geçmiş en büyük sinemacılar ve belki bundan yüz sene sonra bile unutulmayacak isimler. İnsan bu duayenlerle geçirdiği çok kısa vakitlerde bile bir şeyler öğrenip yeni bakış açıları kazanabiliyor. Gerçek ustalar kendinden sonraya yön veren, bir anlayış, bir teknik bırakanlardır ve bir zamanlar festivaller sadece film seyredilen yerler değil, dünya sinemasını gerçekten buluşturan

Altı ekmek, on yumurta Samim amca.
Biraz beyaz peynir, biraz amonyum nitrat.
Biraz nitroglicerini, biraz fıtrat.
Demin yarın yüzü serin; ulan mermi,
düştü yüzü koyun.
En güzel kızıldı karşıki köyün.

Beni demiren dövdüler.
Sırtımda şehvetli, eyyamlı çapak.

Cülüşünü sakladığım yeri vermedim
babamın paltosunu.
Cemal yoksa bura Seyfi'nin kaldığı koğuş mu?
Onu Veyssel yapan kör olan gözü,
Nah şurası Bağcılar prömiyeri.

İşte şimdi hatırladım annemi hatırladığım yeri,
iki avucumla tuttuğum seri.
Görünmez diye sakladığımız kara,
çiğir altında.
Kalbinin bir yarısı,
sakladığı gün sarısı,
ona göre gökyüzüsü.

HEPİMİZ ŞUBATIZ... HEPİMİZ EKSIK...

Şiir okumayı ne zaman bıraktığımı düşünüyorum şu sıralar, bir de Şubat ayını...

Öksüz bıraktığım şiirler bir tarafa da aklıma Şubat düşüktük, *Şaka ile Karışık* filminde hâkim karşısında duran Osman kadar mağmum* ve mahzun hissediyorum kendimi. Hepimiz, hem de kaç kere, rakı kadehini masaya vururken, "Bu da mı gol değil be?" diyerek boşaltmışızdır ciğerimizi... Ofsatçı Osman, muhterem bir insan, sevdiğimiz bir abimizdir de filmin adının *Şaka ile Karışık* olduğunu ya bilmiyeyiz ya hatırlamıyız. İşte Şubat deyince, o filmi ad kadar bir mahzunluk çöküyor üzerine.

Zamanı dillere bölmek, haftaya yedi gün vermek, ayların kimine otuz kimine otuz bir gün dağıtmak, kimin aklına gelmiştir acaba? Nasıl bir adaletsizliktir, temmuzla ağustosla üst üste otuz bir gün bahşederken, Şubata, "Sen yirmi sekizle yetin!" demek? Teselli ikramıyesi gibi, dört yıldı bir, yirmi dokuz güne avutmak onu... Şubatın bu mağduriyeti, Sadri Baba'nın da aklına düşseydi benim gibi, kesin "Adaletine, insanlığına kurban olayım Hâkim Bey," der, başlardı Şubata şavunmaya. Düşmemiş demek ki...

Zaten insan durduk yere neden Şubata düşünür? Hani Akşam ne yiyeceğini, hayatının geri kalanıyla ne yapacağını düşündürsün düşünmesine de Şubata düşünmek niye? Aralık düşse aklıma derim yılsonu muhasebesi... Olmadı ocak, o da yeni yıl, yeni umutlar teranesi... Nisan ya da eylül diyelim; yani her bahar olmasa da ben olacaksam bahar da âşık olurum, ilk ya da son, ayrımcılık yapacak değilim ya... Her aya bir kulp bulurum da Şubata diyecek bir şey bulamam.

Hani bundan sonra, yıldı on bir ay olmasa kara verilse, Şubatın iş akdi feshedilir önce. İhtiyar bir adam gibi ber pardösüsü ve fötr şapkasıyla, hiç itiraz etmeden gider muhasebeyi, hesabını kestirmeye. Plüton'un artık günes sisteminde bir gezegen olmadığının ilan edildiğini bile de aynı resim gelmiştir gözümün önüne. Parmakla gösterip alay eder gibi, "Sen önce gezegensin artık!" dediler ya Plüton'a, biz de her yıl gözünün içine bakıp, "Eksik! Eksik!" diye bağırıyoruz işte şubata. Patronlar üç gün az çalışanlara aynı maaşı verecek diye dertleniyor, çalışan üç gün az harcadığını kâr sayıp üç beş borç kapatacak diye ümitleniyor. Şubata kim düşünüyor?

Bizler... Herhangi bir cins ismin sonuna 'hakları' kelimesinin getirilmediği, mevcudiyetle eşit bir dünya hayal edenler... Ermeni, Türk, Kürt, Alevi demeden; eşcinsel, trans demeden; kadın, çocuk, hayvan demeden; haksızlığa karşı, canı yanmamış olsa da canı yananların yanında sokağa dökülenlerin arasındaki artı birler...

Şubata öyle basalım bağrımıza. Bırakalım dışarıdaki mağrur duruşlarımızı bir tarafa, Şubata ne kadar sarılsak, kendi aslımızı görürüz aynalarda. Her yıl olduğu gibi, bu yıl da bir şeyler eksik değil mi hepimizin hayatında? O zaman hepimiz biraz Şubat değil miyiz aslında? *Eksik yerimizi buruşturulmuş gazete sayfalarıyla tıkamayalım, makyaaj hileleri ile kapatmayalım. Kimseye rol yapmayalım, eksiklerimize sarıalım, onları öpüp koklayalım, Şubata öpüp koklar gibi.*

Mesela şiir okumaya başlayalım yeniden, hem de bıraktığımız yerden. Öksüz, yetim kalan, gözümüzün ilk değdiği şiirleri bulalım; büyütüp adam ettığımız üst benliğimiz utansın, yüzü kızsın, bu şiirin ben nesini sevmişim diye. Hani bugünlerde üstatları okuyorsam da bir zamanlar "Sen içerdeyken ben... Her zamanki gibi buzdolabının kapagını ayagımla kapadım," diyen bir şiiri pek severdim, çok ağladım dindilediçe. Dindilediçe diyorum ya şiirlerle kipli cildikliği kadar eski bir zamanlar işte... Üst benliğimiz utansın utanmasında da içimizdeki o güzel çocuğu mahcup düşürmeyelim, Şubata düşünelim.

Ustaların adlarıyla meşhur olmuş, bir vakit sonra ifşa olmuş, şairi meşhul şiirlerin peşinden koşalım. Ben bir tane buldum mesela: "Ay şiğındadır sevgiliye duyulan hasret ve sevgiline hasret kaldığın kadar ona yakınsın," diyor bir mısrasında. O da bizim gibi eksik, baksana. Büyükmizlerin altından sığıntı gibi yaşayan bu şiirleri aşığılayan bilirkişilere inat, biz hepsini sevelim.

Sokak köpeklerine selam verirken Sadri Baba'yı analım. Plüton'u düşünelim, uykuya dalmadan önce. Şubata sarıalım. Kim bilir, belki biz de bir şiir yazarız bu aya eksik kalan yanımıza.

Tamam, her gece mutlu uyuyamayız ama olsun, insan gibi kalkarsın ertesi sabaha.

amansız bir günde ayrıldım senden
ne dünden memnunum
ne de bugünden
kalbim şikayetçi oluyor benden
sensiz yaşamayı başaramadım

bu hayat kavgası cana yetince
vurup duvarları yıkasım gelir
çaresizliklerim çaresiz kalır
bir anda dünyayı yakasım gelir

çıldırır bedenim ruhum daralır
ters düz olur her şey gözüm kararır
bir şeyler aklımı başımdan alır
bir anda dünyayı yakasım gelir

çaldılar gözümden uykularımı
sattılar en güzel dostluklarımı
korkular bekliyor yarınlarımı
brakıp her şeyi gidesim gelir

SİMÜ -LASYON -LU ŞİİR

Tarifi imkânsız duygular şey olmuştur içimizde
Bunun yanısıra olduğunu biliyorduk ikimiz de

Simülasyon derdi yaşasaydı Baudrillard müteveffa
Ben diyemedim bir şey takip kalmıştım mazrufta

Hayali cihana değecek ne kaldı ki elimizde
Arayan bin açık bulur saçma sapan geçmişimizde

Rakıdan valla rakıdan içinde olduğum garip hal
Lakin başka da anlatılmaz bu zavallı hal-i pür melal

Kafiye kasiyorum Gürkan abim görse ne güler
Gülse gülsün n'apalım benim derdim bana yeter

Çekçekçi İsmail ve Birgül'ün Çeyizi

Bu bir hikâye değil bu yoksulların bitmek tükenmek bilmeyen "acıkl" ve "yok" öykülerinden ikisi. Yokluk öykülerinin görünmeyen kahramanların yıkım fotoğrafları gözünün önünden hiç gitmedi ve bu kahramanlardan biriydi çekçek arabasıyla hurda toplayan İsmail ve çeyizi toprak altında kalan Birgül.

Çekçekçi İsmail

Evi yıkıldıktan sonra devletin Ataşehir kaymakamlık binasının hemen arkasındaki çadırdaki iki yıl önce bedenine "inme" indiğinden beri yatıyor kâğıt toplayıcı Çekçekçi İsmail.

Ayaklarını uzatabilecek kadar genişlikte pıncıradan bir çadırda kış çetin geçti. Sarıkız, hayat yoldaşının çekçek arabasını çeke çeke demir topladı, plastik topladı, kâğıt topladı, yemedi yedirirdi. Yeter ki nefes alsın İsmail'i, soluğunu hissetsin Sarıkız.

Yağmurda karda çadını kaldırı, kur, yatalak İsmail'in üstüne sızan suları temizle, İsmail'in tek kazığını komşunun sobasında kurut, kış böyle geçti gitti.

Çadının bitmez tükenmez öyküsünün üzerine bahar doğdu, cemre düştü...

Günlerden Nisan 1, şaka günü, Sarıkız'ın çığlığı sokagünletti...

Kaymakamarka pencerede üzerinde beyaz gömleği ile sokakta çığlıklar arasında çadıra doğru koşturan kadınları, erkekleri, çocuğu çocuğu izledi.

Çekçekçi İsmail zaman zaman kendisini ziyaret edenlerden de, çadını aralayıp yıldı iki defa gözüne flaş patlatan gazetecilerden de, devletin binasını sosyal yardımlaşmasının ulaşmadığı erzakından, kömüründen de kurtularak bedenini kıştan çıkarıp bahara teslim etti...

Aradan bir hafta geçti beyaz gömlekli kaymakam, "Yaz" dedi sekreterine: "Kimliği olmadığı için Çekçekçi İsmail'e Sosyal Yardımlaşma'dan, sosyal erzak veremedik.

bakımsızlık" diye geçse de ölümünden Sosyal Yardımlaşma Vakfı'nın sosyal yardımın hiçbir sorumluluğu yoktur. Romanların açlımından sorumlu bakana saygılarımızla arz olunur."

Çekçekçi İsmail'in hayat arkadaşısı Sarıkız kendine miras kalan çadırdan İsmail'in çekçek arabasıyla hurda toplamaya çıkarken bir sabah buldozerin kesik kesik siren sesini duydu. Bir üniformalı, buldozeri kullanmaya gerek duymadan eliyle çadın yıktı.

Birgül'ün çeyizi

Birgül, Çekçekçi İsmail'in komşusu. Buldozerci evini eşyalarıyla birlikte yıkınca çeyizi toprak altında kalan Birgül yıkıntının ortasında, oturmuş bir taş andırıyordu. Birgül'ün haftaya düğünü olduğunu eğer buldozerci bilseydi iki göz odada asılı olan, kız tarafı-erkek tarafının zor bela aldığı yemenileri, tülbentleri, elbiseleri, çorapları, çarşafı, takıları, nevresimleri, tencereleri almalarına izin vermeden yıkar mıydı. "Belki de acırdı" dedi annesi Birgül'e. "O da Allah kulu bizim gibi."

Çadının bitmez
tükenmez öyküsünün
üzerine bahar doğdu,
cemre düştü...

Annesi iki leğen bir çamaşır ipi bulup getirip koydu. Birgül'ün önüne. İki gözü, iki çeşme oturduğu taştan ayağa kalktı Birgül.

Annesi ile birlikte, nevresim takımı kız, elbiseler erkek, yemeniler kız, kap kakac erkek tarafı diye tek tek ayrıp çeyizleri leğenlere yerleştirdiler. Sonra silkelediler tozlarını, yıkadılar, çamaşır ipine astılar. Bir anda molozların arasından eşyalarını çıkaran kadınlar her şeyi unutup Birgül'ün ipe dizdiği çeyiz-çamaşırın etrafını sardılar. Bazıları erkek tarafının, bazılar da kız tarafının aldığı çeyize parmak ısırıldı. Birgül gülümseydi, Roman işte!

Aradan altı yıl geçti. Sarıkız'a ve Birgül'e ne mi oldu? Bir başka kentte bir başka barakada, çekçek arabalarında topladıkları hurdaları Çevre Bakanlığı'nın hurda alımını yasaklayan kararının "açılım"ını bekliyor.

Deliliğin Delili Yoktur

NURDAN PAK

Nurdan abla elli iki yaşında, videoları milyonlarca kez izlenmiş bir internet fenomeni. Aslen Adanalı, şu an Laleli'de yaşıyor. Babasının işi sebebiyle küçük yaşta ailesiyle birlikte İstanbul'a gelmiş. Çalıştığı işyerinde eşİ Ümit ile tanışıp evlendikten hemen sonra anne olmuş fakat ne yazık ki mutluluğu uzun sürmemiş. Kızı Leyla henüz üç buçuk aylıkken hayatını kaybetmiş ve Nurdan abla bu acıyla tek başına baş edemeyerek alkole sığınmış. Leyla'nın ölümünden sonra yaşadığı ağır üzüntüye bir de aşırı derecede alkol tüketimi eklenince, Nurdan abla zihninin zincirlerine sığamaz olup sözünü, tavrını, öfkesini özgür bırakmış.

"Ben Adanalıyım. Taksici bana diyor ki Urfa'lısın. Baaak, Urfa dersin kızarım. Bana Urfa'lı demesin kimsel! Çünkü ben Adanalıyım! İlk okula kadar okudum, sonra babam Almanca okula yazdırdı, ben de okula gitmedim bir daha. Babam beni dövdü, 'Kızım niye okula gitmiyorsun?' dedi. 'Baba ben Adanalıyım, bana Almanca mı lazım, Almancaya sokaymı,' diyerek okulu bıraktım. Sonra İstanbul'a geldim. Sen beni nereden tanıyorsun? Videoları mı gördün? Hani ben bira içiyordum... O zaman Küçükpazar'da yaşıyordum, bekar evim vardı. Ev sahibim İsmail' e cumartesi den cumartesiye elli milyon veriyordum. İsmail diyor iki yüz milyon ver. Ben nerden bulayım sana iki yüz milyon? Ben içki içmezsem, sigara içmezsem, yemek yeksizsem ne olacak? İsmail YK mısın lan sen de Yektir git."

Nurdan abla, beni dikkatlice süzdükten sonra birdenbire konuyu değiştirdi. "Sen benim oğlumu gördün mü? Dur sana fotoğrafını göstereyim," diyerek oturduğumuz kanepenin altından oğlunun fotoğrafını çıkarıyor, sonra da sanılıp öpüyor fotoğrafı. Nurdan ablanın acısı yalnızca kızını kaybetmekle kalmamış;

kızının ardından eşİ Ümit'i, daha sonra da oğlu Görkem'i kaybetmiş. Babası, annesi, abisi ve ablası da sırasıyla vefat etmişler. Dünyada yapayalnız kalmışken Hacı Murat adlı bir işadımı sahip çıkmış Nurdan ablaya ve şu an kalmakta olduğu evi tahsis etmiş. Hayatı artık bir bakıma daha iyi. İçkiyi, sigarayı bırakmış ama bundan pek memnun gözüküyor.

"İyi değilim, içkiyi bıraktım. Sigarayı bile bıraktım, iyi değilim. Bana kalkıyorlar, içki içiyorum, göbeğim var diye hamile diyorlar. Benim kocam öldü, ne hamilesi ulan? Kocam içkiden öldü, beni de içkiye o alıstırmıştı zaten. Yirmi iki yaşında evlendim, kızım öldükten sonra içkiye başladım, oğlum ölmeden önce de içkiyi bıraktım. Görkem'in elini kesceklerdi, ezan başladı, 'Allahım oğlunum eli kesilmesin içkiyi bırakacağım,' dedim. Eli kurtuldu, ben içkiyi bıraktım ama sonra böbrek hastalığından öldü oğlum."

Nurdan abla oğlunu öldü kabul etmemiş, onu yaşımda tutmak için elinden gelen her şeyi yapıyor. Her ölüm yıldönümünde, oğlunun doğum gününü kutlamak için bir pasta aldığını söylüyor. Ölüm yıldönümünde, doğum günü kutlamak? Bir çeşit başkaldırısı benziyor. Belki de yazısına, mumlar üfleyp pastalar keserek başkaldırıyordu Nurdan abla. Haklındaki küçük detayları öğrenmek için ona, takım tutup tutmadığını, soruyorum. Ardından bir başkaldırı daha geliyor. "Hayır, sen?"

"Ben Beşiktaşlıyım."
"Beşiktaş mı? Beşiktaş mı? Bana bir daha Beşiktaş deme ulan!"
"Neden Nurdan abla?"
"Benim oğlum da Beşiktaşlıydı."

Nurdan ablanın, oğlu Görkem'i hiç unutmadığını ve hayattaki yalnızlığını görünce, ona yalnız yaşamaktan korkup korkmadığını soruyorum.

"Ben niye korkayım? Sen anlayamazsın. Bak ben bir gün içki içiyordum, oğlum bakkala ekmeek almaya gitti. Bir adam vardı, kalktı benim mememi elledi. Oğlum da aldı biçacı adama sapladı. Benim oğlum aynı anası gibiydi. Erkekler benden kaçıyor. Burada bir beki var. Ramazan ayında, bana hep 'karıcığım karıcığım' diyorodu. Ya dedim, sen benim kocam mısın? Dedi ki, 'Şeker Bayramı olacak

karıcığım, gel dudak dudağa öpüselim.' Bir dakika dur kocacığım,' dedim. 'Öpücem ben seni duduğınan.' Yanına yanaşıp karnına bıçakla bir vurdum. Al bakayım pezevenk, sen bana haa! Ben bıçaksız gezer miyim lan? Ben sokakta yatıyordum, bıçaksız gezemedim. Şimdi beni görünce kaçıyor beki. Sen yöle kızmı, sana biri böyle sapıklık yapsa vuramaz mısın?' Kendimi bir Zeki Demirkubuz filminin gibi hissettiğim için ben de gaza geliyorum. "Vururum Nurdan abla, ayıpısın."

Nurdan ablaya ölüm ve hayat hakkında biraz daha sohbet ediyoruz. Hava soğuktu, bana abla ve ekliden hediye ediyor. Mehmet Ali karşısında eziliyor, anneliği ile sefkat buluyorum. Evden ayrılmadan önce son bir kez bakıyorum Nurdan ablaya, bir videosunda söylediği "Bana deli diyenin kendisi zirdelidir," sözünü hatırlıyorum. Sonra içimden cevap veriyorum bu söze: "Elbette Nurdan abla deliliğin delili yoktur zaten."

Ramatçılar

Ramatçıların aralarına girebilmek ya da onların kontrolü altındaki sokaklarda altın veya altın tozu için araştırma yapabilmek bir hayli güç. Kağıtçı kisvesi altında sokaklara girmeye çalışanlara da müsaade etmeyen ramatçılar, mesaisiz sokakların sahibi olmuşlar.

Altın tozu çöpte de değerlidir

Altın keşfedilişinden bu yana dünya tarihinin yönünü değiştirme kudretine sahip olmuş doğal bir metaldir. Sistemin çarkının dayandığı noktalar inşa edilirken müktedirlerin vazgeçilmez olan altın; nice firavunların, kralların, sultanların koltuklarına teminat olmuştur. Bir metale yüklenen bu büyük anlam, keşfi üzerinden asırlar geçse de daha da büyüyerek devam etmekte. Altın, bugünün piyasalarını çalkılamayı sürdürürken, insanlığın büyük bir kısmı, onun ne işe yaradığından tam emin değil. Sonuca bağımlı modern bireyin yaşamı, nedensiz kıymetlerin peşinde koşarak geçiyor. Ve sokaklar da modern bireyin iktidar çabasına hizmet eden ve onların taleplerine cevap verme yolları arayanlara mesken oluyor.

Altın tozu: Ramat

Kapalıçarşı'nın çevresindeki sokaklarda, mesai sonrası saatlerde çöp toplayan insanlar dikkatimizi çekiyor. Akşam 6'da mesailer bitiyor, kepenkler kapanıyor, sokaklar orta yaş grubu çöp taşıyan abillerle doluyor. Mesai saati sonrası ürktücü bir sessizliğe bürünen sokaklardan geçmek uzaktan bir hayli riskli gibi görünse de kimse kimseye karışmıyor. Sokaklarda çöp toplayan insanların orada bulunma nedeni ise herhangi bir çöp toplayıcısından farklı. Onlara "ramatçı" deniyor. Ramat altın tozu anlamına geliyor, ramatçı da toplayıcısına verilen isim. Her ramatçının görevli olduğu bir sokak var; onların organizasyonunu sağlayan bir de şefleri bulunuyor. Çarşının içinde veya çevre sokaklarından atölyelerden çöpe atılan altın tozlarını toplamayı iş edinmiş olan bu insanlar, genel olarak büyük atölyelerin yakınlarında konuşlanıyor. Madenlerden taşların arasından kazınarak çıkartılan altınlar bazen külçe, bazen toz halinde varyor üreticisine. Üreticiler de atölyeler de altını işleyip mağazalara satıyor. Normal üretim alanlarından farklı olan bu atölyeler, işleme sırasında çalışan işçilerin bu kıymetli metali herhangi bir biçimde işletme sınırları dışına çıkarmaması için ciddi önlemler alıyor. Elbiseler mesai bitiminde değiştirilip sert bir fırçayla temizleniyor. Eller arındırıcı kimyasal maddelerin katıldığı sularla yıkanıp aynı şekilde fırçalanıyor. Hiç şüphelenilmesin yine de işe yaramıyor. Bütün önlemlere rağmen, altının az da olsa bir kısmı bazen kanalizasyona bazen de çöpe gidiyor. İşte tam bu sırada ramatçılar işe müdahil oluyor. Çöpe atılan altın tozları tesviye işlemi sonunda etrafa saçılan toz bulutuna dahil oluyor oradan da bazen rögarlara bazen de çöplere gidince onların eline düşüyor.

Mümkün mertebe israf edilmemesi için çalışıyorsa da ramatçıların payına aylık 300 gram kadar altın tozu düşüyor.

Haslat eşit bölüşülür

Organize bir şekilde çalışan ramatçılar, çarşı dükkânlarından altın tozları dışında çöpe atılan altın ve pırlantaları da buralardan ayıklamakla görevli. Tabii bu bulunamlar için ekstrası oluyor. Bir takım gibi çalışan ramatçılar, toplanan tüm haslatı eşit bir biçimde bölüşüyor. Toplanan altın tozları Kuyumcukent'e ya da Kapalıçarşı'daki ramat atölyelerine satılıyor. Kapalıçarşı çevresinde akşam 6 ile 8 arasındaki toplama işleminin ardından ramatçıların kendi kamyonu gelip, altın bulunması muhtemel çöpleri alıp altın ocaklarına götürüyor. Bu ocaklarda 900 dereceye ısıtılarak çöplerin içinde altın tozları 1064 dereceye kadar dayanabildiğinden kaybolmuyor.

Dışa kapalı bir meslek

Ramatçıların aralarına girebilmek ya da onların kontrolü altındaki sokaklarda altın veya altın tozu için araştırma yapabilmek bir hayli güç. Kağıtçı kisvesi altında sokaklara girmeye çalışanlara da müsaade etmeyen ramatçılar, mesaisiz sokakların sahibi olmuşlar. Kendi ekmeklerine dokunulmadığı müddetçe kimseye karışmayan bu insanlar genellikle Doğu Anadolu illerinden İstanbul'a iş aramak için gelenlerden oluşuyor. Bazıları birbirleriyle akraba. İşlerini güvence altında tutmak isteyen

ramatçıları olası bir pozisyon açığında hemen kendi yakınlarındaki potansiyeli yüksek tanıdıklarını yerleştiriyor. Ramat çıkma ihtimali yüksek olan sokaklarda tecrübeli olanlar iş yapıyor. Bu sokaklarda diğerlerine nazaran daha büyük atölyeler var. Yemek artıklarının olduğu çöpler ise genellikle kamyonu gönderilmiyor. Altın tozunun ortaya çıktığı alanlarda kağıt, cam ve makine yağı gibi atıklar bulunduğundan, o çöpler daha büyük potansiyel taşıyor.

Ramatçılar uzun yıllardır Kapalıçarşı sokaklarını arşınlayıp çöplerden ekmeklerini kazanıyor. Çevre esnafı tarafından sevilmeler de bir şekilde hayatlarını bu sokaklardan kazanmak durumundalar. Birçok durum memleketlerindeki akrabaları bu doğundan habersiz, çöplerden kazanılan parayla yaşamlarını sürdürüyor.

SERVET OĞUZYER

Hayatın en gerçek ticarethanesi: Cenaze Levazımatçısı

Her mesleğin kendine göre bir zorluğu vardır. Her meslekte her gün yeni insanlar tanır, yeni hikâyeler öğrenirsiniz. Peki ya hikâyenin sonunu görmek ister miydiniz? Kırkor Usta'nın işi tam olarak böyle. Taksim'de, Fransız Konsolosluğu'nun arka sokagında minik bir dükkân. Ne ölüm ne de düğün o kadar küçük yere sığcakmış gibidir. Cenaze levazımatçısı Manuk Çapan'ın oğlu Kırkor Usta ile mesleği hakkında konuşmak üzere dükkânında buluştuk. Sarı dolmuşların arasından geçerek hayatın en salt, gerçek ticarethanesine giriyoruz. Siyah demir kapıdan içeri girdiğimizde karşımızda duran vitrinde iki üç abajur, bir sarmaşık... Bir de duvarlarda, mezarlıklardan kiliselere, hastanelerden çiçekçilere telefon numaraları. Küçük camekân ofiste masanın başında şirin bir ihtiyar oturuyor. Bir elinde gazete, diğer elinde gözlüğü, yüzünde sıcak bir samimiyet ile "Hoş geldin" diyor.

Cenazelerin son arkadaşlarıdır

"Cenaze levazımatçısı, bizim cemaatimizde kişinin ölümlüden gömülmesine kadar her işi yapar. Cenazeyi kilisenin morglarında yakar/yıkatar, tabutunu ayarlar, kilisesini, salonunu ayarlar, cenazenin kalkmasını organize eder. Cenazenin yıkamasından sonra bütün gerekli detayları ayarlar. Aile hiçbir şey karışmaz. Bütün yetkiyi bize verir. Son yıl arkadaşsız anlayacağın. Aile isterse tabutu taşıamak için dört tane mortucu (tabutu taşıyan) tutulur. İki ya da üç papaz olur (isteğe göre değişir).

Çırakların psikolojisi bozuldu

Mesleği rahmetli babam Manuk Çapan'dan öğrendim, ama ben çocukluktan öğretilmedim onlar başka mesleklerdeler şimdi. Elli üç yıldır bu işteyim. Bu meslekte çevre de önemli. Rahmetli babamın biraz keştesi vardı, ben de onun sayesinde biraz daha genişlettim çevreyi. Çok fazla çırak yetiştirdim ama birçoğu erkenden bıraktı mesleği çok oldu erkek yaşta psikolojisi bozuldu. Mesela ben ancak bir süre sonra iş olarak bakabilirdim ama bu duygusuzlaştığım anlamına gelmiyor. En çok üzen beklenmedik bir cenaze, hele ki genç işe.

Cüce Simon, Lefter, Rum Patrikleri...

Birçok tanınmış kişinin cenaze işlerini yaptım; ama koca elli yıl, hatırlamak güç oluyor. Mesela Rum patriklerinin cenazesinde bulundum. Vaktinde namılı biri vardı, Cüce Simon derlerdi. İstanbul'un simgesi idi, onun cenaze işlerini yaptım. Ticaret erbapları, eski zanaatkarlar, işinin ehli sanatçılar. Şimdilik aklıma gelen bunlar. Bir de eski topçu rahmetli Lefter'in cenaze işlerini yaptım. Kendi yakınlarımızın cenaze işlerini de yapıyoruz ama

o da biraz kalbi yoruyor. Önünde yatan tanıdık oldu mu insan her saniye biraz daha yaşlanıyor orada.

Kefenin cebi olmaz, isteyen olmadı daha

Millet kefenin cebi varmış gibi yaşar ama olmaz. Genelde zenginler için söylerler bu lafı. Ama hiçbir şey götüremezsin yanına. Orada duyur malının değeri yoktur.

Azrail ile bir iş ortaklığımız yok ama bazen yoğun oluyor

İş yoğunluğunun belli bir ayı yok, zaten cemaat azaladı, insanlar yurtdışına gitti. Azrail ile de o konuda bir iş ortaklığımız yok. Ama geçen sene aralık, mart ve yaz aylarında daha yoğun olduk. Ama istisnalar da oluyor tabii."

Hayat bu ne zaman öleceğimiz kesin değil, her an, her saniye...

Bu işin psikolojik bir yıpratması da var tabii. Çaylarımızı yudumlarken masanın başında duran telefonu çalıyor. Telefonu kapattıktan sonra yüz ifadesinden yaşadığı hüznü görürüm. Birkaç dakika sustu, ardından; "Arayan cenaze sahibi bir baba, onun için en zoru işte bu, oğlunu gömmek kadarkederli bir şey olamaz," diye ekledi. Dükkândan birliktelik çıkıyoruz o malzemeler için Tarlabas'ndaki atölyesine gidiyor, ben de tekrar Taksim'den hayatın içine karışıyorum.

Kırkor Usta'nın da dediği gibi her an her şey olabilir. Hiçbir şey için geç değildir. Geç kalmışlıklarınızı daha da ertelememeniz ümidliye.

Ücretsiz PDF Kitap Arşivi - <https://ranteoy.org>

Mehmet Ali & Akşamsefası

ŞEREF'E

Akşamın Şeref çok geç gelirdi. Gelmediği zaman da toplardım tezgahını, atardım içeriye, Köprüaltı'na gidip parasını verirdim Şeref'e. Bu sırada Şeref'in tezgahında bir tane Led Zeppelin plağı var. Uzun süre o plağı istemedim, vermedi. Çalmakla tehdit ettim ama bir taraftan da içim el vermiyor. Bir zaman sonra plağı çok az bir paraya verdi. Bunu karşılığında da "Artık sen bakarsın bu tezgaha" dedi. Evvallah dedim. Plakları ve değerleri bana verdi. Ben baya bildiğin Şeref Holding'in iki markasından sorumlu adam oldum.

Sorunlu oldum olmasına. Evvallah da dedim ama bu Şeref niye böyle gitti, ne oldu o tezgahını bana bıraktı dediğim. Şeref Holding'in bana kalmasını miras yemediği bağladam, nedenleri sorgulamaya başlamam gerektiği gökten zeplinle iner gibi dand etti bir gecede.

Ağır bir miras ölümünün ölümsüzlük dileğini yaşatmak.

Günlerce Şeref'i aradım baktığım tek yer köprü altıydı. Bulamadım. Bir gün tezgahı kapatırken plağın arasından bir kağıt düştü. Öyle, alelade, yanlış bir rüzgâr. "Yaşadığımı bilen birileri hala varken ölmenin zamanını kaçtırmadım," yazıyordu. Ruhumdaki bilinmezlik saç diplerime kadar yayıldı. Bir insan mirasının son bekliliğini, o tezgahı yıllarca ayakta tutarak yaptım.

Ağır bir miras ölümünün ölümsüzlük dileğini yaşatmak. Tezgahı kapatmak zorunda kaldığım ilerleyen yaşlarımda bu hikâyeyi kaldırdığım rakı kadehlerine bir bir anlattım. Şimdi her karışmada suyla, karış aklıma rakıyla. Şeref'e.

Bu öykü geçen sayıdaki "Geriş Send'e" köşesine ilerleyen yaşlarımda bu hikâyeyi kaldırdığım rakı kadehlerine bir bir anlattım. Şimdi her karışmada suyla, karış aklıma rakıyla. Şeref'e.

Feminist Kapanış

Kadın bedeni, devletin, toplumun ve erkeğin üzerinde sürekli olarak fikir belirttiği, bir türlü kadının kendisine söz bırakılmadığı bir alan olmaya devam ediyor.

Her sayıyı okumaya başlarken bu sefer daha az şey çıkıyor galiba diye seviniyorum ama sayfalar arasında ilerledikçe sevincim kursağına kalyor, kadınlar gemide uğursuzluk getiriyor yine, erk sahibi erkeklerin dediği olmayınca tehdit ediliyor. Bilirsiniz iktidar sahibi olan için ayağına değen taş bile tehdit haline gelir ve saldırganlaşır.

Demim ya, zamanın birinde gemide kadınlar uğursuzluk getirmiş diye bir şey uydurmuşlar, şimdi üç tarafı denizlerle çevrili Anadolu'da denizcilikle ilgilenenler ne yapar ne der bilmem ama vaktinde bir plak şirketinde kimlere kaçır tane albüm yaptığını anlatmaya doyamayan biri diyor ki, "Yalnız bizde kuraldır, kadınlar albüm yapılmaz." Nedenini açıklamıyor. Ben de tahminlerde bulunuyorum ister istemez. Nedenler bize birçok şey gösterebilir ama burada önemli olan birinin cinsiyeti sebebiyle ayrımcılığa uğraması. Aklinizda bulunsun: Bütün insanlar özgür, onur ve hakları yönünden eşit doğarlar.

Masumun ziti nedir? "Yoksa günümüz yıldızları yanında masumun masumudur. Biraz bacak, biraz göğüs dekoltesi haricinde soyunmuşluğu, hatta mayo giymişliği yoktur." Bu cümleyi okuduğumda ilk aklıma gelen soru buydu. Soyunmayı bırakın dekoltesi ölçülü olan, "hatta" mayo giymeyen bir kadının günümüz yıldızlarından daha masum olduğunu anıyorum cümleden. Yani yine kadınların giydiklerinden, soyunduklarından masumun masum mu yoksa sadece masum mu olduklarına dair anlamlar çıkarılıyor. Kadın bedeni, devletin, toplumun ve erkeğin üzerinde sürekli olarak fikir belirttiği, bir türlü kadının kendisine söz bırakılmadığı bir alan olmaya devam ediyor.

Namusuna çok düşkün erkeklerimizden biri -kendisi beklisi ayırca, erkek devletin gücü de var bir yerde edilecek- sokakta gördüğü, belki de aralarda herkesin dil diye bildiği bir kadına "takılıyor." "Ramazan ayıdır, bana hep 'karıcığım, karıcığım' diyorodu. Ya dedim, 'sen benim kocam mısın?' 'Şeker Bayramı olacak karıcığım, gel dudak dudağa öpüştüm', dedi. Taciz eden erkek sonrası zikarından kadından daha güçlü görcekti. Bu eylemde de erkeğin kendisine her şeyi hak görmesinden kaynaklı bir cesaret vardır aslında. Yani o kadını duduğundan öpmek istiyorsa öpecekti, kadının istemesi söz konusu olamaz, önemli olan onun istemesi.

Başka bir yazıda karısı Kader'i para kazanması için başka insanlarla birlikte olmaya zorlayan Ejder'in hikayesi de aslında bu noktaya geliyor. Şiddet gören Kader polise şikâyet ediyor aldığı cevap şaşırtmıyor: "Ya kızım, idare et işte, sinek kadar kocan olsun, başında bulunsun!" Çünkü kocası bir kadın olmak, aman düşman başına! Bu sinek kadar koca gün geliyor Kader'i öldürüyor. Çünkü Kader, onun istediğini yapmıyor.

Son olarak da yine kadınların aynı şeyleri hissedene, düşünen bir "grup" olarak düşünülmesinin ve tektipleştirilmeye çalışılmasının bir örneğini göstermek istiyorum. Yazarımız, "Bir kadın neden terk ederse o yüzden: Tamamen ilgisizlikten. Şirketingözdesi değilim bir süredir. Vaat edilen terfimi alamadım. Her kadın gibi daha iyisini hak ettiğimi düşünüyorum. Pesimde koşan siz avcılar tarafından avlanmak istiyorum. İlgi istiyorum, iltifat istiyorum, daha çok para ve daha yüksek bir sıfat istiyorum. Hem şefkatli hem ateşli bir sevgili istiyorum," diyor. Burada daha önce sosyal medyada, sözlüklerde tekrar edilmekten bıkmamış bir kadın profili "her kadın böyle ister" biçiminde yeniden üretiliyor. Belki de herkes, artık kadınlar hakkında "kadın şöyle çiçekler, böyle ilgi ister" diye genellemeler üretmekten kendi hakkında konuşmak, Özelleştirisini yapmalı. İlgi istiyorsa söylemeli ama sadece kendisi için bunu ifade etmek belki de zor olduğundan "her kadın" diye kadınları bir kalıba sokma çalışmalarına ortak olmamak. Çünkü belki de tekarlanan bu kalıplar yüzünden bir genç kadın aslında "hayır" derken "belki" dediği sanılıyor, biraz daha ilgi ve iltifat istiyor zannediliyor.

"Kadınları mı gidiyorsun? Kırbacını unutma!" der yağlı kadın Zerdüşte. Çok ünlüdür bu söz. Nietzsche'nin kişisel hayatından anekdotlarla süslenerek konuşulur arkadaş sohbetlerinde. Belki kadınlar olarak buna bir taşıdır. Geçmişimiz gerekli diye düşünülmesi aklıma Çilem Doğan'ın seslenişleri geliyor. Kadın arkadaşlarım, hiçbir zaman kirpiğinizin yere düşmesini. Alınız hep dik, dimdik onurlu kalsın.

Gerisi sende

Öyküyle tamamlam - @bavuldergi Etiketle - Paylaş

Felsefe bölümünde okuyordum. Çok konusur, çok şabuk sinirlenir, düşüncelerini ateşli savunurdu. Çok da güzel gülerdi. Onun için sahnenin üstünde bulunmaktan çok neyi, nasıl işlediğimizi, tiyatro metninin içindeki düşünceleri nasıl ele aldığımızın daha çok önemi vardı. Kesinlikle haklıydı.

Yazan: Cengiz Bozkurt ve

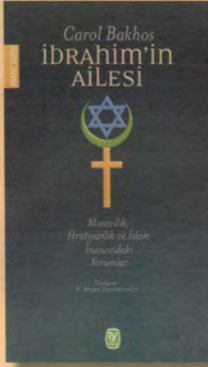
Seçilen öykü gelecek ay dergimizde yayımlanacaktır.

İmtiyaz Sahibi: BRG Basın Yayın Reklam adına Umit Bektaş
Yayın Yönetmen: Oğuz Abay
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Kemal Can Kayar
Görsel Yönetmen: Doğan Alay Editörleri: Emrah Serbes,
Barış İnce, Esra Tannırlık, Zeynep Başpınar, Duygu Temel,
Can Çelebi, Gülşah Çelebi, Ayşe Çelebi, Özgür Çelebi,
Fazlaniye Söğüt, Gizem Çitak, Hatice İsmail, Mehmet Özgür,
reklam@bavuldergi.com - bavul@bavuldergi.com
Baskı: APA UNIPRINT Basın San. Tic. A.Ş.
Tel: 902 12 798 28 40 / Faks : 902 12 798 20 63
Adres: Hadimköy Mahallesi 434 Sokak No:6 34555 Amavutköy
İstanbul / TÜRKİYE Genel Dağıtım: DPP (0212) 622 22 22
ISSN: 2149-8113 Aylık yaygın süreli yayındır.

f /bavuldergi t /bavuldergi i /bavuldergi

TEKİN YAYINEVİ

Nemrut eliyle
ateşe atılıp da
yanmayan,
Tanrı'ya
sadakatini
göstermek için
oğlunu feda
etmeye razı olan
Hazreti İbrahim'in
hayatını
derinlemesine
inceleyen bir eser.

Bu kitap, edebiyatın
sözcüklerle
sınırlı olduğunu
düşünenleri
sarsıyor.
Afonso Cruz'un
oyunbaz anlatımı
ve şaşırtıcı
kurgusuyla...

11 Eylül'ü 12 Eylül'e
bağlayan geceyle başlayan
karanlık dönemin öyküsü...
"Şartların oluşmasını
bekleyen" cuntacıların,
darbe mağdurlarının,
dönemin siyasi liderlerinin
somut ve belgelere dayanan
anlatımları...

Her büyük aşk, bir
büyük seçimdir.
Her büyük aşk, her
büyük bilim, her
büyük devrim, bir
büyük seçim'dir.
Benim aşka bakışım
ihtilale bakışım gibidir.

İslamcılık şişede
durduğu gibi durmaz.
Amaç, Siyasal İslamın
kalesi imam hatipler
aracılığıyla
Cumhuriyeti ele
geçirmek.
İmam-polis, imam-vali,
imam-millî eğitim
müdürü: İmamokrasi...

BAVUL

"Ne sen Leyla'sın
ne de ben Mecnun
Ne sen yorgun
ne de ben yorgun
Kederli bir akşam içmişiz
sarhoşuz hepsi bu"

